

CRNA GORA
PREDSJEDNIK

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z
O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU DODATNOG
PROTOKOLA 4 SPORAZUMA O IZMJENI I PRISTUPANJU
CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI I
DODATNOG PROTOKOLA 5 SPORAZUMA O IZMJENI I
PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O
SLOBODNOJ TRGOVINI

Prolašavam **Zakon o potvrđivanju dodatnog protokola 4 sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini i dodatnog protokola 5 sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini**, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Devetoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 26. decembra 2017. godine.

Broj: 01-1251/2

Podgorica, 29.12.2017. godine

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Devetoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 26. decembra 2017. godine, donijela je

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU DODATNOG PROTOKOLA 4 SPORAZUMA O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI I DODATNOG PROTOKOLA 5 SPORAZUMA O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI

Član 1

Potvrđuju se Dodatni protokol 4 Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini, potpisan u Briselu, 11. februara 2011. godine i Dodatni protokol 5 Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini, usvojen u Beogradu, 26. maja 2017. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Dodatnog protokola 4 i Dodatnog protokola 5 iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik glase:

ADDITIONAL PROTOCOL 4

TO THE AGREEMENT ON AMENDMENT OF AND ACCESSION TO THE CENTRAL EUROPEAN FREE TRADE AGREEMENT

The Republic of Macedonia and Republic of Moldova (hereinafter referred to as "the Parties");

Having regard the Agreement on the Amendments of and Accession to the Central European Free Trade Agreement signed in Bucharest on 19 December (hereinafter referred to as "CEFTA 2006");

Having regard to the Additional Protocol to the Agreement on the Amendments of and Accession to CEFTA 2006 signed in Brussels on 11 February 2011;

Have agreed as follows:

Article 1

In the Annex 10 of CEFTA 2006 Annex 10.2 and Annex 10.3 shall be deleted.

The Parties shall abolish all customs duties on imports, all charges having equivalent effect, and all import duties of a fiscal nature in trade of agricultural products between them on the date of entry into force of this Additional Protocol.

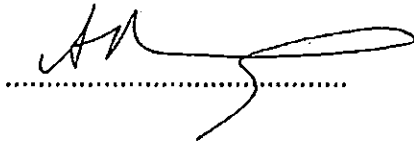
Article 2

1. This Additional Protocol is subject to ratification, acceptance or approval in accordance with the requirements foreseen by domestic legislation. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Depositary.
 2. This Additional Protocol shall enter into force on the thirtieth day upon depositing of the last instrument of ratification, acceptance or approval.
 3. If its constitutional requirements permit, any Party may apply this Additional Protocol provisionally. Provisional application of this Additional Protocol in accordance under this paragraph shall be notified to the Depositary.
-

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Additional Protocol.

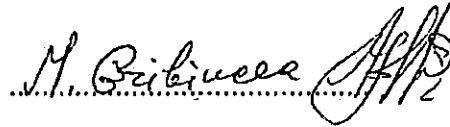
Done at Brussels on ^{4.03.2015}, in a single authentic copy in the English language, which shall be deposited with the Depositary of the Central European Free Trade Agreement, which shall transmit certified copies to all Parties.

For the Republic of Macedonia

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'M' followed by a long horizontal stroke that curves upwards at the end. Below the signature is a horizontal dotted line.

For the Republic of Moldova

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Gibineer' followed by a large, stylized flourish. Below the signature is a horizontal dotted line.

ADDITIONAL PROTOCOL 5

TO THE AGREEMENT ON AMENDMENT OF AND ACCESSION TO THE CENTRAL EUROPEAN FREE TRADE AGREEMENT

Preamble

Having in mind the Ministerial Conclusions of 21 November 2014 on emphasising the importance of undertaking efforts aimed at deepening the implementation of the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement (hereinafter referred to as "CEFTA 2006"), and taking into account the provisions of Articles 12, 13 and 14(4) of the CEFTA 2006;

Having resolved to eliminate the obstacles to their mutual trade, in accordance with the provisions of the Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organisation (hereinafter referred to as "WTO"), and to progressively establish closer trade relations;

Having resolved to conduct their mutual trade relations in accordance with the rules and disciplines of the WTO, whether or not they are Members of the WTO;

Taking into full account the importance of the positive contribution of trade facilitation to economic development;

Emphasising the role of the EU alignment process in triggering the mutual recognition of programmes, documents, and inspections among CEFTA Parties, as foreseen by this Additional Protocol 5 (hereinafter, the Protocol);

Considering that no provision of this Agreement may be interpreted as exempting the CEFTA Parties from their obligations under other international agreements, especially the WTO;

Having resolved to strengthen trade-economic relations and mutual understanding among CEFTA Parties;

Acknowledging the importance of international cooperation, and also the strive to expand regional cooperation;

Considering that the CEFTA Parties are determined to improve security in the trade in goods entering or exiting their territories, without hampering trade flows;

Seeking to facilitate trade development through the introduction of modern forms and methods of inspection;

Acknowledging the need to exchange data by employing electronic instruments with the aim of strengthening and improving the quality of risk analysis by CEFTA Parties;

Underlining the necessity of investment on information and communication technologies to facilitate the electronic exchange of documents among CEFTA Parties, as required by this Protocol;

Emphasising the importance of a complete review to be undertaken by each CEFTA Party confirming the readiness of its information and communication technology infrastructure for the implementation of the provisions of this Protocol requiring the electronic exchange of data at the national level;

Expressing the readiness of CEFTA Parties to cooperate with the European Union and other international donors willing to co-finance the necessary investments to cater to the information and communication technology needs of CEFTA Parties for the implementation of the Protocol; and

Considering that CEFTA Parties have adequate level of personal data protection;

The CEFTA Joint Committee, in the presence of all CEFTA Parties, has agreed as follows:

Article 1 Definitions

For the purposes of this Protocol:

- (a) "data" means any data, whether or not processed or analysed, and documents, reports and other communications in any format, including electronic, or certified or authenticated copies thereof;
- (b) "inspections" means any operation whereby the customs authorities or any other inspection or control authority carries out the physical examination or visual inspection of the means of transport or of the goods themselves in order to ascertain that their nature, origin, condition, health, safety, quantity and value are in conformity with the particulars contained in the documents produced;
- (c) "formalities" means any formality to which an economic operator is subject to by the authorities and which consists in the production or examination of documents, certificates accompanying the goods, or other particulars, irrespective of the method or medium employed, relating to the goods or the means of transport;
- (d) "risk" means the likelihood of an event occurring in connection with the entry, exit, transit, transfer and end-use of goods moving between the customs territories of CEFTA Parties

and between the customs territory of one of the CEFTA Parties and third countries, and the presence of goods not in free circulation in the territory of one of the CEFTA Parties, which jeopardises safety and security of the CEFTA Parties, the protection of health and life of humans, animals or plants, and the environment;

- (e) "risk management" means the systematic identification of risk and implementation of all measures necessary for limiting exposure to risk. This includes activities such as collecting data and information, analysing and assessing risk, prescribing and taking action and regular monitoring and review of the process and its outcomes, based on sources and strategies defined by the CEFTA Parties, at the national, regional, or international level;
- (f) "risk assessment on pre-arrival data" means risk analysis and other analytical activities using the data sent by the CEFTA Party of export, when the relevant document is accepted in the IT system of the concerned authority of the CEFTA Party of import, and the data for goods in transit;
- (g) "authorised economic operators" means an economic operator established in one of the CEFTA Parties, which is deemed reliable in the context of its customs related operations and that, therefore, is entitled to enjoy benefits in one or more CEFTA Parties; and
- (h) "border" means any crossing point where goods enter into and/or exit from the customs territory of a CEFTA party.

Article 2 **Scope**

- 2.1. Without prejudice to special provisions in force under legal acts concluded between CEFTA Parties, this Protocol shall apply to the simplification of inspections, reduction of formalities to the possible maximum extent, exchange of data concerning the carriage of goods between CEFTA Parties and cooperation of trade partnership programmes.
- 2.2. This Protocol shall not apply to inspections or formalities concerning ships and aircraft as means of transport. However, it shall apply to vehicles and goods carried by the said means of transport.
- 2.3. The activities undertaken by the CEFTA Parties for purposes of the implementation of this Protocol shall be in line with their national legislation.

Article 3 **General Objective**

In accordance with this Protocol and its Annexes, which forms integral part of the Protocol, the CEFTA Parties shall:

- 1) simplify inspections related to all clearance procedures and reduce formalities to the possible maximum extent;
- 2) exchange data between customs authorities to the extent that each national legislation allows;
- 3) mutually recognise the national Authorised Economic Operators' Programmes in each CEFTA Party, provided that both the legislation and implementation of each national programme is fully in line with the relevant EU *acqui*

Article 4 **Extension of the Scope**

- 4.1. In order to serve the overall objective of trade facilitation and of deterrent security, and safety related controls, CEFTA Parties may extend the scope of data exchanged electronically in order to include other authorities, than the customs authorities, in the electronic exchange of data and may strengthen the cooperation between their border and other control agencies with respect to the following:
 - a) alignment of working days and hours;
 - b) alignment of procedures and formalities;
 - c) development and sharing of common facilities;
 - d) joint controls; and
 - e) establishment of one stop border post control.
- 4.2. In order to facilitate regional trade through the simplification of customs and other related procedures for the clearance of goods, and to reduce customs clearance formalities, data shall be exchanged among CEFTA Parties upon pre-arrival.
- 4.3. CEFTA Parties shall exchange data contained in customs declarations, documents accompanying customs declarations and certificates, and any other relevant information required for clearance of the goods.

Article 5 **Risk Management**

- 5.1. CEFTA Parties shall exchange data by means of electronic instruments with the aim of:

- a) strengthening and improving the quality of their risk analysis and the effectiveness of security-related controls;
 - b) establishing a common framework for risk management, common risk criteria and common priority control areas for CEFTA at the regional level; and
 - c) setting up an electronic system to implement joint risk-management among CEFTA Parties.
- 5.2. Each CEFTA Party shall adopt or maintain a risk management system for inspection by all competent authorities at all stages of the customs clearance. The review of the state-of-play shall be reported annually to the CEFTA Committee of Trade Facilitation.
- 5.3. Each CEFTA Party shall design and apply risk management with a view to avoid arbitrary or unjustifiable discrimination between CEFTA Parties where the same conditions prevail, or a disguised restriction on trade between CEFTA Parties.
- 5.4. Each CEFTA Party shall concentrate customs controls and, to the extent possible, other relevant border controls, on high-risk consignments and expedite the release of low-risk consignments. A CEFTA Party also may select, on a random basis, consignments for such controls as part of its risk management.
- 5.5. Each CEFTA Party shall base risk management on an assessment of the risk through appropriate selectivity criteria. Such selectivity criteria may include, *inter alia*, the Harmonized System, nature and description of the goods, country of origin, country from which the goods were shipped, value of the goods, compliance record of traders, and type of means of transport.
- 5.6. CEFTA Parties shall exchange, to the maximum extent possible, the statistical data regarding the performance of the application of their risk analysis, and the results of their inspections and selectivity criteria in the clearance of goods.
- 5.7. Each CEFTA Party shall confirm with other CEFTA Parties, through written communication to the CEFTA Committee of Trade Facilitation, not later than three years after this Protocol enters into force, the following information:
- a) That the competent authorities, which are involved in the clearance of goods, have a team or unit in place tasked with designing, regularly reviewing and updating the risk management systems;
 - b) The contact points within each competent authority that is responsible for risk management; and

- c) The common or compatible risk management systems for their entire customs territory.
- 5.8. CEFTA Parties are encouraged to adopt procedures allowing risk communication among CEFTA Parties through which information concerning risk may be exchanged among the competent authorities, which are involved in the clearance of goods.

Article 6
Notifications for Enhanced Controls or Inspections

- 6.1. When a CEFTA Party adopts or maintains a system of issuing notifications or guidance to its competent authorities, involved in the clearance of good, for the purposes of enhancing the level of controls or inspections at the border with respect to foods, beverages, or feedstuffs covered under the notification or guidance for protecting human, animal, or plant life or health within its territory, the following disciplines shall apply with respect to their issuance, termination, or suspension:
- (a) the notification or guidance based on risk may be issued, as appropriate;
 - (b) the notification or guidance may be issued, so that it applies uniformly only to those points of entry where the sanitary and phytosanitary conditions on which the notification or guidance are based apply;
 - (c) the notification or guidance shall be promptly terminated or suspended, when circumstances giving rise to it no longer exist, or if changed circumstances can be addressed in a less trade-restrictive manner; and
 - (d) the notification or guidance, when a decision to terminate it or suspend it is made, shall be promptly published. The announcement of its termination or suspension shall be made in a non-discriminatory and easily accessible manner, or information shall be provided to the exporting CEFTA Party or the economic operator.
- 6.2. All the notifications, as foreseen in this paragraph, will be made electronically available in the websites of the competent authorities of the CEFTA Parties issuing the notifications. Each CEFTA Party shall make available, in its national language and in English, a list identifying which information and/or notification shall be communicated on which websites of their administrations. The same list shall be published in the CEFTA Transparency Pack.
- 6.3. A CEFTA Party shall promptly inform the carrier or importer in case of detention of goods declared for importation, for inspection by customs or any other competent authority.

- 6.4. A CEFTA Party may, upon request, grant an opportunity for a second test in case the first test result of a sample, taken by the competent authority upon arrival of the goods declared for importation, shows an adverse finding.
- 6.5. A CEFTA Party shall either publish, in a non-discriminatory and easily accessible manner, the name and address of any laboratory where the test can be carried out, or provide this information to the importer when it is granted the opportunity provided under Paragraph 6.4.
- 6.6. A CEFTA Party shall consider the result of the second test, if any, conducted under Paragraph 6.4, for the release and clearance of goods and, if appropriate, shall accept the results of such test.

Article 7

Publication of Fees and Charges Imposed on or in Connection with Importation and Exportation and Penalties

- 7.1. The provisions of this Article shall apply to all fees and charges, other than import and export duties and other than taxes within the purview of Article III of GATT 1994, imposed by CEFTA Parties on or in connection with the importation or exportation of goods.
- 7.2. Information on fees and charges shall be made electronically available by the competent authorities of each CEFTA Party, and shall be published in accordance with Article 1 of the WTO Agreement on Trade Facilitation. This information shall include the fees and charges that will be applied, the reason for such fees and charges, the responsible authority, and when and how payment is to be made.
- 7.3. In the implementation of this Article, the publications of all fees and charges, including all the details as specified by Paragraph 7.2, shall be made available both in the national language of the CEFTA Party issuing the publications and in English.
- 7.4. All the publications related to fees and charges, as foreseen in Paragraph 7.2, shall be made electronically available in the websites of the relevant competent authorities of the CEFTA Parties. Each CEFTA Party shall make available for the CEFTA Transparency Pack a single list, in its national language and in English, exhaustively identifying and compiling all the fees and charges, the reasons for such fees and charges, and the competent authority, as well as information on when and how the payment is to be made. These single lists provided by CEFTA Parties shall be reviewed annually, and shall be promptly updated by the relevant CEFTA Party after a change is made in the composition of these single lists.

- 7.5. No new or amended fees and charges shall be applied before an adequate time period has lapsed since their publication, except in urgent circumstances. CEFTA Parties will ensure that legislation on new or amended fees and charges shall be available in accordance with Paragraph 7.3 before time period has lapsed since their publication and application. In case of urgency, the CEFTA Party shall inform the CEFTA Committee of Trade Facilitation, in written form, of the date of entry into force of new or amended fees and charges, and the reasons for urgency action.
- 7.6. Each CEFTA Party shall periodically review its fees and charges with a view to reducing their number and diversity, where practicable. These periodical reviews shall be made annually by the CEFTA Parties. The reports of annual reviews shall be submitted to the CEFTA Committee of Trade Facilitation by each CEFTA Party. The first review reports shall be submitted at the first meeting of the CEFTA Committee of Trade Facilitation held one year after the date of entry into force of the Protocol.
- 7.7. Fees and charges for customs processing:
- a) shall be limited in the amount to the approximate cost of the services rendered in connection with the specific import or export operation in question; and
 - b) are not required to be linked to a specific import or export operation, provided that they are levied for services that are closely connected to the customs processing of goods.
- 7.8. For the purpose of Paragraphs 9 to 15, the term "penalties" shall mean those imposed by a CEFTA Party's customs administration, or other competent authorities responsible for the clearance of imported/exported goods or goods in transit, as a consequence of a breach of the CEFTA Party's customs laws, regulations, or procedural requirements, or of any other law, regulation, or procedural requirement applicable to imports, exports and transit.
- 7.9. Each CEFTA Party shall ensure that penalties for a breach of a customs law, regulation, or procedural requirement, or all other laws, regulations, or procedural requirements applicable for exports, imports and transit, are imposed only on the person(s) responsible for the breach under its laws.
- 7.10. The penalty imposed shall depend on the facts and circumstances of the case and shall be commensurate to the degree and severity of the breach.
- 7.11. Each CEFTA Party shall ensure that it maintains measures to avoid:
- (a) conflicts of interest in the assessment and collection of penalties and duties; and
 - (b) the creation of an incentive for the assessment or collection of a penalty that is inconsistent with paragraph 7.8.

- 7.12. Each CEFTA Party shall ensure that, when a penalty is imposed for a breach of customs laws, regulations, or procedural requirements or of all other laws, regulations, or procedural requirements applicable to imports, exports, and transit, an explanation in writing is provided to the person(s) upon whom the penalty is imposed specifying the nature of the breach and the applicable law, regulation or procedure under which the amount or range of penalty for the breach has been prescribed.
- 7.13. When a person voluntarily discloses to a CEFTA Party's customs administration the circumstances of a breach of a customs law, regulation, or procedural requirement, or to other agencies the circumstance of a breach of other laws, regulations, or procedural requirements applicable to imports, exports, and transit prior to the discovery of the breach by the customs administration or by other agencies, the CEFTA Party is encouraged to, where appropriate, consider this fact as a potential mitigating factor when establishing a penalty for that person.
- 7.14. The provisions of this paragraph shall apply to the penalties on traffic in transit referred to in paragraph 7.1.
- 7.15. Each CEFTA Party shall provide that any person, to whom customs authorities or other competent authorities responsible for the clearance of goods issue an administrative decision, has the right, within its territory, to:
- a) an administrative appeal to or review by an administrative authority higher than, or independent of, the official or office that issued the decision; and /or
 - b) a judicial appeal or review of the decision.

Article 8

Formalities Connected with Importation, Exportation and Transit

- 8.1. With a view to minimizing the incidence and complexity of import, export, and transit formalities and to decreasing and simplifying import, export, and transit documentation requirements, while taking into account the legitimate policy objectives and other factors such as changed circumstances, relevant new information, business practices, availability of techniques and technology, international best practices, and inputs from interested parties, each CEFTA Party shall review such formalities and documentation requirements and, based on the results of the review, ensure, as appropriate, that such formalities and documentation requirements are:
- (a) adopted and/or applied with a view to a rapid release and clearance of goods, particularly perishable goods;

- (b) adopted and/or applied in a manner that aims at reducing the time and cost of compliance for traders and operators;
- (c) the least trade restrictive measure chosen, where two or more alternative measures are reasonably available for fulfilling the policy objective or objectives in question; and
- (d) not maintained, including parts thereof, if no longer required.

- 8.2. CEFTA Parties shall review the requirements on formalities and documentation connected with importation, exportation and transit not later than one year after this Protocol enters into force. Following the completion of the first review, the next reviews shall be conducted every two years. The CEFTA Joint Committee shall develop procedures for the reviews, and for the sharing of relevant information and best practices by CEFTA Parties, as appropriate, within six months after this Protocol enters into force.
- 8.3. Each CEFTA Party shall, where appropriate, endeavour to accept paper or electronic copies of supporting documents required for import, export, or transit formalities by customs authorities and other competent authorities.
- 8.4. Where the competent authority of a CEFTA Party already holds the original of such documents, any other competent authority of that CEFTA Party shall accept paper or electronic copies, where applicable, from the competent authority holding the original *in lieu* of the original documents. Each CEFTA Party shall confirm that the Memoranda of Understanding are signed between their competent authorities to secure mutual acceptance of paper or electronic copies of documents between competent authorities, as required by this Paragraph. The confirmation regarding the signature of Memoranda of Understanding shall be sent in writing to the CEFTA Committee of Trade Facilitation not later than six months after this Protocol enters into force. All the Memoranda of Understanding signed between the competent authorities and customs authorities, and notified to the CEFTA Committee of Trade Facilitation, shall be indicated in the Matrix attached to this Protocol as Annex II, as foreseen in Article 18.1.
- 8.5. A CEFTA Party shall not require an original or copy of export declarations submitted to the customs authorities of the exporting CEFTA Party as a requirement for importation. Nothing in this Paragraph precludes a CEFTA Party from requiring documents such as certificates, permits or licenses as a requirement for the importation of controlled or regulated goods.
- 8.6. CEFTA Parties are encouraged to use relevant international standards or parts thereof as a basis for their import, export, or transit formalities and procedures, except as otherwise provided for in this Protocol. CEFTA Parties shall decide the frequency of periodic reviews to be undertaken, so as to inform other CEFTA Parties of which international standards or parts thereof are used as a basis for their import, export, of transit formalities and

procedures. The first review shall be made not later than one year after this Protocol enters into force.

- 8.7. CEFTA Parties are encouraged to coordinate their positions and take part, within the limits of their resources, in the preparation and periodic review of relevant international standards by the appropriate international organizations.
- 8.8. The CEFTA Joint Committee shall develop procedures for the sharing of relevant information, and best practices, on the implementation of international standards by CEFTA Parties, as appropriate.

Article 9

Common Border Procedures and Uniform Documentation Requirements

- 9.1. Each CEFTA Party shall, subject to Paragraph 9.2, apply common customs procedures and uniform documentation requirements for the release and clearance of goods throughout its territory. Nothing in Paragraph 9.2 shall be implemented to constitute an arbitrary or unjustifiable discrimination or a disguised restriction between CEFTA Parties where the same conditions prevail.
- 9.2. Nothing in this Article shall prevent a CEFTA Party from:
 - (a) differentiating its procedures and documentation requirements based on the nature and type of goods, or their means of transport;
 - (b) differentiating its procedures and documentation requirements for goods based on risk management;
 - (c) differentiating its procedures and documentation requirements in order to provide total or partial exemption from import duties or taxes;
 - (d) applying electronic filing or processing; or
 - (e) differentiating its procedures and documentation requirements in a manner consistent with the WTO Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures.

Article 10

Rejected Goods

- 10.1. Where goods presented for import are rejected by the competent authority of a CEFTA Party on account of their failure to meet prescribed sanitary or phytosanitary regulations

or technical regulations, the CEFTA Party shall, subject to and consistently with its laws and regulations, allow the importer to re-consign or to return the rejected goods to the exporter or another person designated by the exporter.

- 10.2. When such an option under paragraph 10.1 is given, and the importer fails to exercise it within a reasonable period of time, the competent authority may take a different course of action in order to deal with such non-compliant goods.

Article 11

Temporary Admission of Goods and Inward and Outward Processing

11.1. Temporary Admission of Goods

Each CEFTA Party shall allow, as provided for in its laws and regulations, goods to be brought into its customs territory conditionally relieved, totally or partially, from payment of import duties and taxes if such goods are brought into its customs territory for a specific purpose, are intended for re-exportation within a specific period, and have not undergone any change except normal depreciation and wastage due to the use made of them.

11.2. Inward and Outward Processing

- (a) Each CEFTA Party shall allow, as provided for in its laws and regulations, inward and outward processing of goods. Goods allowed for outward processing may be reimported with total or partial exemption from import duties and taxes in accordance with the CEFTA Party's laws and regulations.
- (b) For the purposes of this Article, the term "inward processing" means the customs procedure under which certain goods can be brought into a CEFTA Party's customs territory conditionally relieved, totally or partially, from payment of import duties and taxes, or eligible for duty drawback, on the basis that such goods are intended for manufacturing, processing, or repair and subsequent exportation.
- (c) For the purposes of this Article, the term "outward processing" means the customs procedure under which goods, which are in free circulation in a CEFTA Party's customs territory, may be temporarily exported for manufacturing, processing, or repair abroad and then re-imported.

Article 12

Freedom of Transit

- 12.1. Any regulations or formalities, in connection with traffic in transit imposed by a CEFTA Party, shall not be:

- (a) maintained if the circumstances or objectives giving rise to their adoption no longer exist or if the changed circumstances or objectives can be addressed in a reasonably available less trade-restrictive manner;
 - (b) applied in a manner that would constitute a disguised restriction on traffic in transit.
- 12.2. Traffic in transit shall not be conditioned upon collection of any fees or charges imposed in respect of transit, except the charges for transportation or those commensurate with administrative expenses entailed by transit or with the cost of services rendered.
- 12.3. CEFTA Parties shall not seek, take, or maintain any voluntary restraints or any other similar measures on traffic in transit. This is without prejudice to existing and future national regulations, bilateral or multilateral arrangements related to regulating transport, consistent with WTO rules.
- 12.4. Each CEFTA Party shall accord to products, which will be in transit through the territory of any other CEFTA Party, treatment no less favourable than that which would be accorded to such products if they were being transported from their place of origin to their destination without going through the territory of such other CEFTA Party.
- 12.5. Formalities, documentation requirements, and customs controls in connection with traffic in transit shall not be more burdensome than necessary to:
- a) identify the goods; and
 - b) ensure fulfilment of transit requirements.
- 12.6. Once goods have been put under a transit procedure and have been authorized to proceed from the point of origination in a CEFTA Party's territory, they will not be subject to any customs charges nor unnecessary delays or restrictions until they conclude their transit at the point of destination within the CEFTA Party's territory.
- 12.7. CEFTA Parties shall not apply technical regulations and conformity assessment procedures within the meaning of the WTO Agreement on Technical Barriers to Trade to goods in transit.
- 12.8. CEFTA Parties shall allow and provide for advance filing and processing of transit documentation and data prior to the arrival of goods.
- 12.9. Once traffic in transit has reached the customs office where it exits the territory of a CEFTA Party, that office shall promptly terminate the transit operation if transit requirements have been met.

- 12.10. Where a CEFTA Party requires a guarantee in the form of a surety, deposit or other appropriate monetary or non-monetary instrument for traffic in transit, such guarantee shall be limited to ensuring that requirements arising from such traffic in transit are fulfilled.
- 12.11. Once a CEFTA Party has determined that its transit requirements have been satisfied, the guarantee shall be discharged without delay.
- 12.12. Each CEFTA Party shall, in a manner consistent with its laws and regulations, allow for comprehensive guarantees, which include multiple transactions for same operators or renewal of guarantees without discharge for subsequent consignments.
- 12.13. Each CEFTA Party shall make publicly available the relevant information it uses to set the guarantee, including single transaction and, where applicable, multiple transaction guarantees. All the information, as foreseen in this Paragraph, shall be made electronically available in the websites of the relevant competent authorities of the CEFTA Parties. Each CEFTA Party shall make available the relevant publication in their national language and in English. The same information shall be published in the CEFTA Transparency Pack.
- 12.14. Each CEFTA Party may require the use of customs convoys or customs escorts for traffic in transit only in circumstances presenting high risks or when compliance with customs laws and regulations cannot be ensured through the use of guarantees. General rules applicable to customs convoys or customs escorts shall be published in accordance with Article 1 of the WTO Agreement on Trade Facilitation. All the publications, as foreseen in this Paragraph, shall be made electronically available in the websites of the customs authorities of the CEFTA Parties. Each CEFTA Party shall make available the relevant publications in their national language and in English.
- 12.15. CEFTA Parties shall endeavour to cooperate and coordinate with one another with a view to enhancing freedom of transit. Such cooperation and coordination may include, but is not limited to, an understanding on:
- (a) charges;
 - (b) formalities and legal requirements; and
 - (c) the practical operation of transit regimes.
- 12.16. Any issue of cooperation and coordination, as mentioned in Paragraph 12.15, shall be referred to the CEFTA Subcommittee on Customs and Rules of Origin as a priority issue in case no other bi-lateral solution has been found earlier.

- 12.17. Each CEFTA Party shall endeavour to appoint a national transit coordinator to which all enquiries and proposals by other CEFTA Parties, relating to the good functioning of transit operations, can be addressed. CEFTA Parties shall make available all the communication details of their national transit coordinator with each other through the Systematic Electronic Exchange of Data (SEED) or any other means of electronic communication available for all CEFTA Parties.

Article 13

Specific Provisions Related to Exchange of Data

- 13.1. Data shall be exchanged, both at national and international level, between customs authorities and competent authorities involved in goods clearance by using of the established customs-to-customs data exchange infrastructure in accordance with the Annex I herewith, which forms integral part of this Protocol. CEFTA Parties shall exchange no less data than that specified in the minimum list of data, without prejudice to the scope of data agreed to be exchanged bi-laterally between CEFTA Parties.
- 13.2. All bi-lateral data lists, to be electronically exchanged between CEFTA Parties in addition to the minimum list of data in accordance with Paragraph 1, shall be notified by the relevant CEFTA Parties to the CEFTA Joint Committee not later than three months after the Protocol enters into force. In the case of any amendments to the notified bilateral lists to be agreed bi-laterally between CEFTA Parties after this date. The relevant CEFTA Parties shall notify the amendments to the CEFTA Chair in office, who shall inform all other CEFTA Parties about the bi-lateral data lists agreed between CEFTA Parties or amendments thereof promptly after the receipt of such notification. None of the Articles of this Protocol shall apply to any bi-lateral data exchange, agreed between CEFTA Parties, that has not been notified.
- 13.3. The scope of data to be exchanged across the frontiers may be different than the one exchanged at national level.
- 13.4. Each CEFTA Party shall adopt or maintain procedures allowing for the submission of import documentation and other required information, including manifests, in order to begin processing prior to the arrival of goods with a view to expediting the release of goods upon arrival.
- 13.5. Each CEFTA Party shall provide, for purposes of advance lodging, documents in electronic format for the pre-arrival processing of such documents.
- 13.6. Each CEFTA Party shall process pre-arrival data, which are transmitted electronically in the risk management of all competent authorities involved in the clearance of goods, with a purpose to concentrate their inspections on high-risk consignments in accordance to Article 5.4. CEFTA Parties shall review the scope of data exchanged in the framework

of this Protocol not later than two years after this Protocol enters into force, with a view to assess whether the existing scope of data exchange is sufficient for the effectiveness of risk management systems of CEFTA Parties both for trade facilitation and for deterrent security and safety control purposes.

13.7. The Republic of Moldova shall initiate to exchange electronically data as specified in Annex I regarding minimum list of data only after its access to the Systematic Electronic Exchange of Data (SEED) has occurred.

Article 14 Security of Connection

CEFTA Parties, using national information resources, shall adjust their own national information resources to exchange data using a safe Internet connection, applying Systematic Electronic Exchange of Data (SEED) / Virtual Private Network (VPN).

Article 15 Software and Hardware Complex for Information Exchange

For purposes of enhancing interoperability, each CEFTA Party, when implementing the provisions of this Protocol to establish the software and hardware complex, shall:

- a) form its own hardware complex, including software and communication system, that provides mutual information exchange;
- b) determine norms that specify the degree of exposure and procedures for documentation, access, storage, dissemination and protection of data;
- c) ensure the conformity of its electronic data exchange software and hardware complex for information security, in accordance with standards of concerned CEFTA Party;
- d) determine and implement procurement procedures for further maintenance, after implementation, with national or other budgetary support; and
- e) ensure complete, trustworthy and timely provision of data.

Article 16 Timing of Electronic Exchange of Information

16.1. Electronic exchange of information shall be in real time and in accordance with the agreed data transfer structure, composition, format and standards, in accordance with Annex I.

16.2. Data transfer structure, format and standards shall be uniform in all CEFTA Parties.

Article 17
Data Confidentiality

- 17.1. Data provided by CEFTA Parties shall be confidential and used solely for the purposes of this Protocol.
- 17.2. Without the consent of the CEFTA Party providing the data, received pursuant to this Protocol, it shall not be transferred to other CEFTA Parties.

Article 18
Transparency in Data Exchange at the National Level

- 18.1. CEFTA Parties shall undertake all the necessary steps as required by their domestic legislation in order to ensure exchange of data between their customs authorities and other competent authorities involved in the clearance of goods. For the purpose of transparency, the arrangements at the national level, ensuring inter-agency data exchange, are indicated in a matrix to be attached to this Protocol (Annex II).
- 18.2. CEFTA Parties shall update the list of Memoranda of Understanding/Cooperation at the national level, whenever a change is made in these Memoranda, by means of a matrix to be attached to this Protocol. Notifications of updates shall be made in written form to the CEFTA Committee of Trade Facilitation.

Article 19
Electronic Payment

- 19.1. Each CEFTA Party shall adopt and maintain procedures allowing the option of electronic payment for duties, taxes, fees, and charges collected by customs authorities upon importation and/or exportation.
- 19.2. CEFTA Parties shall notify to the CEFTA Joint Committee, not later than one year after this Protocol enters into force, in written form and in English, the list of procedures allowing electronic payments for duties, taxes, fees, and charges as foreseen in Paragraph 19.1.

Article 20
Separation of Release from Final Determination of Customs Duties, Taxes, Fees and Charges

- 20.1. Each CEFTA Party shall adopt or maintain procedures allowing the release of goods prior to the final determination of customs duties, taxes, fees, and charges, if such determination is not done prior to, or upon arrival of goods, or as rapidly as possible after arrival, and provided that all other import/export requirements have been met.

- 20.2. As a condition for such release, CEFTA Parties may require:
- (a) payment of customs duties, taxes, fees, and charges determined prior to, or upon arrival of goods, and a guarantee for any amount not yet determined in the form of a surety, a deposit, or another appropriate instrument provided for in their legislation; or
 - (b) a guarantee in the form of a surety, a deposit, or another appropriate instrument provided for in their legislation.
- 20.3. Such guarantee shall not be greater than the amount that CEFTA Parties require to ensure payment of customs duties, taxes, fees, and charges ultimately due for the goods covered by the guarantee.
- 20.4. In cases where an offence requiring imposition of monetary penalties or fines has been detected, a guarantee may be required for the penalties and fines that may be imposed.
- 20.5. The guarantee, as set out in Paragraphs 20.2(a) and 20.2(b) shall be released when it is no longer required.
- 20.6. Nothing in these provisions shall affect the right of CEFTA Parties to examine, detain, seize or confiscate, or deal with goods in any manner not otherwise inconsistent with the rules under the relevant WTO Agreements.

Article 21 **Post-clearance Audit**

- 21.1. With a view to expediting the release of goods, each CEFTA Party shall adopt or maintain post-clearance audit to ensure compliance with customs and other related legislation.
- 21.2. Each CEFTA Party shall select any economic operator or consignment for post-clearance audit in a risk-based manner, which may include appropriate selectivity criteria. Each CEFTA Party shall conduct post-clearance audits in a transparent manner. Where the economic operator is involved in the audit process and conclusive results have been achieved, the CEFTA Party shall, without delay, notify the economic operator whose record is being audited, of the results, the economic operator's rights and obligations, and the reasons for the results.
- 21.3. The information obtained in post-clearance audits may be used in further administrative or judicial proceedings.
- 21.4. CEFTA Parties shall use the result of post-clearance audits in applying risk management.

Article 22
Establishment and Publication of Average Release Times

- 22.1. CEFTA Parties aim at measuring and publishing their average release time of goods periodically and in a consistent manner, using tools such as, *inter alia*, the Time Release Study of the World Customs Organization (referred to in this Protocol as the "WCO"). Each CEFTA Party may determine the scope and methodology of such average release time measurements in accordance with its needs and capacity. Each CEFTA Party shall confirm in written form to the CEFTA Committee of Trade Facilitation the scope and methodology of its average release time measurements promptly after this Protocol enters into force. In this notification, CEFTA Parties may decide on a transition period to implement this Article. This transition period shall not be longer than one year after this Protocol enters into force.
- 22.2. CEFTA Parties are committed to share with the CEFTA Committee of Trade Facilitation their experiences in measuring average release times, including the methodologies used, bottlenecks identified, and any resulting effects on efficiency.

Article 23
Perishable Goods¹

- 23.1. With a view to preventing avoidable loss or deterioration of perishable goods, and provided that all regulatory requirements have been met, each CEFTA Party shall release perishable goods:
- (a) under normal circumstances, within the shortest possible time; and
 - (b) in exceptional circumstances, where appropriate, outside the business hours of customs and other competent authorities.
- 23.2. Each CEFTA Party shall give priority to perishable goods when scheduling any examinations that may be required.
- 23.3. Each CEFTA Party shall either arrange or allow an economic operator to arrange for the proper storage of perishable goods pending their release. CEFTA Parties may require that any storage facilities arranged by the economic operator have been approved or designated by its relevant authorities. The movement of goods to those storage facilities, including authorizations for the operator moving the goods, may be subject to the approval, where required, of the competent authorities. CEFTA Parties shall, where practicable and consistent with domestic legislation, upon the request of the economic operator, provide for any procedures necessary for release to take place at those storage facilities.

¹ For the purposes of this provision, perishable goods are goods that rapidly decay due to their natural characteristics, in particular in the absence of appropriate storage conditions.

- 23.4. In cases of significant delay in the release of perishable goods, and upon written request, the importing CEFTA Party shall, to the extent practicable, provide a communication of the reasons for the delay.

Article 24

Border and Other Agency Cooperation

- 24.1. Each CEFTA Party shall ensure that its competent authorities, responsible for border and other controls and procedures dealing with the importation, exportation, and transit of goods, cooperate with one another and coordinate their activities in order to facilitate trade.
- 24.2. CEFTA Parties shall see to it that, by express delegation by the competent authorities and on their behalf, one of the other services represented, and preferably the customs service, may carry out inspections for which those authorities are responsible and, insofar as such inspections relate to the requirement to produce the necessary documents, checks on the validity and authenticity thereof and on the identity of the goods declared in such documents. In that event, the authorities concerned shall ensure that the means required for carrying out such checks are made available.
- 24.3. CEFTA Parties shall, in the event of goods being imported or entering in transit, recognise the legislation and procedures related to the inspections carried out and the documents drawn up by the competent authorities of the other CEFTA Party, which certify that the goods comply with the legal requirements of the country of import or equivalent requirements in the country of export, provided that these legislation and procedures, and their implementation, are fully in line with the relevant EU *acquis*. The validation of the status of EU harmonisation shall be undertaken in accordance with the relevant procedures for the validation of EU alignment. The procedures of validation shall be adopted by the CEFTA Joint Committee. No recognition of the inspections and documents are possible before this validation, as foreseen by this Paragraph without prejudice to any bi-lateral legal instrument between CEFTA Parties.
- 24.4. Where the volume of traffic so warrants, the CEFTA Parties shall see to it that:
- (a) frontier posts are open, except when traffic is prohibited, so that:
- frontiers can be crossed 24 hours a day with the corresponding inspections and formalities in respect of goods placed under a customs transit procedure, their means of transport and vehicles travelling unladen, save where frontier inspection is necessary in order to prevent the spread of disease or to protect animals;

- inspections and formalities relating to the movement of means of transport and goods, which are not moving under a customs transit procedure, may be performed from Monday to Friday during an uninterrupted period of at least 10 hours and on Saturday during an uninterrupted period of at least 6 hours, unless those days are public holidays;
- (b) as regards vehicles and goods transported by air, the periods referred to in the second indent of point (a) shall be adapted in such a way as to meet actual needs and, for that purpose, shall be split or extended if necessary.
- 24.5. Where several frontier posts are situated in the immediate vicinity of a given frontier zone, CEFTA Parties may jointly agree, for some of these posts, to derogate from Paragraph 24.4, provided that the other posts in that zone are able to clear goods and vehicles in accordance with that Paragraph.
- 24.6. As regards the frontier posts and customs offices and services referred to in Paragraph 24.4, and under the conditions laid down by the CEFTA Parties, the competent authorities shall, if specifically requested during business hours and for compelling reasons, provide for inspections and formalities to be carried out, as an exception, outside business hours, on condition that, where relevant, payment is made for services so rendered.
- 24.7. CEFTA Parties shall endeavour to establish at frontier posts, where technically possible and justified by the volume of traffic, express lanes reserved for goods placed under a customs transit procedure, their means of transport, vehicles travelling unladen, and all goods subject to such inspections and formalities, as do not exceed those required in respect of goods placed under a transit procedure.
- 24.8. Implementation of Articles 24.4, 24.5, 24.6, and 24.7 shall start two years after this Protocol enters into force without prejudice to any bi-lateral legal acts between CEFTA Parties to agree on earlier than this date. All the relevant bi-lateral legal acts, concluded earlier than this date, shall be promptly notified, in written form and in English, to the CEFTA Committee of Trade Facilitation after the relevant bi-lateral legal acts enters into force.

Article 25

Authorised Economic Operator (AEO)

- 25.1. The status of "Authorised Economic Operator" (AEO) shall be granted by each CEFTA Party in line with Annex III of this Protocol. Suspension, rejection, revocation and annulment of the status of authorised economic operator shall be done also in accordance with Annex III. The status of AEO shall be recognised by other CEFTA Parties on the condition that the implementation of AEO Programmes, are fully in line with Annex III. The status of alignment and implementation of each AEO Programme

shall be validated by other CEFTA Parties, without prejudice to customs inspections, in accordance with the relevant procedures, which shall be adopted by the CEFTA Joint Committee.

- 25.2. In each CEFTA Party, AEOs shall enjoy facilitations with respect to all customs controls as specified by Annex III.

Article 26

Exchange of Information between CEFTA Parties on their AEO Programme

CEFTA Parties shall regularly inform each other of the identities of their AEOs, for the purposes of security, and include the following information:

- a) the trader identification;
- b) the name and address of the AEO;
- c) the number of the document granting the status of AEO;
- d) the current status (active, suspended, revoked);
- e) the periods of changed status;
- f) the date on which the certificate becomes effective; and
- g) the authority which issued the certificate.

Article 27

Protection of Professional Secrecy and Personal Data

- 27.1. The data exchanged by CEFTA Parties shall enjoy the protection extended to professional secrecy and personal data, as defined in the relevant legislation applicable in the territory of the recipient CEFTA Party.
- 27.2. In particular, this data shall not be transferred to persons other than the competent authorities in the CEFTA Party concerned, nor shall it be used by those authorities for purposes other than those provided for in this Protocol.

Article 28

Notification of New Inspections and Formalities

- 28.1. Where a CEFTA Party intends to introduce a new inspection or formality in an area other than those covered by this Protocol, it shall inform the other CEFTA Parties at least sixty days prior to its introduction.

- 28.2. The CEFTA Party concerned shall ensure that the measures taken to facilitate the crossing of frontiers are not rendered inoperative through the application of such new inspections or formalities.

Article 29

Prohibitions or Restrictions on the Import, Export or Transit of Goods

- 29.1. The provisions of this Protocol shall not preclude prohibitions or restrictions on the import, export or transit of goods enacted by CEFTA Parties and justified on grounds of public morality, public policy or public security, the protection of the health and life of humans, animals, plants or the environment, the protection of national treasures possessing artistic, historical or archaeological value, or the protection of industrial or commercial property.
- 29.2. Each CEFTA Party shall implement this Article in a manner as to avoid arbitrary or unjustifiable discrimination between CEFTA Parties where the same conditions prevail, or a disguised restriction on trade between CEFTA Parties.

Article 30

Implementation Body

The CEFTA Joint Committee shall supervise and administer the implementation of this Protocol in accordance with Articles 40 and 41 of the CEFTA 2006.

Article 31

Dispute Settlement

In accordance with Article 14.4 of the CEFTA 2006, CEFTA Parties shall implement all the provisions of this Protocol for simplification and facilitation of customs procedures and reduce the formalities imposed on trade. Any dispute between CEFTA Parties, concerning the interpretation or application of this Protocol, shall be subject to the procedure as foreseen by Article 42 of the CEFTA 2006.

Article 32

Implementation

Each CEFTA Party shall take the appropriate measures to ensure that the provisions of this Protocol are effectively and harmoniously applied, taking into account the need to facilitate goods crossing frontiers and the need to achieve mutually satisfactory solutions of any difficulties arising out of the application of the said provisions.

Article 33
Revision

This Protocol and its Annexes form integral part of the CEFTA 2006. Any amendment of this Protocol shall be made in accordance with Article 47 of the CEFTA 2006.

Article 34
Discrepancy

In case of significant data discrepancy in mutual information exchange, CEFTA Parties shall conduct bi-lateral consultations to identify the reasons, within one month of the discrepancy having been notified, and eliminate errors at the earliest convenience.

Article 35
Ratification

- 35.1. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval in accordance with the requirements foreseen by the domestic legislation of each CEFTA Party. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Depository.
- 35.2. This Protocol shall enter into force on the thirtieth day upon depositing of the third instrument of ratification, acceptance or approval.
- 35.3. For each CEFTA Party that deposits its instrument of ratification, acceptance or approval after the date of the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval, this Additional Protocol 5 shall enter into force on the thirtieth day after the day on which said CEFTA Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval.
- 35.4. If constitutional requirements permit, any CEFTA Party may apply this Protocol provisionally. Provisional application of this Protocol, in accordance with this Paragraph, shall be notified to the Depository.

IN WITNESS WHEREOF, the Plenipotentiaries of all CEFTA Parties, being duly authorised thereto, have adopted this Protocol.

Done in Belgrade, on 26 May 2017, in a single authentic copy in the English language, which shall be deposited with the Depository of the CEFTA 2006, which shall transmit certified copies to all CEFTA Parties.

ANNEX I

Electronic Exchange of Data

1. Simplification of inspections related to clearance procedures and reducing formalities to the maximum extent possible

1.1. Data exchange between competent authorities involved in the clearance of goods

This section defines:

- a. Institutions that shall exchange data;
- b. Types of documents that shall be exchanged between CEFTA Parties;
- c. Relevant international standard/model used;

Detailed specifications of the purpose, expected advantages for governmental institutions/business community, entities, data cluster, trigger, interface, integration and communication layers of data exchange between competent authorities involved in the clearance of goods are presented in the Appendix I of this Annexe.

Table 1.1. (1): Documents to be exchanged

	Document Type	Issuing CEFTA Party	Receiving CEFTA Party	Standard* / Model used
1.	Veterinary Health Certificate for products of animal origin	Party of Export - Veterinary authority/ National Food Authority/ Ministry of Agriculture	Party of Import – Veterinary authority/ National Food Authority/ Ministry of Agriculture	European Union – Veterinary Certificate to EU
2.	Veterinary Health Certificate live animals	Party of Export - Veterinary authority/ National Food Authority/ Ministry of Agriculture	Party of Import – Veterinary authority / National Food Authority/ Ministry of Agriculture	European Union – Veterinary Certificate to EU
3.	Phytosanitary Certificate for Export	Party of Export – Phytosanitary/ Agricultural/ National Food Authority/ Ministry of Agriculture	Party of Import – Phytosanitary/ Agricultural/ National Food Authority/Ministry of Agriculture	International Plant Protection Convention – ISPM 12 ((International standards for phytosanitary measures –12)-

				Annex 1 Model Phytosanitary Certificate for export
4.	Phytosanitary Certificate for Re-Export	Party of Export – Phytosanitary /Agricultural authority/Ministry of Agriculture	Party of Export – Phytosanitary/ Agricultural authority/Ministry of Agriculture	International Plant Protection Convention – ISPM 12 (International standards for phytosanitary measures –12)- Annex 2 Model Phytosanitary Certificate for re-export
5.	Certificate of a Pharmaceutical Product	Party of Export - Agency for Medicines /Ministry of Health	Party of Import - Agency for Medicines/Ministry of Health	World Health Organisation (WHO) - Model certificate of a pharmaceutical product
6.	Export permit for groups of medicines containing controlled substances	Party of Export - Agency for Medicines /Ministry of Health	Party of Import - Agency for Medicines Ministry of Health	No specific standard / model used

**Additional Protocol 5, Article 8.6.: CEFTA Parties are encouraged to use relevant international standards or parts thereof as a basis for their import, export, or transit formalities and procedures, except as otherwise provided in this Protocol.*

1.2. Detailed specifications of the Entities layer and Data cluster layer

This section defines common data sets from the documents presented in the Table 1.1. (1) that shall be exchanged between CEFTA Parties:

- First column specifies references to the appropriate box of the document concerned (if any);
- Second column presents the name of the data filed to be exchanged;
- Third column specifies whether data filed is:
 - M – Mandatory;
 - O – Optional;
 - C – Conditional;

Table 1.2.(1) : Veterinary health certificate for products of animal origin

1.	Veterinary health certificate for products of animal origin	M/O/C
I	Part I- Information concerning consignor/consignee	
I.1.	Consignor	
	Name	M
	Address	M
	Tel.	M
I.2.	Certificate Reference Number	M
I.3.	Central Competent Authority	M
I.4.	Local Competent Authority	M
I.5.	Consignee	
	Name	M
	Address	M
	Postal code	O
	Tel.	O
I.6.	Person responsible for the consignment at destination	
	Name	M
	Address	M
	Postal code	O
	Tel.	O
I.7.	Country of origin (Country of origin / ISO Code)	M
I.8.	Region of origin (Region of origin / Code)	M
I.9.	Country of Destination (Country of Destination / ISO Code)	M
I.10.	Region of destination (Region of destination / Code)	O
I.11.	Place of origin	
	Name	M
	Approval Number	M
	Address	M
I.12.	Place of Destination	
	Place of Destination	M
	Address	M
I.13.	Place of loading	
	Place of loading	M
	Address	M
	Approval Number	M
I.14.	Date of departure	M
I.15.	Means of transport (tick appropriate boxes)	
	Airplane-Railway Wagon-Road Vehicle-Other / Identification / Documentary References	M

1.	Veterinary health certificate for products of animal origin	M/O/C
I.16.	Entry BIP in the CEFTA Party of Import	M
I.17.	No(s) of CITES	O
I.18.	Description of commodity	M
I.19.	Commodity code (HS Code)	M
I.20.	Quantity	M
I.21.	Temperature of product (<i>tick appropriate boxes</i>)	
	Ambient-Chilled-Frozen	M
I.22.	Number of Packages	M
I.23.	Identification of container / Seal Number	M
I.24.	Type of Packaging	M
I.25.	Commodities certified for: (<i>tick appropriate boxes</i>)	
	Human consumption - Animal feed - Technical use	M
I.26.	For transit to third country (Country / ISO Code)	O
I.27.	For import or admission into CEFTA Party of Import	M
I.28.	Identification of commodities	
	Species [Scientific name]	M
	Approved number of the facility	M
	Nature of commodity	M
	Treatment type	M
	Abattoir	M
	Number of Packages	M
	Approval Number	M
	Net Weight	M
	Cutting plant	O
	Batch number	M
	Cold store	M
	Official Inspector	
	Name	M
	Qualification and title	M
	Date	M
	The competent authority	M
II ²	Part II – Certification (Health Information)	M
II.1.	Health Attestation	M
II.2.	Public Health Attestation	M
II.2.	Animal Health Attestation	M
	Notes	O

² Exact text of the certification part that shall be exchanged between Parties is agreed and defined on bilateral basis (between each pair of the CEFTA Parties) and specifically for each type of goods that require Veterinary Health Certificate. Amendments of the text in the certification part shall be agreed on bilateral basis between CEFTA Parties concerned.

Table 1.2.(2): Veterinary Health Certificate for live animals

2.	Veterinary health certificate for live animals	M/O/C
I	Part I- Information concerning consignor/consignee	
I.1.	Consignor	
	Name	M
	Address	M
	Tel	M
I.2.	Certificate Reference Number	M
I.3.	Central Competent Authority	M
I.4.	Local Competent Authority	M
I.5.	Consignee	
	Name	M
	Address	M
	Postal code	O
	Tel.	O
I.6.	Person responsible for the consignment at destination	
	Name	M
	Address	M
	Postal code	O
	Tel.	O
I.7	Country of origin (Country of origin / ISO Code)	M
I.8.	Region of origin (Region of origin / Code)	O
I.9.	Country of Destination (Country of Destination / ISO Code)	M
I.10.	Region of destination (Region of destination / Code)	M
I.11.	Place of origin	
	Name	M
	Approval Number	M
	Address	M
I.12.	Place of Destination	
	Place of Destination	M
	Address	M
I.13.	Place of loading	
	Place of loading	M
	Address	M
	Approval Number	M
I.14.	Date of departure	M
I.15.	Means of transport (tick appropriate boxes)	
	Aeroplane-Railway Wagon-Road Vehicle-Other / Identification / Documentary References	M

2.	Veterinary health certificate for live animals	M/O/C
I.16.	Entry BIP in the CEFTA Party of Import	M
I.17.	No(s) of CITES	O
I.18.	Description of commodity	M
I.19.	Commodity code (HS Code)	M
I.20.	Quantity	M
I.22.	Number of Packages	M
I.23.	Identification of container / Seal Number	M
I.24.	Type of Packaging	M
I.25.	Commodities certified for: <i>(tick appropriate boxes)</i>	
	Slaughter – Breeding – Fettering	M
I.26.	For transit to third country (Country / ISO Code)	O
I.27.	For import or admission into CEFTA Party of Import	M
I.28.	Identification of commodities	
	Species [Scientific name]	M
	Breed	M
	Identification system	M
	Identification number	M
	Age	M
	Sex	M
	Official Inspector	
	Name	M
	Qualification and title	M
	Date	M
	The competent authority	M
II ³	Part II – Certification (Health Information)	
II.1.	Health Attestation	M
II.2.	Public Health Attestation	M
II.2.	Animal Health Attestation	M
II.3.	Animal Transport Attestation	M
	Notes	

Table 1.2.(3): Phytosanitary Certificate for Export

3.	Phytosanitary Certificate for Export	M / O
	Certificate details:	
1.	Name and address of exporter	M
2.	Certificate Number	M

³ Exact text of the certification part that shall be exchanged between Parties is agreed and defined on bilateral basis (between each pair of the CEFTA Parties). Amendments of the text in the certification part shall be agreed on bilateral basis between CEFTA Parties concerned.

Description of Consignment:		
3.	Declared name and address of consignee	M
4.	Plant Protection Organization (issuing authority)	M
5.	Place of origin	M
6.	Declared means of conveyance	M
5.	Place of origin	M
6.	Declared means of conveyance	M
7.	Declared point of entry	M
8.	Distinguishing marks	
a.	Number and description of packages	M
b.	Name of produce	M
c.	Botanical name of plants	M
9.	Quantity declared	M
10.	Type of certificate: export	
	This is to certify that the plants, plant products or other regulated articles described herein have been inspected and/or tested according to appropriate official procedures and are considered to be free from the quarantine pests specified by the importing contracting party and to conform with the current phytosanitary requirements of the importing contracting party, including those for regulated non-quarantine pests.	M
Additional Declaration		
11.	Additional Declaration	O
Disinfestation and/or Disinfection Treatment		
12.	Treatment	M
13.	Chemical (active ingredient)	O
14.	Duration and temperature	O
15.	Concentration	O
16.	Date	M
17.	Additional information	
a.	Place of issue	M
b.	Name and signature of authorised officer	M
c.	Date	M

Table 1.2.(4): Phytosanitary Certificate for Re-Export

4.	Phytosanitary Certificate for Re-Export	M / O / C
	Certificate details:	
1.	Name and address of exporter	M
2.	Certificate Number	M
	Description of Consignment:	
3.	Declared name and address of consignee	M

4.	Phytosanitary Certificate for Re-Export	M / O / C
4.	Plant Protection Organization (issuing authority)	M
5.	Place of origin	M
6.	Declared means of conveyance	M
5.	Place of origin	M
6.	Declared means of conveyance	M
7.	Declared point of entry	M
8.	Distinguishing marks	
a.	Number and description of packages	M
b.	Name of produce	M
c.	Botanical name of plants	M
9.	Quantity declared	M
10.	Type of certificate: export	
	This is to certify that the plants, plant products or other regulated articles described herein were imported into.	
	[CEFTA Party of re-export]	M
	From	
	[Country of origin]	M
	covered by Phytosanitary certificate	
	[Certificate Number]	M
	[original]	O
	[certified true copy]	O
	of which is attached to this certificate; that they are	
	[packed]	O
	[repacked]	O
	in	
	[original]	O
	[new]	O
	that based on the	
	[original phytosanitary certificate] and [additional inspection],	O O
	they are considered to conform with the current phytosanitary requirements of the importing contracting party, and that during storage in	
	[CEFTA Party of re-export],	M
	the consignment has not been subjected to the risk of infestation or infection.	
	Additional Declaration	
11.	Additional Declaration	O
	Disinfestation and/or Disinfection Treatment	
12.	Treatment	M

4. Phytosanitary Certificate for Re-Export		M / O / C
13.	Chemical (active ingredient)	O
14.	Duration and temperature	O
15.	Concentration	O
16.	Date	M
17.	Additional information	O
a.	Place of issue	M
b.	Name and signature of authorized officer	M
c.	Date	M

Table 1.2.(5): Certificate on a Pharmaceutical Product

5. Certificate of a Pharmaceutical Product		M / O / C
	Responsible Agency	M
	Number	M
	Date of issuing	M
	Place of issuing	M
	No. of Certificate	M
	Consignor / Exporting: [Medicines Agency from a CEFTA Party of Export]	M
	Consignee / Importing: [Medicines Agency from a CEFTA Party of Import]	M
1.	Name and dosage form of the product:	M
1.1.	Active ingredient(s) and amount(s) per unit dose	M
1.2.	Is this product licensed to be placed on the market for use in the exporting country?	(yes/no)
1.3	Is this product actually on the market in the exporting country?	(yes/no)
	<i>If the answer to 1.2. is YES: (continue with section 2A and omit section 2B)</i>	
2.A.1.	Number of product licence and date of issue	C, M
2.A.2.	Product licence holder (name and address)	C, M
2.A.3.	Status of product licence holder:	C, M
2.A.3.1	For categories b and c the name and address of the manufacturer producing the dosage form	C, O
2.A.4.	Is a summary basis for approval appended?	(yes/no)
2.A.5.	Is the attached, officially approved product information complete and consonant with the licence?	(yes/no/not provided)
2.A.6.	Applicant for certificate, if different from licence holder (name and address)	C
	<i>If the answer to 1.2 is NO (omit section 2A and provide data from the section 2B)</i>	
2.B.1.	Applicant for certificate (name and address)	C, M
2.B.2.	Status of applicant:	C, M

2.B.2.1	For categories b and c the name and address of the manufacturer producing the dosage form	C, O
2.B.3.	Why is marketing authorisation lacking? (not required/not requested/under consideration /refused)	C, M
2.B.4.	Remarks	C, O
3.	Does the certifying authority arrange for periodic inspection of the manufacturing plant in which the dosage form is produced? <i>(If not or not applicable, proceed to question 4.)</i>	(yes/no/not applicable)
3.1.	Periodicity of routine inspections (years)	C, M
3.2.	Has the manufacture of this type of dosage form been inspected?	(yes/no)
3.3	Do the facilities and operations conform to GMP as recommended by the World Health Organisation?	(yes/no/not applicable)
4.	Does the information submitted by the applicant satisfy the certifying authority on all aspects of the manufacture of the product: <i>(If no, provide explanation)</i>	(yes/no)
	Explanation	C, M
	Address of certifying authority:	M
	Telephone / Fax:	O
	Name of authorized person:	M
	Date:	M

Table 1.2.(6): Export authorisation for groups of medicines containing controlled substances

6. Export authorisation for groups of medicines containing controlled substances		M / O/C
	Number of authorisation	M
	INN	M
	Customs Tariff	M
	Manufacturer's name, form, strength, packaging	M
	Measurement unit	M
	The amount of goods being exported	M
	The amount of substance approved for export	M
	Exporter	
	Name	M
	Address	M
	Postal Code	O
	City	O
	Country	O
	Importer	
	Name	M

	Address	M
	Postal code	M
	City	M
	CEFTA Party	M
	Number of import authorisation issued in the country of import	M
	Date of import authorisation issued in the country of import	M
	End – User	
	Name	M
	Address	M
	Postal code	M
	City	M
	CEFTA Party	M
	Purpose of export	M
	Transportation mode of approved substance/substances	M
	Name of the border crossing point	M
	Name of the customs office	M
	Name of the freight forwarders	M
	Authorisation issued on	M
	Authorisation valid until	M
	Special notes	
	1) The Authorisation applies to one import/export	M
	2) If the import/export is not performed within the period specified in the import/export authorisation, the importer/exporter is obliged to inform the Agency about it and to return all copies of authorisation within 15 days upon the expiry of the import/export authorisation	M

1.3. Common Databases and Central Services

Additional Protocol 5 and Annexe I provide legal base for the creation of common regional databases and central services within CEFTA Parties.

In addition to the point-to-point exchange mechanisms as defined in the Sections 1.1, 1.2 and 2.1, this Annexe I specifies the list of common databases and central services that shall be established during the implementation of the Additional Protocol 5.

Institutions which shall provide hosting of these regional databases and central services are CEFTA Secretariat or *Regional Cooperation Council Secretariat*. *In case, the Regional Cooperation Council Secretariat will provide hosting the regional databases and central services, a Memorandum of Understanding will be signed between the CEFTA Secretariat and Regional Cooperation Council Secretariat to regulate the rights and obligations with regard to the hosting.*

Table 1.3.(1): Common Databases

	Common Database	Purpose	Access Rights
1.	Database of mutually recognised CEFTA AEOs	Disseminating information on companies having AEO status: <ul style="list-style-type: none"> - Details of companies - CEFTA Party who certified authorisation 	Customs Administrations Competent Authorities involved in the clearance of goods
2.	Database of unsafe / noncompliant products detected on the CEFTA market.	Prevention of the distribution / placing on the market of unsafe products in intra CEFTA Trade, such as: <ul style="list-style-type: none"> 1) products that are not in compliance with the technical regulations; 2) list of products that are in compliance with the technical regulations, but are dangerous for the public interest, life of people, animals and plants; 3) list of products which import isn't permitted; 	Public Access

Table 1.3.(2): Central Services

	Central Service	The purpose of the service	Access Rights
1.	Regional database of issued licences	Storing of data on issued licences by the competent authorities and certified laboratories (on basis of the functional and other technical specifications of the EU TRACES, similar regional database and supporting IT solution shall be created)	SPS Authorities TBT Authorities

2. Determination of the means and obligations of exchange of data between customs authorities to the extent that each national legislation allows

2.1. SEED data exchanges that are currently supported by bilateral Protocols (MoUs)

Previously established SEED data exchanges between Customs Administrations of the CEFTA Parties in the Western Balkan region are supported by bilateral Protocols (Memoranda of Understanding). These MoU shall stay in force and shall still represent

legal base for already established bilateral Customs-to-Customs electronic data exchange.

The purpose of specifications in Annexe I is to unify and generalise specifications from the MoUs, on basis of the Template of the SEED Utility Block (presented in the Appendix II), which is officially accepted by the Globally Networked Customs (GNC), the initiative of the World Customs Organisation (WCO).

With aim of sending pre-arrival data from Export Customs Declarations (from the CEFTA Party of export to the CEFTA Party of import) during the implementation of the Additional Protocol 5, each CEFTA Party (its Customs authority) will establish additional secure data exchange links with all other (nonadjacent) CEFTA Parties. This communication infrastructure will represent the backbone for entire data exchange between CEFTA Parties.

2.2. Detailed specifications of the data cluster layer:

The following table presents the common list of data from Export declarations that will be exchanged between CEFTA Parties:

Table 2.2.(1): Common data set from the Export Declaration

SAD Box	Data Field	Description
Box A	SAD Reference Number	Reference number of a Single Administrative Document
Box 5	Items	Total number of items
Box 22 P1	Invoice Currency	ISO 4217 currency code
Box 22 P2	Invoice Amount	Total amount invoiced
Box 29	Customs Border Office	Customs Office of Exit (its reference number)
Box 35	Gross Mass	Total gross mass
Box 54	Declaration Place	Place of lodging of Customs declaration
Box 54	Declaration Date	Date of declaration submission
Box 2	Consignor Name	Consignor / Company Name
Box 2	Consignor Identity	Consignor / Tax Identification Number
Box 19	Transport Container	Whether transport is done in a container (YES/NO)
Box 21 P1	Transport Border Identity	Truck (means of transport) number plates
Box 21 P2	Transport Border Identity Trailer	Trailer number plates
Box 21 P2	Transport Border Nationality	Country of the vehicle registration
Box 25	Transport Border Mode	Mode of transport
Box 15	Dispatch Country	CEFTA Party of Export (ISO ALPHA 2 code)

SAD Box	Data Field	Description
Box 17	Destination Country	CEFTA Party of Destination (ISO ALPHA 2 code)
Box 31	Description	Description of goods
Box 32	Item	Item Sequence Number
Box 33	Commodity Code	Commodity code
Box 31	Packaging Packages	Number of packages
Box 31	Packaging Pieces	Number of pieces

CEFTA Parties are not refrained to exchange only the above specified common data set from the Export Declaration. CEFTA Parties may agree wider data set to be exchanged on bilateral level.

2.3. Geographical extension:

The Customs Administration of the Republic of Moldova may be included in SEED exchange, in line with the specifications presented in the Appendix II. As the Republic of Moldova does not have common frontiers with other CEFTA Parties, specifications related to the pre-arrival data exchange of the SEED will only be applicable.

2.4. Areas for extension of data exchange between Customs Administrations:

SEED data exchange between Customs Administrations may be extended to cover the following business needs:

- a. Data exchange on results of risk analysis and controls of the consignment (reasons for execution of the control, risk indicator, result of the control);
- b. Data exchange on VAT refunds at the frontiers;
- c. Data exchange on scanner (x-ray) images of the controlled trucks/containers;
- d. Data exchange on IPR Applications for Actions and Infringements;

3. Mutual recognition of national AEOs Programmes

Detailed technical specifications for Mutual Recognition of AEOs Programmes are written on the basis of the WCO's Utility Block for the AEO Mutual Recognition Agreement and are presented in the Appendix III of the Annexe I.

This section specifies common data sets (listed in alphabetical order) related to the Mutual Recognition of AEO which will be exchanged between CEFTA Parties:

Table 3.1: Data fields for the MR of AEO

Data filed.	Definition	Domain values; remarks
Accepted	The status of AEO data record in Result message	Values: 0 = Rejected, 1 = Accepted

AEO certificate status	Code to distinguish between current, suspended and revoked certificates.	Values: C = Current, S = Suspended, R = Revoked
AEO Certificate Type	The type of AEO certificate	Certificate types: To be defined by the partners
AEO TIN	Unique identifier for the authorised economic operator allocated by the "Granting" partner and linked to the relevant AEO certificate.	"Granted" AEO trader Identification assigned by the "Granting" partner
"ALIAS" TIN	"Alias" TIN assigned by the „Lodgement" partner to any "Granted" AEO TIN in case the „Lodgement" partner cannot process the "Granted" AEO TIN assigned by the "Granting" partner.	"Alias" TIN assigned by a „Lodgement" partner to a "Granted" AEO TIN
City	City name of the AEO	City
Data Requirement Acronyms		R = Required, O = Optional
Data Type Acronyms		a = Alpha, n = Numeric, d = Date, dt = Date Time
End date	It is the end date of the validity period of the AEO TIN. Together with the Start Date data item, it provides the full picture of the validity that the AEO TIN may have during its lifecycle.	Defines the date at which the AEO certificate status ceases to be applicable. Together with the Start Date item, it defines the period during which the AEO certificate status is applicable. If the end date is empty the validity period is 'open ended'.
Extraction Type	The type of the extraction performed	Values: F = Full, D = Differential
Full name	Full name of the AEO.	
Language Code	Language code identifying the language/character set.	Language Code used to define the language used for all textual information (ISO Alpha 2 Codification – ISO 639).
Message identification	Unique message identifier	Identifier created using GUID algorithm
Operation	Code to distinguish between created, updated and deleted records.	Values: C = Create, U = Update, D = Delete

Other TIN	Nationally defined Identity Number	Used in the cases the partner has Identity Number not compliant with WCO Data Model
Postcode	Postal code of the AEO.	
Reference Extraction Type	The type of the extraction performed in Equivalence message	Values: F = Full, D = Differential
Reference Message identification	Unique response message identifier	Unique message identifier using GUID algorithm
Reference Sequence number	Result message number	Identifies the Result message sequence
Status Details	Description of the details of the status	Free text up to 500 characters with status details
Sending date and time	Date when the record is sent	Date and timestamp when the record is sent
Sending organisation	ISO – 3166 alpha 2 code for the partner sending the record.	
Sequence number	Identifies data exchanges as result of extraction	If this is a full extraction of data, the sequence number corresponds to the sequence number of the encompassed differential extraction.
Short name	Short name of the AEO.	Short name of the AEO limited to the maximum of 35 characters that are provided for in the WCO data model.
Start date	It is used to define the starting date of the validity period of an AEO TIN. Together with the End Date item, it provides the full picture of the validity of a particular value that the described item may have during its lifecycle.	Defines the date from which the AEO certificate status is applicable. Together with the End Date item, it defines the period during which the AEO certificate status is applicable.
Status Code	Codes for specific scenarios	Values: E00001 = Failed to insert, record already exists, E00002 = Failed to update, record does not exist, W00003 = Failed to delete, record does not exist, I10001 = Record updated, but not changes included

Status Type	Identifies the type of status information.	Values: 'E' = Error, 'W' = Warning, 'I' = Information Only
Street and number	Street and number of the AEO.	
Trader National Identifier	Unique identifier for the authorised economic operator allocated by the competent authority and linked to the relevant AEO certificate	
Transaction identification	Technical element allowing to group several operations into one atomic transaction	
Version	Technical element to indicate the version of the message structure	

4. Final provisions

4.1. Ownership of the data exchange system

This section specifies the owner of data, once the system is implemented.

Once Additional Protocol 5 is implemented and electronic data exchange system with relevant databases is in place:

- The ownership of data stored in the SEED+ databases, in each CEFTA Party will belong to the CEFTA Party concerned, which has to respect data protection rules as specified in the Article 11 of the Additional Protocol 5;
- The owner of data stored in common databases and central services will be Customs Administration of CEFTA Parties

4.2. Maintenance of the data exchange system

This section specifies how maintenance will be organised, once system is implemented.

Once Additional Protocol 5 is implemented and electronic data exchange system is in place:

- Maintenance of the common databases and central services will be under the responsibility of the CEFTA Secretariat or the *Regional Cooperation Council Secretariat*. *In case, the Regional Cooperation Council Secretariat will provide maintenance of the regional databases and central services, and a Memorandum of Understanding will be signed between the CEFTA Secretariat and Regional Cooperation Council Secretariat to regulate the rights and obligations with regard to the maintenance.*
- Maintenance of the hardware and communication equipment for national and bilateral (Party-to-Party) communication links will be under the responsibility of the Customs Administrations of the CEFTA Parties or other competent national authority with appropriate Information and Communication Technology (ICT) infrastructure. Each CEFTA Party shall identify responsible ICT experts and communicate their

contact details to authorised technical experts in all other CEFTA parties, as well as, other national institutions involved in data exchange;

- The responsibility for maintenance of the services for automatic and/or semi-automatic feeding of data to the common databases and central services, as will be co-shared between each individual CEFTA Party and the CEFTA Secretariat or the *Regional Cooperation Council Secretariat*. *In case, the Regional Cooperation Council Secretariat will provide maintenance of the regional databases and central services and a Memorandum of Understanding will be signed between the CEFTA Secretariat and Regional Cooperation Council Secretariat to regulate the rights and obligations with regard to the maintenance.*
- Maintenance of the software modules for data exchange between CEFTA Parties has to be coordinated for the whole CEFTA Region;

4.3. Amendment of the Annexe I specifications

This section defines how technical specifications (primarily the one related to the list of documents, their data sets, common databases) will be changed / updated after the adoption of the Additional Protocol 5.

After the adoption of the Additional Protocol 5, specifications of this Annexe I might be amended through the relevant CEFTA structures.

Appendix I – Simplification / facilitation of inspections Utility Block

Preface: Specifications in the Appendixes to the Annexe I of the Additional Protocol 5 are based on the World Customs Organisation's (WCO) Template for the Utility Block (UB), more specifically UB's Executive Summary of the Globally Networked Customs (GNC) initiative.

PURPOSE	<p>Sending of data from certificates (decisions / approvals / licences) issued by the relevant authorities (technical agencies) from the CEFTA Party of Export to the relevant authorities of the CEFTA Party of Import of goods.</p> <p>Authorities of the CEFTA Party of Import will use received data to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perform risk analysis and other analytic measures in advance (prior to the arrival of goods); • Speed-up procedures and formalities for issuing of the Entry and/or Import certificates (decisions / approvals / licences) to the maximum extent;
ADVANTAGE FOR GOVERNMENT	<p>Advantages are expected to be achieved for the following governmental authorities of the CEFTA Parties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SPS Authorities; • TBT authorities; • Customs Authorities; • Transport Authorities;
ADVANTAGES FOR BUSINESSES / STAKEHOLDERS	<p>Advantages and benefits for Business Community:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acceleration and facilitation of the legitimate trade in all clearance stages; • More predictable and transparent goods clearance procedures;
ENTITIES LAYER	<p>The following authorities of the CEFTA Party of Export (CPoE) of goods will send data to competent authorities of the CEFTA Party of Import (CPoI):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Phytosanitary authority; • Veterinary authority; • Agency for Medicines and medical devices;
DATA CLUSTER LAYER	<p>Data from the following types of documents will be exchanged:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veterinary Health Certificate for live animals • Veterinary Health Certificate for products of animal origin • Phytosanitary Certificate for Export • Phytosanitary Certificate for Re-Export • Certificate on a Pharmaceutical Product • Export permit for groups of medicines containing controlled substances (1) narcotic drugs, 2) psychotropic substances, 3) precursors, 4) medicines containing precursors) <p>Where applicable, relevant international templates for above listed types of documents will be used as models.</p>

	<p>With the regard to the data structure, the latest version of the WCO Data model, more specifically Information Package for Government-to-Government (G2G) data exchange, will be used as a model.</p>
TRIGGER LAYER	<p>Event that initiate data flow:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moment of issuing of documents specified in the data cluster layer by the authorised institution of the CEFTA Party of Export;
INTERFACE / INTEGRATION / COMMUNICATION	<p>Connection between involved authorities of the CEFTA Parties is going to be established in the following way:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Customs-to-Customs SEED+ (Systematic Electronic Exchange of Data) network will be used as a backbone for the bilateral data exchange; • The information exchange shall take place via Internet, and through Virtual Private Networks (VPNs). • Phytosanitary, Veterinary, Agency for Medicines and Market surveillance authorities shall stablish connection to the Customs SEED+ network at the national level; • Interfaces between IT systems of these institutions and Customs SEED Network provide: technical messages in Extensible Markup Language (XML) schemes and Web Services definition in Web Services Definition Language (WSDL). • The security of all exchanged messages shall be additionally ensured by an asymmetric key encryption (using digital security certificates, issued by the qualified Certificate Authorities);

Appendix II – SEED Utility Block

<p>PURPOSE</p>	<p>Systematic and automatic electronic exchange of data from Customs Documents (Export, Import and Transit Customs Declarations, TIR and ATA carnets, Simplified Procedure accompanying document – Invoice, including the records about crossings of empty trucks) between Customs Administrations of the CEFTA Parties, with the following purposes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • To enable sending of pre-arrival data at the moment of initiation of the customs procedure in the partner CEFTA Party (from the Customs Office of Departure - COoDep), with the following objectives: <ul style="list-style-type: none"> - Speeding up of the Customs procedures and inspection formalities (linked to the tariff code(s) concerned) at the point of entry to the Customs territory of the CEFTA Party of import (or transit); - Speeding up of the Customs and inspection procedures at the clearance Customs office of the CEFTA Party of import; - Analysis of pre-arrival data using pre-defined risk criteria and sending of alarms to the authorised officers. • To verify consistency of declarations submitted in two neighbouring Customs Administrations. In other words, to enable automatic matching (pairing and comparison) of data from the Customs Documents submitted at two neighbouring CEFTA Parties (Customs Office of Exit (COoEx) and Customs Office of Entry (COoEn))
<p>ADVANTAGE FOR GOVERNMENT</p>	<p>Advantages and benefits for Customs Administrations of the CEFTA Parties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prevention of smuggling and strengthening the fight against organised crime; • Prevention of undervaluation – increasing the collection of customs duties; • Prevention of corruption; • Improvement of 'Risk analysis' of the pre-arrival data; • Improvement of overall technical capacity of Customs Administrations of the CEFTA Parties; • Promotion and improvement of communication and cooperation between Governmental institutions of the CEFTA Parties; • More efficient work of Customs officers;
<p>ADVANTAGES FOR BUSINESSES / STAKEHOLDERS</p>	<p>Advantages and benefits for Economic Operators:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acceleration of customs procedures and facilitation of legitimate trade;

<p>LEGAL FRAMEWORK AND COMPLIANCE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • CEFTA Additional Protocol 5; • Customs Mutual Administrative Assistance Agreements (CMAAA); • Bilateral Protocols on electronic data exchange (defining, inter alia, the bilateral scope of data to be exchanged); • Information exchange is in compliance with data protection legislation, and the data will remain secured in the respective systems
<p>ENTITIES LAYER</p>	<p>Customs Administrations of the CEFTA Parties: Customs Administrations of Export, Transit and Import, having the following roles:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Administration of Departure (AoD): <ul style="list-style-type: none"> - providing PRE-ARRIVAL and EXIT data - receiving automatic data matching results from the other (ENTRY) side of a crossing point;; • Administration of Arrival (AoA): <ul style="list-style-type: none"> - providing ENTRY data; - receiving automatic data matching results; - receiving alarming notifications on received PRE-ARRIVAL data and based on dynamically defined Risk Criteria;
<p>BUSINESS RULES LAYER</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Speeding up of entry and import procedures <ul style="list-style-type: none"> • At the moment of the EXPORT clearance in the Customs Administration of Departure (AoD), the data from the accepted Export Declaration will be sent through the SEED++ System to the Administration of Arrival (AoA) and used for: <ul style="list-style-type: none"> • Speeding-up of Customs formalities at the point of entry; • Speeding-up of issuing of required entry permits (as defined in the tariff legislation) by the responsible inceptions; • Speeding-up of the import clearance at the final destination of goods; 2. Risk Analysis and Alarming <ul style="list-style-type: none"> • At the beginning of the Customs procedure in the Administration of Departure (AoD), the data from the accepted customs document will be sent through the SEED+ System to the AoA and used for risk analysis and generation of alarms. • If AoA CEFTA Party is a transiting CEFTA Party, the CDPS will send the information from the national Transit declaration to the SEED+ System and the data will be sent through the SEED+ System to the neighbouring CEFTA Party as PRE-ARRIVAL data to be used for risk analysis and generation of alarms. 3. Automatic Data Matching <ul style="list-style-type: none"> • Where goods are leaving from a CEFTA Party A, and entering into a CEFTA Party B, messages are being processed according to the following business rules:

	<ul style="list-style-type: none"> - CEFTA Party A acts as the Administration of Departure (AoD) and the CDPS (Customs Declaration Processing System) sends the information from the national Export declaration through the SEED+ System to the neighbouring CEFTA Party B acting as the Administration of Arrival (AoA) - CEFTA Party B acts as the Administration of Arrival (AoA) and the CDPS sends the information from the national Import or Transit declaration to the SEED+ System, whereby the procedure for automatic data matching for movement completes.
DATA CLUSTER LAYER	<p>SEED+ shall support the exchange of data contained in the following Customs Documents:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SEED+ messages for Transit Declarations, as well as, NCTS messages from the national and common domain: data model based on WCO DM (World Customs Organisation Data Model) and EU NCTS (European Union New Computerised Transit System); 2. SEED+ messages for Export Declarations: data model based on WCO DM and EU ECS (Export Control System); 3. SEED+ message for Import Declarations: data model based on WCO DM and EU ICS (Import Control System) – this message will be used for data matching, and will not be transmitted to the neighbouring CEFTA Party; 4. SEED+ messages for TIR carnets: data model based on UNECE (United Nations Economic Committee for Europe) eTIR data model; 5. SEED+ messages for ATA carnets; 6. SEED+ messages for Simplified Procedure accompanying document (Invoice); 7. SEED+ message for crossings of Empty Trucks;
TRIGGER LAYER	<p>Events initiating the data flow:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pre-arrival: the commencement of the Customs procedure in the Administration of Departure. At the moment of acceptance of Customs Document – Export Single Administrative Document (SAD), Transit SAD, TIR carnet, Simplified Procedure accompanying document. These data will be used for speeding-up of customs and inspection procedures and risk analysis /generation of alarms. 2. Exit: ending the Customs procedure in the Administration of Departure. At the moment of confirming the arrival of the truck at the exit Customs Office in the neighbouring Administration and verification of the truck exiting the neighbouring CEFTA Party. These data will be used as reference for automatic data matching. 3. Entry: the commencement of the Customs procedure in the Administration of Arrival. At the moment of acceptance of the Customs Documents at the Customs Office of Entry the data will be used for

	automatic comparison with reference data received from the neighbouring Administration of Departure AoD.
INTERFACE	<p>Technical messages associated with the data cluster and trigger layers are based on the following customs documents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - SAD Transit Messages; - SAD Export Messages; - SAD Import Messages; - TIR Carnets; - ATA Carnets; - Simplified Procedure accompanying documents; - Empty Truck records; <p>Technical messages are described by the Extensible Markup Language (XML) schemes and Web Services definition in Web Services Definition Language (WSDL).</p>
INTEGRATION	<p>Customs SEED+ has "point-to-multipoint" topology, which means that each participating Customs Administration will have its own SEED+ node, connected with the respective SEED+ nodes in all other CEFTA Parties.</p> <p>SEED+ node should be fully integrated into the national Customs IT infrastructure, and connected with other national applications through Enterprise Service Bus (ESB) and standard WSDL interfaces.</p>
COMMUNICATION	<p>The information exchange shall take place via Internet, and through Virtual Private Networks (VPNs). The security of messages shall be additionally ensured by an asymmetric key encryption (using digital security certificates, issued by the relevant qualified Certificate Authorities).</p> <p>SEED+ node should be built as Service Oriented Architecture (SOA), implemented by the Web Services (WS) technology and standards. Interface(s) should be based on "Enterprise Service Bus" (ESB) software architecture allowing flexible configuration for interconnectivity.</p>

Appendix III – Mutual Recognition of Authorised Economic Operators Utility Block

PURPOSE	<ul style="list-style-type: none"> To specify the process that regulates the information interaction between Customs Administrations of the CEFTA Parties (“partners”), and involved traders, that subscribe to an AEO Mutual Recognition Arrangement/Agreement (MRA); To enable each of the partners to grant benefits to AEOs of all other CEFTA Parties in which both legislation and implementation of national programme is fully in line with the relevant EU acquis ;
ADVANTAGE FOR GOVERNMENT	<ul style="list-style-type: none"> Streamlined process for exchange of data allowing the re-use of this same approach for all bilateral AEO MRAs to which a CEFTA Party subscribes; Reassurance of a consistent and coherent automatic implementation of the bilateral AEO MRAs across all CEFTA Parties, promoting all the foreseen benefits across the geographical footprint of the bilateral AEO MRA (better control targeting, as a direct result of more effective automated risk analysis); Low costs to establish the bilateral AEO MRA with high opportunity for reuse and therefore reduction in the costs for the IT implementation.
ADVANTAGES FOR BUSINESSES / STAKEHOLDERS	<ul style="list-style-type: none"> Transparency and predictability of the AEO benefits granted by CEFTA Parties; Reassurance that the CEFTA Parties are committed to successfully implement the bilateral AEO MRA and to grant benefits to the recognised AEO (facilitation, lower risk score, reduction of control at export and import, expedited release time) in a systematic and predictable way; Brings a full transparency on the Trader Identification Number(s) (TIN) that need to be used with each of the CEFTA Parties to ensure the recognition of their AEO status.
LEGAL FRAMEWORK AND COMPLIANCE	<ul style="list-style-type: none"> Legal Framework – Additional Protocol 5, Technical Annex and bilateral AEO MRAs between partners; Compliance - the CEFTA Parties must ensure that the AEO information exchanges and all related data comply with the data protection legislation of each Party; that the data remains secured in their respective systems and is synchronised across the IT systems of all involved CEFTA Parties. The availability of the AEO information is specified and measures are defined, in the case where AEO information would not be available for the processing of a Customs notification or Customs declaration.

ENTITIES LAYER	<p><i>Partner</i> refers to the contracting CEFTA Party (its Customs Administration) to the bilateral AEO MRA. It is important to note that every partner will act in two distinct roles:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Granting” role: As the “Granting” partner allocating the AEO status to a trader, performing re-assessment and evaluation of this AEO. • “Lodgement” role: As the “Lodgement” partner processing a notification/declaration lodged in its Customs transaction system by a trader. <p><i>Trader</i> refers to the economic operators which play an active supporting role in the information exchange underpinning the bilateral AEO MRA process. Two trader roles participate in the bilateral AEO MRA process:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “AEO”: As the trader certified as an AEO by the “Granting” partner; • “Lodging” trader: As the trader lodging a notification/declaration to the “Lodgement” partner making reference to his AEO status and the AEO status of his partners. <p>The bilateral AEO MRA process choreographs the exchange of information between the partners. The two trader roles are included in order to illustrate the end-to-end process. However, it must be noted that the first pillar only covers Customs-to-Customs interactions.</p>
BUSINESS RULES LAYER	<p>Comprises a number of detailed rules concerning the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contact points between partners (CEFTA Parties); • Requirements for: <ul style="list-style-type: none"> ○ the AEO information; ○ the trader as one of the supporting participants in the end-to-end business process; ○ Customs transaction systems in the “Lodgement” partner; ○ the risk analysis systems in the “Lodgement” partner; ○ AEO Identity Management and, in particular, the aliasing process by the “Lodgement” partner; ○ the nature and frequency of data exchange, monitoring and statistical requirements. <p>The compliance of all partners of the bilateral AEO MRA to the WCO standard regarding the TIN structure is a MAJOR simplification opportunity.</p>
DATA CLUSTER LAYER	<p>The AEO MRA relies on the exchange of two functional messages:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Granted” AEO information; • “Alias” TIN between the “Granting” partner and the “Lodgement” partner.
TRIGGER LAYER	<p>The AEO MRA features three variations for choreographing the interactions between the partners according to the following criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Whether or not there is the need for the “Lodgement” partner to assign an “Alias” TIN (triggered by misaligned structures of the TIN numbers between the partners);

	<ul style="list-style-type: none"> • and in the case of alignment of the TIN structure between the partners, the choice for a “Lodgement” partner to opt for a “Pull” mode (instead of “Push” mode) to access the AEO information from the “Granting” partner. <p>The three options are:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Push” of “Granted” AEO information and “Push” back of “Alias” TIN between the “Granting” partner and the “Lodgement” partner, for those cases that the partners have misaligned TINs; • “Push” of “Granted” AEO from the “Granting” partner to the “Lodgement” partner when partners have aligned TINs; • “Pull” of the “Granted” AEO information by “Lodgement” partner from the “Granting” partner, which requires TIN alignment.
INTERFACE	<p>The AEO MRA defines the set of four technical messages associated with the following three options in the trigger layer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Granted” AEO information is sent from the “Granting” partner and the “Alias” TIN is returned from the “Lodgement” partner, for those cases that the partners have misaligned TINs; • When partners have aligned TINs, “Granted” AEO is sent from the “Granting” partner to the “Lodgement” partner; • “Granted” AEO information is acquired directly by the “Lodgement” partner from the “Granting” partner. <p>It also provides the technical messages in Extensible Markup Language (XML) schemas and Web Services definition in Web Services Definition Language (WSDL).</p>
INTEGRATION	<p>The integration layer needs to be profiled by each partner of the Bilateral AEO MRA. This includes the business case for national profiling, the use of the AEO information for the risk assessment of notification/declaration, and national provisions for AEO identification. It also sets the requirement for the availability of the exchanged data, provides an indication of the possible data volumes, and the compliance and infrastructure requirements.</p>
COMMUNICATION	<p>The information exchanges take place over the internet. The security of the exchanges is ensured by establishing of Virtual Private Networks (VPN) connections and encryption using security certificates.</p>

ANNEX II

MATRIX OF MEMORANDA OF UNDERSTANDING SIGNED BETWEEN CUSTOMS AUTHORITIES AND COMPETENT AUTHORITIES REGARDING ELECTRONIC EXCHANGE OF DATA

	Veterinary Authority	National Food Authority	National Phytosanitary Authority	National Authority for Pharmaceutical Products	National Transport Authority	National Authority of Technical Inspection	National Police
Customs Administration	DS DA						

DS: Date of signing

DA: Date of application

ANNEX III

Authorised economic operator

TITLE I

GRANTING OF THE STATUS OF AUTHORISED ECONOMIC OPERATOR AT THE NATIONAL LEVEL BY EACH CEFTA PARTY

Article 1

Application and authorisation

1. An economic operator who is established in CEFTA Parties and who meets the criteria set out in Article 2 of this Annex may apply for the status of authorised economic operator.

The customs authorities shall, following consultation with other competent authorities if necessary, grant that status, which shall be subject to monitoring.

2. The status of authorised economic operator shall consist in the following types of authorisations:
 - (a) that of an authorised economic operator for customs simplifications, which shall enable the holder to benefit from certain simplifications in accordance with the customs legislation (AEOC- Customs simplifications); or
 - (b) that of an authorised economic operator for security and safety that shall entitle the holder to facilitations relating to security and safety (AEOS - Security and safety).
 - (c) both types of authorisations referred to in paragraph 2 may be held at the same time (AEOF - Customs simplifications/security and safety).

Where an applicant is entitled to be granted both an AEOC and an AEOS authorisation, the customs authority competent to take the decision shall issue one combined authorisation.

Article 2

Granting of status

1. The criteria for the granting of the status of authorised economic operator shall be the following:
 - (a) the absence of any serious infringement or repeated infringements of customs legislation and taxation rules, including no record of serious criminal offences relating to the economic activity of the applicant;
 - (b) the demonstration by the applicant of a high level of control of his or her operations and of the flow of goods, by means of a system of managing commercial and, where appropriate, transport records, which allows appropriate customs controls;
 - (c) financial solvency, which shall be deemed to be proven where the applicant has good financial standing, which enables him or her to fulfil his or her commitments, with due regard to the characteristics of the type of business activity concerned;
 - (d) with regard to the authorisation referred to in point (a) of Article 1(2) of this Annex, practical standards of competence or professional qualifications directly related to the activity carried out; and
 - (e) with regard to the authorisation referred to in point (b) of Article 1(2) of this Annex, appropriate security and safety standards, which shall be considered as fulfilled where the applicant demonstrates that he or she maintains appropriate measures to ensure the security and safety of the international supply chain including in the areas of physical

integrity and access controls, logistical processes and handling of specific types of goods, personnel and identification of his or her business partners.

2. Each CEFTA Party shall determine the procedures for requesting and granting the status of authorised economic operator, and the legal effects of this status.
3. The customs authorities shall monitor the conditions and criteria to be fulfilled by the AEO authorisation holder. They shall also monitor compliance with the obligations resulting from the AEO authorisation. Where the AEO has been established for less than three years, the customs authorities shall closely monitor it during the first year after granting the AEO status.

Article 3 Compliance

1. Where the applicant is a natural person, the criterion laid down in Article 2 (1a) of this Annex shall be considered to be fulfilled if, over the last 3 years, the applicant and where applicable the employee in charge of the applicant's customs matters have not committed any serious infringement or repeated infringements of customs legislation and taxation rules and have had no record of serious criminal offences relating to their economic activity.

Where the applicant is not a natural person, the criterion laid down in Article 2 (1a) of this Annex shall be considered to be fulfilled where, over the last 3 years, none of the following persons has committed a serious infringement or repeated infringements of customs legislation and taxation rules or has had a record of serious criminal offences relating to his economic activity:

- (a) the applicant;
 - (b) the person in charge of the applicant or exercising control over its management;
 - (c) the employee in charge of the applicant's customs matters.
2. However, the criterion referred to in Article 2(1a) of this Annex may be considered to be fulfilled where the customs authority competent to take the decision considers an infringement to be of minor importance, in relation to the number or size of the related operations, and the customs authority has no doubt as to the good faith of the applicant.
 3. Where the person referred to in paragraph 1(b) is established or has his residence in a third country, the customs authority competent to take the decision shall assess the fulfilment of the criterion referred to in Article 2(1a) of this Annex on the basis of records and information that are available to it.

4. Where the applicant has been established for less than 3 years, the customs authority competent to take the decision shall assess the fulfilment of the criterion referred to in Article 2(1a) of this Annex on the basis of the records and information that are available to it.

Article 4

Satisfactory system of managing commercial and transport records

1. The criterion laid down in Article 2(1b) of this Annex shall be considered to be fulfilled if the following conditions are met:
 - (a) the applicant maintains an accounting system which is consistent with the generally accepted accounting principles applied in the CEFTA Party where the accounts are held, allows audit-based customs control and maintains a historical record of data that provides an audit trail from the moment the data enters the file;
 - (b) records kept by the applicant for customs purposes are integrated in the accounting system of the applicant or allow cross checks of information with the accounting system to be made;
 - (c) the applicant allows the customs authority physical access to its accounting systems and, where applicable, to its commercial and transport records;
 - (d) the applicant allows the customs authority electronic access to its accounting systems and, where applicable, to its commercial and transport records where those systems or records are kept electronically;
 - (e) the applicant has a logistical system which identifies goods as domestic or foreign goods and indicates, where appropriate, their location;
 - (f) the applicant has an administrative organisation which corresponds to the type and size of business and which is suitable for the management of the flow of goods, and has internal controls capable of preventing, detecting and correcting errors and of preventing and detecting illegal or irregular transactions;
 - (g) where applicable, the applicant has satisfactory procedures in place for the handling of licences and authorisations granted in accordance with commercial policy measures or relating to trade in agricultural products;
 - (h) the applicant has satisfactory procedures in place for the archiving of its records and information and for protection against the loss of information;

- (i) the applicant ensures that relevant employees are instructed to inform the customs authorities whenever compliance difficulties are discovered and establishes procedures for informing the customs authorities of such difficulties;
 - (j) the applicant has appropriate security measures in place to protect the applicant's computer system from unauthorised intrusion and to secure the applicant's documentation;
 - (k) where applicable, the applicant has satisfactory procedures in place for the handling of import and export licences connected to prohibitions and restrictions, including measures to distinguish goods subject to the prohibitions or restrictions from other goods and measures to ensure compliance with those prohibitions and restrictions.
2. Where the applicant applies only for an authorisation as an economic operator authorised for security and safety as referred to in Article 1(2b) of this Annex, the requirement laid down in paragraph 1(e) shall not apply.

Article 5 **Financial solvency**

1. The criterion laid down in Article 2(1c) of this Annex shall be considered to be fulfilled where the applicant complies with the following:
- (a) the applicant is not subject to bankruptcy proceedings;
 - (b) during the last 3 years preceding the submission of the application, the applicant has fulfilled his financial obligations regarding payments of customs duties and all other duties, taxes or charges which are collected on or in connection with the import or export of goods;
 - (c) the applicant demonstrates on the basis of the records and information available for the last 3 years preceding the submission of the application that he has sufficient financial standing to meet his obligations and fulfil his commitments having regard to the type and volume of the business activity, including having no negative net assets, unless where they can be covered.
2. If the applicant has been established for less than 3 years, his financial solvency as referred to in Article 2(1c) of this Annex shall be checked on the basis of records and information that are available.

Article 6
Practical standards of competence or professional qualifications

1. The criterion laid down in Article 2(1d) of this Annex shall be considered to be fulfilled if any of the following conditions are met:
 - (a) the applicant or the person in charge of the applicant's customs matters complies with one of the following practical standards of competence:
 - (i) a proven practical experience of a minimum of 3 years in customs matters;
 - (ii) a quality standard concerning customs matters adopted by a European Standardisation body;
 - (b) the applicant or the person in charge of the applicant's customs matters has successfully completed training covering customs legislation consistent with and relevant to the extent of his involvement in customs related activities, provided by any of the following:
 - (i) a customs authority of a CEFTA Party;
 - (ii) an educational establishment recognised, for the purposes of providing such qualification, by the customs authorities or a body of a CEFTA Party responsible for professional training;
 - (iii) a professional or trade association recognised by the customs authorities of CEFTA Party or accredited in the CEFTA Party, for the purposes of providing such qualification.
2. Where the person in charge of the applicant's customs matters is a contracted person, the criterion laid down in Article 2(d) of this Annex shall be considered to be fulfilled if the contracted person is an economic operator authorised for customs simplifications as referred to in Article 1(2a) of this Annex.

Article 7
Security and safety standards

1. The criterion laid down in Article 2(e) of this Annex shall be considered to be fulfilled if the following conditions are met:
 - (a) buildings to be used in connection with the operations relating to the AEOS authorisation provide protection against unlawful intrusion and are constructed of materials which resist unlawful entry;

- (b) appropriate measures are in place to prevent unauthorised access to offices, shipping areas, loading docks, cargo areas and other relevant places;
 - (c) measures for the handling of goods have been taken which include protection against the unauthorised introduction or exchange, the mishandling of goods and against tampering with cargo units;
 - (d) the applicant has taken measures allowing to clearly identify his business partners and to ensure, through implementation of appropriate contractual arrangements or other appropriate measures in accordance with the applicant's business model, that those business partners ensure the security of their part of the international supply chain;
 - (e) the applicant conducts in so far as national law permits, security screening on prospective employees working in security sensitive positions and carries out background checks of current employees in such positions periodically and where warranted by circumstances;
 - (f) the applicant has appropriate security procedures in place for any external service providers contracted;
 - (g) the applicant ensures that its staff having responsibilities relevant for security issues regularly participate in programmes to raise their awareness of those security issues;
 - (h) the applicant has appointed a contact person competent for safety and security related questions.
2. Where the applicant is a holder of a security and safety certificate issued on the basis of an international convention or of an International Standard of the International Organisation for Standardisation, or of a European Standard of a European standardisation body, these certificates shall be taken into account when checking compliance with the criteria laid down in Article 2(e) of this Annex.

The criteria shall be deemed to be met to the extent that it is established that the criteria for issuing that certificate are identical or equivalent to those laid down in Article 2(e) of this Annex.

3. Where the applicant is a regulated agent (an air carrier, agent, freight forwarder or any other entity who ensures security controls in respect of cargo or mail) or a known consignor (a consignor who originates cargo or mail for its own account and whose procedures meet common security rules and standards sufficient to allow carriage of cargo or mail on any aircraft) and fulfils the requirements of the common basic standards on aviation security, the criteria laid down in paragraph 1 shall be deemed to be met in relation to the sites and the

operations for which the applicant obtained the status of regulated agent or known consignor to the extent that the criteria for issuing the regulated agent or known consignor status are identical or equivalent to those laid down in Article 2(e) of this Annex.

Article 8

Conditions for the acceptance of an application for the status of AEO

1. In addition to the conditions for the acceptance of an application in general, in order to apply for the status of AEO the applicant shall submit a self-assessment questionnaire, which the customs authorities shall make available, together with the application.
2. An economic operator shall submit one single application for the status of AEO covering all its permanent business establishments in the customs territory of a CEFTA Party.

TITLE II

BENEFITS RESULTING FROM THE STATUS OF AEO TO BE GRANTED BY NATIONAL AEO PROGRAMMES IN CEFTA PARTIES

Article 9

Facilitations regarding pre-departure declarations

1. Where an economic operator authorised for security and safety as referred to in Article 1(2b) of this Annex lodges on his own behalf a pre-departure declaration in the form of a customs declaration or a re-export declaration, no other particulars than those stated in those declarations shall be required.
2. Where an AEOS lodges on behalf of another person who is also an AEOS a pre-departure declaration in the form of a customs declaration or a re-export declaration, no other particulars than those stated in those declarations shall be required.

Article 10

More favourable treatment regarding risk assessment and control

1. An authorised economic operator (AEO) shall be subject to fewer physical and document-based controls than other economic operators.
2. Where an AEOS has lodged an entry summary declaration or a customs declaration or a temporary storage declaration or where an AEOS has lodged a notification and given access

to the particulars related to his entry summary declaration in his computer system, the customs office of first entry shall, where the consignment has been selected for physical control, notify that AEOS of that fact. That notification shall take place before the arrival of the goods in the customs territory of the CEFTA Party.

That notification shall be made available also to the carrier if different from the AEOS referred to in the first subparagraph, provided that the carrier is an AEOS and is connected to the electronic systems relating to the declarations referred to in the first subparagraph.

That notification shall not be provided where it may jeopardise the controls to be carried out or the results thereof.

3. Where an AEO lodges a temporary storage declaration or a customs declaration prior to the presentation of the goods the customs office competent to receive that temporary storage declaration or that customs declaration shall, where the consignment has been selected for customs control, notify the AEO of that fact. That notification shall take place before the presentation of the goods to customs.

That notification shall not be provided where it may jeopardise the controls to be carried out or the results thereof.

4. Where consignments declared by an AEO have been selected for physical or document-based control, those controls shall be carried out as a matter of priority.

On request from an AEO the controls may be carried out at a place other than the place where the goods have to be presented to customs.

5. The notifications referred to in paragraphs 2 and 3 shall not concern the customs controls decided on the basis of the temporary storage declaration or the customs declaration after the presentation of the goods.

Article 11

Exemption from favourable treatment

The more favourable treatment referred to in Article 10 of this Annex shall not apply to any customs controls related to specific elevated threat levels or control obligations set out in other national legislation of a CEFTA Party.

However, customs authorities shall carry out the necessary processing, formalities and controls for consignments declared by an AEOS as a matter of priority.

TITLE III

SUSPENSION, REJECTION, REVOCATION AND ANNULLATION OF THE STATUS OF AUTHORISED ECONOMIC OPERATOR IN NATIONAL AEO PROGRAMMES OF CEFTA PARTIES

Article 12

Legal effects of suspension

1. Where an AEO authorisation is suspended due to the non-compliance with any of the criteria referred to in Article 2 of this Annex, any decision taken with regard to that AEO which is based on the AEO authorisation in general or on any of the specific criteria which led to the suspension of the AEO authorisation, the customs authority having taken that decision shall suspend it.
2. The suspension of a decision relating to the application of the customs legislation taken with regard to an AEO shall not lead to the automatic suspension of the AEO authorisation.
3. Where a decision relating to a person who is both an AEOS and an economic operator authorised for customs simplifications as referred to in Article 1(2a) of this Annex (AEOC) is suspended instead of annulling, revoking or amending where:
 - (a) the customs authority considers that there may be sufficient grounds for annulling, revoking or amending the decision, but does not yet have all necessary elements to decide on the annulment, revocation or amendment;
 - (b) the customs authority considers that the conditions for the decision are not fulfilled or that the AEO does not comply with the obligations imposed under the AEO authorisation, and it is appropriate to allow the AEO time to take measures to ensure the fulfilment of the conditions or the compliance with the obligations;
 - (c) the AEO requests such suspension because he is temporarily unable to fulfil the conditions laid down for the decision or to comply with the obligations imposed under that decision due to non-fulfilment of the conditions laid down in Article 2(d) of this Annex, his AEOC authorisation shall be suspended, but his AEOS authorisation shall remain valid.

Where a decision relating to a person who is both an AEOS and an AEOC is suspended in accordance with 3(a), 3(b) or 3(c) due to non-fulfilment of the conditions laid down in Article 2(e) of this Annex, his AEOS authorisation shall be suspended, but his AEOC authorisation shall remain valid.

Article 13
Rejection of an application

The rejection of an AEO application shall not affect existing favourable decisions taken with regard to the applicant in accordance with the customs legislation, unless the granting of those favourable decisions is based on the fulfilment of any of the AEO criteria that have been proven not to be met during the examination of the AEO application.

Article 14
Revocation of an authorisation

1. The revocation of an AEO authorisation shall not affect any favourable decision which has been taken with regard to the same person unless AEO status was a condition for that favourable decision, or that decision was based on a criterion listed in Article 2 of this Annex which is no longer met.
2. The revocation or amendment of a favourable decision which has been taken with regard to the holder of the authorisation shall not automatically affect the AEO authorisation of that person.
3. Where the same person is both an AEOC and an AEOS is applicable owing to the non-fulfilment of the conditions laid down in Article 2(d) of this Annex, the AEOC authorisation shall be revoked and AEOS authorisation shall remain valid.

Where the same person is both an AEOS and an AEOC, owing to the non-fulfilment of the conditions laid down in Article 2(e) of this Annex, the AEOS authorisation shall be revoked and AEOC authorisation shall remain valid.

Article 15
Annulment

1. The customs authorities shall annul an AEO authorisation if all the following conditions are fulfilled:
 - (a) the decision on AEO authorisation was taken on the basis of incorrect or incomplete information;
 - (b) the AEO knew or ought reasonably to have known that the information was incorrect or incomplete;

- (c) if the information had been correct and complete, the decision on AEO authorisation would have been different.
2. The AEO shall be notified of its annulment.
 3. Annulment shall take effect from the date on which the initial decision took effect, unless otherwise specified in the AEO authorisation in accordance with the customs legislation.

DODATNI PROTOKOL 4

SPORAZUMA O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI

Republika Makedonija i Republika Moldavija (u daljem tekstu „Strane“)

Imajući u vidu Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini potpisan u Bukureštu 19. decembra 2006. godine, (u daljem tekstu: „CEFTA 2006“);

Imajući u vidu Dodatni protokol Sporazuma o izmjeni i pristupanju CEFTA 2006 potpisan u Briselu 11. februara 2011 godine;

Dogovorile su se kako slijedi:

Član 1

U aneksu 10 CEFTA 2006 briše se prilog 10.2 i prilog 10.3.

Strane će ukinuti sve dažbine na uvoz, mjere istog dejstva kao i sve uvozne dažbine fiskalne prirode u trgovini poljoprivrednim proizvodima među Stranama, od dana stupanja na snagu Dodatnog protokola.

Član 2

1. Dodatni protokol podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobravanju kako je predviđeno nacionalnim propisima. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja biće deponovani kod Depozitara/vršioa dužnosti Depozitara.
2. Dodatni protokol stupa na snagu tridesetog dana od dana deponovanja poslednjeg instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja.

3. Bilo koja strana može primjenjivati ovaj Dodatni protokol privremeno, ukoliko je to u skladu sa njenim Ustavom. Depozitar/vršilac dužnosti Depozitara biće obaviješten o privremenoj primjeni ovog Dodatnog protokola po ovom stavu.

POTVRĐUJUĆI GORE NAVEDENO, dolje potpisani opunomoćenici, propisno ovlašćeni, potpisuju ovaj Dodatni protokol.

Sačinjeno u Briselu, 4.03.2015. godine, u jednom autentičnom primjerku na engleskom jeziku, koji će biti deponovan kod Depozitara/vršioca dužnosti Depozitara CEFTA 2006, koji će proslijediti ovjerene primjerke svim Stranama.

Za Republiku Makedoniju

.....

Za Republiku Moldaviju

.....

DODATNI PROTOKOL 5

SPORAZUMA O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI

Preambula

Imajući u vidu Ministarske zaključke od 21. novembra 2014. godine koji naglašavaju važnost preduzimanja napora u cilju produbljivanja sprovođenja Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (u daljem tekstu "CEFTA 2006"), a uzimajući u obzir odredbe članova 12, 13 i 14 (stav 4) CEFTA 2006;

Odlučivši da otklone prepreke za svoju međusobnu trgovinu, u skladu sa odredbama Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (u daljem tekstu "STO"), i da postepeno uspostave bliže trgovinske odnose;

Odlučivši da održavaju svoje međusobne trgovinske odnose u skladu sa pravilima i disciplinama STO, bez obzira da li su članice STO;

Uzimajući u potpunosti u obzir važnost pozitivnog doprinosa koji olakšavanje trgovine ima na ekonomski razvoj;

Naglašavajući ulogu procesa usklađivanja sa zahtjevima EU u pokretanju uzajamnog priznavanja programa, dokumenata i pregleda između potpisnica CEFTA sporazuma, kao što je predviđeno ovim Dodatnim protokolom 5 (u daljem tekstu: "Protokol");

S obzirom da se ni jedna odredba ovog Sporazuma ne može tumačiti kao oslobađanje potpisnica CEFTA sporazuma od njihovih obaveza prema drugim međunarodnim sporazumima, posebno sporazumima STO;

Riješivši da jačaju trgovinsko-ekonomske odnose i uzajamno razumijevanje između potpisnica CEFTA sporazuma;

Prepoznajući važnost međunarodne saradnje, kao i nastojanje da se proširi regionalna saradnja;

S obzirom da su potpisnice CEFTA sporazuma odlučne da unaprijeđuju bezbjednost u prometu roba koja ulazi ili izlazi iz njihove teritorije, bez ometanja trgovinskih tokova;

U nastojanju da olakšaju razvoj trgovine uvođenjem modernih oblika i metoda pregleda;

Uvažavajući potrebu za razmjenom podataka upotrebom elektronskih instrumenata, sa ciljem jačanja i unaprijeđenja kvaliteta analize rizika od strane potpisnica CEFTA sporazuma;

Ističući neophodnost ulaganja u informacione i komunikacione tehnologije kako bi se olakšala elektronska razmjena dokumenata između potpisnica CEFTA sporazuma, u skladu sa ovim Protokolom;

Naglašavajući važnost kompletnog preispitivanja koje će izvršiti svaka potpisnica CEFTA sporazuma da bi potvrdila spremnost njihovih informacionih i komunikacionih tehnologija za sprovođenje odredbi ovog Protokola koje zahtijevaju elektronsku razmjenu podataka na nacionalnom nivou;

Izražavajući spremnost potpisnica CEFTA sporazuma da sarađuju sa Evropskom unijom i drugim međunarodnim donatorima koji su voljni da sufinansiraju investicije potrebne da se zadovolje potrebe informacione i komunikacione tehnologije potpisnica CEFTA sporazuma za sprovođenje Protokola; i

S obzirom da potpisnice CEFTA sporazuma imaju adekvatni nivo zaštite ličnih podataka;

Zajednički CEFTA komitet, u prisustvu svih potpisnica CEFTA sporazuma, usaglasio se kao što slijedi:

Član 1 **Značenja izraza**

U svrhe ovog Protokola:

- (a) "podaci" znači svi podaci, bez obzira da li su obrađeni ili analizirani, i dokumenta, izvještaji i druga saopštenja u bilo kojem obliku, uključujući elektronski, ili ovjerene kopije istih;
- (b) "pregledi" znači svaku aktivnost kojom carinski organi ili bilo koji drugi inspekcijski ili kontrolni organi obavljaju fizički pregled ili vizuelni pregled prevoznih sredstava ili same robe, kako bi se utvrdilo da je njihova priroda, porijeklo, stanje, očuvanost, sigurnost, količina i vrijednost u skladu sa pojedinostima koje su sadržane u dokumentaciji stavljenoj na uvid;
- (c) "formalnosti" znači svaku formalnost kojoj organi podvrgavaju privredni subjekat i koja se sastoji od predaje ili kontrolisanja dokumenata, sertifikata koji prate robu, ili drugih pojedinosti, bez obzira na korišćeni način ili sredstvo, a u vezi sa robom ili prevoznim sredstvom;

- (d) "rizik" označava vjerovatnoću da se dogodi događaj u vezi sa ulaskom, izlaskom, tranzitom, transferom i krajnjim korišćenjem roba koje se kreću između carinskih područja potpisnica CEFTA sporazuma i između carinskog područja jedne od potpisnica CEFTA sporazuma i trećih zemalja, i prisustva roba koje nijesu u slobodnom prometu na teritoriji jedne od potpisnica CEFTA sporazuma, koje ugrožavaju sigurnost i bezbjednost potpisnica CEFTA sporazuma, zaštitu zdravlja i života ljudi, životinja ili biljaka, i životne sredine;
- (e) "upravljanje rizikom" znači sistematsku identifikaciju rizika i sprovođenje svih potrebnih mjera za ograničavanje izloženosti riziku. To uključuje aktivnosti kao što su prikupljanje podataka i informacija, analiziranje i procjenjivanje rizika, propisivanje i preduzimanje radnji i redovno praćenje i preispitivanje procesa i njegovih ishoda, na osnovu izvora i strategija koje su definisale potpisnice CEFTA sporazuma, na nacionalnom, regionalnom ili međunarodnom nivou;
- (f) "procjena rizika na osnovu elektronski razmijenjenih informacija prije prispjeća pošiljke" znači analiza rizika i druge analitičke aktivnosti pomoću podataka koje je poslala potpisnica CEFTA sporazuma - izvoznik, kada se relevantni dokument prihvati u IT sistemu dotičnog organa potpisnice CEFTA sporazuma izvoznika, i podataka za robu u tranzitu;
- (g) "ovlašćeni privredni subjekt" je privredni subjekt osnovan u jednoj od potpisnica CEFTA sporazuma, koji se smatra pouzdanim u kontekstu svojih carinskih aktivnosti i koji, prema tome, ima pravo da uživa beneficije u jednoj ili više potpisnica CEFTA sporazuma; i
- (h) "granica" znači svaki prelaz gdje roba ulazi u i/ili izlazi iz carinskog područja potpisnice CEFTA sporazuma.

Član 2 Područje primjene

- 2.1. Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe koje su na snazi prema pravnim aktima zaključenim između potpisnica CEFTA sporazuma, ovaj Protokol se primjenjuje na pojednostavljenje pregleda, smanjenje formalnosti u maksimalnoj mogućoj mjeri, razmjenu podataka o prevozu robe između potpisnica CEFTA sporazuma i saradnju kroz programe trgovinskog partnerstva.
- 2.2. Ovaj Protokol se ne primjenjuje na preglede ili formalnosti koje se tiču brodova i letjelica kao prevoznih sredstava. Međutim, primjenjuje se na vozila i robu koji se prevoze tim prevoznim sredstvom.

2.3. Aktivnosti koje preduzimaju potpisnice CEFTA sporazuma u svrhu sprovođenja ovog Protokola usklađene su sa njihovim domaćim zakonodavstvom.

Član 3 **Opšti cilj**

U skladu sa ovim Protokolom i njegovim aneksima, koji čine sastavni dio Protokola, potpisnice CEFTA sporazuma:

- 1) pojednostavljaju preglede u vezi sa svim postupcima carinjenja i smanjuju formalnosti u maksimalnoj mogućoj mjeri;
- 2) razmjenjuju podatke između carinskih organa u mjeri dozvoljenoj domaćim zakonodavstvima;
- 3) međusobno priznaju nacionalne programe ovlašćenih privrednih subjekata u svakoj potpisnici CEFTA sporazuma, pod uslovom da su i zakonodavstvo i sprovođenje svakog nacionalnog programa u potpunosti u skladu sa relevantnim dijelom pravne tekovine EU.

Član 4 **Proširenje opsega**

4.1. Kako bi se ispunio opšti cilj da se olakša trgovina i za potrebe odvracanja i bezbjednosnih i sigurnosnih kontrola, potpisnice CEFTA sporazuma mogu proširiti opseg podataka koji se razmjenjuju elektronski kako bi se, pored carinskih organa, uključili i drugi organi u elektronsku razmjenu podataka, i mogu jačati saradnju između svojih graničnih i drugih kontrolnih organa, u odnosu na sljedeće:

- a) usklađivanje radnih dana i sati;
- b) usklađivanje procedura i formalnosti;
- c) izgradnja i zajednička upotreba zajedničkih objekata;
- d) zajedničke kontrole; i
- e) uspostavljanje jednošalterske granične kontrole.

4.2. Kako bi se olakšala regionalna trgovina pojednostavljenjem carinskih i drugih srodnih postupaka za carinjenje robe, i smanjile formalnosti carinjenja, potpisnice CEFTA sporazuma razmjenjuju podatke prije prispjeća.

4.3. Potpisnice CEFTA sporazuma razmjenjuju podatke koji se nalaze u carinskim deklaracijama, dokumentaciji koja prati carinske deklaracije i sertifikate, i sve druge relevantne informacije potrebne za carinjenje robe.

Član 5 Upravljanje rizikom

- 5.1. Potpisnice CEFTA sporazuma razmjenjuju podatke putem elektronskih instrumenata, sa ciljem:
- a) jačanja i unaprijeđenja kvaliteta njihove analize rizika i efikasnosti kontrola u vezi sa bezbjednošću;
 - b) uspostavljanja zajedničkog okvira za upravljanje rizikom, zajedničkih kriterijuma rizika i prioriternih oblasti kontrole za CEFTA na regionalnom nivou; i
 - c) uspostavljanja elektronskog sistema za sprovođenje zajedničkog upravljanja rizikom između potpisnica CEFTA sporazuma.
- 5.2. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma uvodi ili nastavlja da sprovodi sistem upravljanja rizikom za pregled od strane svih nadležnih organa, u svim fazama carinjenja. O rezultatima preispitivanja najnovijeg stanja na godišnjem nivou se izvještava CEFTA Komitet za trgovinske olakšice.
- 5.3. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma kreira i primjenjuje upravljanje rizikom sa ciljem da se izbegne proizvoljna ili neopravdana diskriminacija između potpisnica CEFTA sporazuma kada preovladavaju isti uslovi, ili prikriveno ograničavanje trgovine između potpisnica CEFTA sporazuma.
- 5.4. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma fokusira carinski nadzor i, u mjeri u kojoj je to moguće, druge relevantne granične kontrole, na pošiljke visokog rizika, i ubrzava puštanje pošiljki niskog rizika. Potpisnica CEFTA sporazuma takođe može izabrati, na nasumičnoj osnovi, pošiljke za taj nadzor u sklopu svog upravljanja rizikom.
- 5.5. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma zasniva upravljanje rizikom na procjeni rizika putem odgovarajućih kriterijuma odabira. Ti kriterijumi odabira mogu uključivati, *između ostalog*, harmonizovani sistem, prirodu i opis robe, zemlju porijekla, zemlju iz koje je roba otpremljena, vrijednost robe, evidenciju trgovaca o ispunjavanju zahtjeva i vrstu prevoznih sredstava.
- 5.6. Potpisnice CEFTA sporazuma razmijenjuju, u najvećoj mogućoj mjeri, statističke podatke o rezultatima primjene njihove analize rizika, i rezultatima njihovih pregleda i kriterijuma odabira kod carinjenja robe.
- 5.7. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma potvrđuje sa drugim potpisnicama CEFTA sporazuma, putem pisane komunikacije CEFTA Komitetu za trgovinske olakšice, najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja ovog Protokola na snagu, sljedeće informacije:

- a) da nadležni organi, koji su uključeni u carinjenje robe, imaju tim ili jedinicu zaduženu za kreiranje, redovno preispitivanje i ažuriranje sistema za upravljanje rizikom;
- b) da postoje kontakt tačke unutar svakog nadležnog organa koji je odgovoran za upravljanje rizikom; i
- c) da imaju zajedničke ili kompatibilne sisteme za upravljanje rizikom za svoje cijelo carinsko područje.

5.8. Potpisnice CEFTA sporazuma se podstiču da usvoje procedure koje omogućavaju informisanje o riziku između potpisnica CEFTA sporazuma i putem kojeg nadležni organi koji su uključeni u carinjenje robe mogu razmjenjivati informacije koje se tiču rizika.

Član 6

Obavještenja za pojačane kontrole ili preglede

6.1. Kada potpisnica CEFTA sporazuma uvede ili nastavi da sprovodi sistem izdavanja obavještenja ili smjernica svojim nadležnim organima koji su uključeni u carinjenje robe, u svrhu unaprijeđenja nivoa kontrola ili pregleda na granici u odnosu na hranu, pića, ili hranu za životinje obuhvaćene obavještenjem ili smjernicom za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka na svojoj teritoriji, u odnosu na izdavanje, prekid, ili obustavu istih se primjenjuju sljedeći režimi:

- a) obavještenje ili smjernica na osnovu rizika se mogu izdati, prema potrebi;
- b) obavještenje ili smjernica se mogu izdati, tako da se primjenjuju ujednačeno samo na one tačke ulaska u kojima se primjenjuju sanitarni i fitosanitarni uslovi na kojima se zasniva obavještenje ili smjernica;
- c) obavještenje ili smjernica se odmah ukida ili obustavlja, kada okolnosti koje su do njega dovele više ne postoje, ili ako se promijenjene okolnosti mogu rješavati na način koji manje ograničava trgovinu; i
- d) odluka o prekidu obavještenja ili smjernice objavljuje se odmah nakon donošenja. Objava da se isto ukida ili obustavlja vrši se na nediskriminatoran i lako pristupačan način, ili se informacije dostavljaju potpisnici CEFTA sporazuma izvoznici ili privrednom subjektu.

6.2. Sva obavještenja, kao što je predviđeno u ovom stavu, elektronski su dostupna na web stranicama nadležnih organa potpisnica CEFTA sporazuma koji izdaju obavještenja. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma objavljuje, na svom nacionalnom jeziku i na engleskom jeziku, spisak na kome je navedeno koje informacije i/ili obavještenja se postavljaju na koje web stranice njihovih organa. Isti spisak se objavljuje u CEFTA Paketu transparentnosti.

- 6.3. Potpisnica CEFTA sporazuma odmah obavještava prevoznika ili uvoznika u slučaju zadržavanja robe koja se uvozi, za potrebe pregleda od strane carinskog ili bilo kojeg drugog nadležnog organa.
- 6.4. Potpisnica CEFTA sporazuma može, na zahtjev, odobriti mogućnost da se uradi drugi test u slučaju da je rezultat prvog testa na uzorku koji je uzeo nadležni organ po prispjeću robe koja se uvozi, bio negativan.
- 6.5. Potpisnica CEFTA sporazuma ili objavljuje na nediskriminatoran i lako pristupačan način, naziv i adresu svake laboratorije gdje se može obaviti test, ili daje te informacije uvozniku kada mu je pružena mogućnost iz stava 6.4.
- 6.6. Potpisnica CEFTA sporazuma uzima u obzir rezultat drugog testa, ako ga ima, sprovedenog na osnovu stava 6.4, kod puštanja i carinjenja robe i, ako je potrebno, prihvata rezultate tog testiranja.

Član 7

Objavljivanje taksa i naknada koje se uvode na uvoz i izvoz ili u vezi sa istima i kazne

- 7.1. Odredbe ovog člana primjenjuju se na sve takse i naknade, osim dažbina na uvoz i izvoz i osim poreza iz djelokruga člana III GATT-a 1994, koji su uvele potpisnice CEFTA sporazuma na uvoz ili izvoz ili u vezi sa uvozom ili izvozom robe.
- 7.2. Nadležni organi svake potpisnice CEFTA sporazuma objavljuju elektronski informacije o taksama i naknadama, i iste se objavljuju u skladu sa članom 1. Sporazuma STO o trgovinskim olakšicama. Te informacije uključuju takse i naknade koje će se primijeniti, razlog za te takse i naknade, nadležni organ, i kada i kako treba da se izvrši uplata.
- 7.3. Sprovodeći ovaj član, sve takse i naknade, uključujući sve detalje navedene u stavu 7.2, objavljuju se kako na nacionalnom jeziku potpisnice CEFTA sporazuma koja izdaje objavu, tako i na engleskom jeziku.
- 7.4. Sve objave koje se odnose na takse i naknade, kao što je predviđeno u stavu 7.2, elektronski su dostupne na web stranicama relevantnih nadležnih organa potpisnica CEFTA sporazuma. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma obezbjeđuje za CEFTA Paket transparentnosti jedinstveni spisak, na svom nacionalnom jeziku i na engleskom jeziku, u kojem su detaljno navedene sve takse i naknade, razlozi za te takse i naknade, i nadležni organ, kao i informacije o tome kada i kako se vrše plaćanja. Ti jedinstveni spiskovi koje dostavljaju potpisnice CEFTA sporazuma revidiraju se svake godine, i relevantna potpisnica CEFTA sporazuma ih bez odlaganja ažurira nakon što se u sastavu ovih jedinstvenih spiskova izvrši promjena.

- 7.5. Ne primjenjuju se nove ili izmijenjene takse i naknade prije isteka adekvatnog vremenskog perioda od njihovog objavljivanja, osim u hitnim slučajevima. Potpisnice CEFTA sporazuma osiguravaju da je zakonodavstvo o novim ili izmijenjenim taksama i naknadama dostupno u skladu sa stavom 7.3 prije isteka vremenskog perioda od njihovog objavljivanja i primjene. U slučaju hitnosti, potpisnica CEFTA sporazuma obavještava CEFTA Komitet za trgovinske olakšice, u pisanom obliku, o danu stupanja na snagu novih ili izmijenjenih taksa i naknada, i razlozima za hitnost postupanja.
- 7.6. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma periodično revidira svoje takse i naknade u cilju smanjenja njihovog broja i raznolikosti, kada je to moguće. Ove periodične revizije potpisnice CEFTA sporazuma vrše svake godine. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma podnosi izvještaje o godišnjim revizijama CEFTA Komitetu za trgovinske olakšice. Izvještaji o prvoj reviziji dostavljaju se na prvom sastanku CEFTA Komiteta za trgovinske olakšice, koji se održava godinu dana nakon stupanja Protokola na snagu.
- 7.7. Takse i naknade za carinsku obradu:
- a) ograničavaju se na iznos koji je približan trošku pruženih usluga u vezi sa posebnom aktivnošću uvoza ili izvoza o kojoj se radi; i
 - b) ne moraju da budu povezane sa određenom aktivnošću uvoza ili izvoza, pod uslovom da se naplaćuju za usluge koje su blisko povezane sa carinskom obradom roba.
- 7.8. U svrhe stavova od 9 do 15, pojam "kazne" označava kazne koje su izrekle carinske uprave potpisnica CEFTA sporazuma, ili drugi nadležni organi odgovorni za carinjenje uvezene/izvezene robe ili roba u tranzitu, usljed kršenja carinskih zakona, propisa ili procesnih zahtjeva potpisnice CEFTA sporazuma, ili bilo kojeg drugog zakona, propisa, ili procesnog zahtjeva primjenjivih na uvoz, izvoz i tranzit.
- 7.9. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma osigurava da se kazne za kršenje carinskog zakona, propisa, ili procesnih zahtjeva, ili svih drugih zakona, propisa, ili procesnih zahtjeva koji se primjenjuju na izvoz, uvoz i tranzit, izriču samo licu(ima) odgovornom(ima) za kršenja na osnovu njenih zakona.
- 7.10. Izrečena kazna zavisi od činjenica i okolnosti slučaja i srazmjerna je stepenu i ozbiljnosti kršenja.
- 7.11. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma osigurava da se i dalje vrše mjere kojima se izbjegavaju:
- (a) sukobi interesa kod odmjeravanja i naplate kazni i dažbina; i

(b) stvaranje podsticaja za odmjeravanje ili naplatu kazne koja je u suprotnosti sa stavom 7.8.

- 7.12. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma osigurava da, kada je kazna izrečena zbog kršenja carinskih zakona, propisa, ili procesnih zahtjeva ili svih drugih zakona, propisa ili procesnih zahtjeva koji se primjenjuju na uvoz, izvoz i tranzit, lice(a) kojem(ima) je izrečena kazna dobije objašnjenje u pisanom obliku u kojem se konkretizuje priroda kršenja i mjerodavno pravo, propis ili postupak na osnovu kojih je propisan iznos ili opseg kazne za kršenje.
- 7.13. Kada lice dobrovoljno otkrije carinskoj upravi potpisnice CEFTA sporazuma okolnosti pod kojima je došlo do kršenja carinskog zakona, propisa ili procesnog zahtjeva, ili otkrije drugim agencijama okolnosti pod kojima je došlo do kršenja drugih zakona, propisa, ili procesnih zahtjeva koji se primjenjuju na uvoz, izvoz, i tranzit prije otkrića kršenja od strane carinske uprave ili drugih agencija, potpisnica CEFTA sporazuma se podstiče da, kada je to moguće, uzme u obzir tu činjenicu kao potencijalno olakšavajuću okolnost pri odmjeravanju kazne za to lice.
- 7.14. Odredbe ovog stava primjenjuju se na kazne za tranzit iz stava 7.1.
- 7.15. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma osigurava da bilo koje lice kojem su carinski organi ili drugi nadležni organi odgovorni za carinjenje robe izdali upravnu odluku, ima pravo, na njegovoj teritoriji, na:
- a) žalbu u upravnom postupku ili preispitivanje od strane upravnog organa na višoj instanci od, ili nezavisno od instance službenog lica ili kancelarije koja je donijela odluku; i/ili
 - b) žalbu na sudsko rješenje ili preispitivanje odluke.

Član 8

Formalnosti u vezi sa uvozom, izvozom i tranzitom

- 8.1. U cilju svođenja na minimum učestalosti i složenosti uvoznih, izvoznih i tranzitnih formalnosti i smanjenja i pojednostavljenja zahtjeva u vezi sa uvoznom, izvoznom i tranzitnom dokumentacijom, uzimajući u obzir legitimne ciljeve javne politike i druge faktore, kao što su promijenjene okolnosti, relevantne nove informacije, poslovne prakse, dostupnost tehnika i tehnologije, najbolje međunarodne prakse, i inputi zainteresovanih strana, svaka potpisnica CEFTA sporazuma preispituje te formalnosti i zahtjeve u pogledu dokumentacije i, na osnovu rezultata preispitivanja, osigurava, po potrebi, da te formalnosti i zahtjevi u pogledu dokumentacije:
- (a) budu usvojeni i/ili primijenjeni u cilju brzog puštanja i carinjenja robe, a posebno kvarljive robe;

- (b) budu usvojeni i/ili primijenjeni na način koji ima za cilj smanjenje vremena i troškova potrebnih da trgovci i subjekti ispune uslove;
 - (c) kada je u razumnoj mjeri dostupno dvije ili više alternativnih mjera za ispunjavanje cilja javne politike ili predmetnih ciljeva, bude izabrana najmanje restriktivna trgovinska mjera; i
 - (d) ne sprovode se i dalje, uključujući i njihove djelove, ako više nisu potrebni.
- 8.2. Potpisnice CEFTA sporazuma preispituju zahtjeve u pogledu formalnosti i dokumentacije u vezi sa uvozom, izvozom i tranzitom, najkasnije godinu dana nakon stupanja ovog Protokola na snagu. Nakon završetka prvog preispitivanja, naredna preispitivanja obavljaju se svake dvije godine. Zajednički komitet CEFTA izrađuje procedure za preispitivače, i za razmjenu relevantnih informacija i najboljih praksi od strane potpisnica CEFTA sporazuma, prema potrebi, u roku od šest mjeseci nakon stupanja ovog Protokola na snagu.
- 8.3. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma, kada je to potrebno, nastoji da prihvati papirne ili elektronske kopije pratećih dokumenata potrebnih za uvozne, izvozne, ili tranzitne formalnosti carinskim organima i drugim nadležnim organima.
- 8.4. Kada nadležni organ potpisnice CEFTA sporazuma već ima original tih dokumenata, svaki drugi nadležni organ te potpisnice CEFTA sporazuma *umjesto* originalnih dokumenata prihvata papirne ili elektronske kopije, kada je primjenjivo, od strane nadležnog organa koji posjeduje original. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma potvrđuje da su potpisani memorandumi o razumijevanju između njihovih nadležnih organa kojima se osigurava uzajamno prihvatanje papirnih ili elektronskih kopija dokumenata između nadležnih organa, usklađeni sa ovim stavom. Potvrda u vezi sa potpisivanjem memoranduma o razumijevanju dostavlja se u pisanom obliku CEFTA Komitetu za trgovinske olakšice, najkasnije u roku od šest mjeseci nakon stupanja ovog Protokola na snagu. Svi memorandumi o razumijevanju potpisani između nadležnih organa i carinskih organa, i koji su dostavljeni CEFTA Komitetu za trgovinske olakšice, navode se u matrici datoj u prilogu ovog Protokola kao Aneks II, kao što je predviđeno u članu 18.1.
- 8.5. Potpisnica CEFTA sporazuma kao uslov za uvoz ne zahtijeva original ili kopiju izvoznih deklaracija podnesenih carinskim organima potpisnice CEFTA sporazuma - izvoznice. Ništa u ovom stavu ne sprečava CEFTA stranu da traži dokumenta, kao što su sertifikati, dozvole ili licence kao uslov za uvoz kontrolisane ili regulisane robe.
- 8.6. Potpisnice CEFTA sporazuma podstiču se da koriste relevantne međunarodne standarde ili njihove djelove kao osnovu za svoje uvozne, izvozne, ili tranzitne formalnosti i procedure, osim ako ovaj Protokol ne predviđa drugačije. Potpisnice CEFTA sporazuma donose odluku o učestalosti periodičnih preispitivanja koje treba preduzimati, kako bi obavijestile druge potpisnice CEFTA sporazuma o tome koji međunarodni standardi ili djelovi istih se koriste kao osnova za njihove uvozne, izvozne, tranzitne formalnosti i procedure. Prvo

preispitivanje vrši se najkasnije u roku od godinu dana nakon stupanja ovog Protokola na snagu.

- 8.7. Potpisnice CEFTA sporazuma se podstiču da koordinišu svoje stavove i učestvuju, u granicama svojih resursa, u pripremi i periodičnom preispitivanju relevantnih međunarodnih standarda od strane odgovarajućih međunarodnih organizacija.
- 8.8. Zajednički CEFTA komitet izrađuje procedure za razmjenu relevantnih informacija, i najboljih praksa u pogledu sprovođenja međunarodnih standarda od strane potpisnica CEFTA sporazuma, prema potrebi.

Član 9

Zajedničke granične procedure i ujednačeni zahtjevi u vezi sa dokumentacijom

- 9.1. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma, u skladu sa stavom 9.2, primjenjuje zajedničke carinske procedure i ujednačene zahtjeve u vezi sa dokumentacijom za puštanje i carinjenje robe na cijeloj svojoj teritoriji. Ništa u stavu 9.2 se ne tumači kao da predstavlja proizvoljnu ili neopravdanu diskriminaciju ili prikriveno ograničenje između potpisnica CEFTA sporazuma kada prevladavaju isti uslovi.
- 9.2. Ništa u ovom članu ne sprečava potpisnicu CEFTA sporazuma da:
 - (a) diferencira svoje procedure i potrebnu dokumentaciju prema prirodi i vrsti robe, ili njenih prevoznih sredstava;
 - (b) diferencira svoje procedure i potrebnu dokumentaciju za robu prema upravljanju rizikom;
 - (c) diferencira svoje procedure i potrebnu dokumentaciju u cilju potpunog ili djelimičnog oslobađanja od plaćanja uvozne carine ili poreza;
 - (d) primjenjuje elektronsko podnošenje ili obradu; ili
 - (e) diferencira svoje procedure i potrebnu dokumentaciju na način koji je usklađen sa Sporazumom STO o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera.

Član 10

Odbijena roba

- 10.1. Kada nadležni organ potpisnice CEFTA sporazuma odbije robu koja se uvozi jer ista ne ispunjava propisane zahtjeve iz sanitarnih ili fitosanitarnih propisa ili tehničkih propisa, potpisnica CEFTA sporazuma, u skladu sa svojim zakonima i propisima, omogućava

uvozniku da ponovo dostavi ili da vrati odbijenu robu izvozniku ili drugom licu koje odredi izvoznik.

- 10.2. Kada se odobri opcija iz stava 10.1, a uvoznik je ne iskoristi u razumnom roku, nadležni organ može zauzeti drugačiji pravac djelovanja kod rješavanja pitanja te robe koja ne zadovoljava uslove.

Član 11

Privremeni uvoz robe i aktivno i pasivno oplemenjivanje

11.1. Privremeni uvoz robe

Svaka potpisnica CEFTA sporazuma dozvoljava, u skladu sa svojim zakonima i propisima, da roba koja se unosi u njeno carinsko područje bude uslovno oslobođena, potpuno ili djelimično, od plaćanja uvoznih carina i poreza, ako se ta roba unosi u njeno carinsko područje za određenu svrhu, namijenjena je za ponovni izvoz u određenom roku, i nije na bilo koji način mijenjana, osim redovne amortizacije i propadanja usljed korišćenja.

11.2. Aktivno i pasivno oplemenjivanje

- (a) Svaka potpisnica CEFTA sporazuma dozvoljava, u skladu sa svojim zakonima i propisima, aktivno i pasivno oplemenjivanje robe. Roba čije je aktivno oplemenjivanje dozvoljeno može biti ponovo uvezena, uz potpuno ili djelimično oslobođenje od uvoznih carina i poreza, u skladu sa zakonima i propisima potpisnice CEFTA sporazuma.
- (b) U svrhe ovog člana, termin "aktivno oplemenjivanje" znači carinski postupak na osnovu kojeg određena roba može da se unese na carinsko područje potpisnice CEFTA sporazuma, pri čemu je uslovno oslobođena, potpuno ili djelimično, od plaćanja uvoznih carina i poreza, ili je podobna za povraćaj dažbina, na osnovu toga što je ta roba namijenjena za proizvodnju, obradu, ili popravku i naknadni izvoz.
- (c) U svrhe ovog člana, termin "pasivno oplemenjivanje" znači carinski postupak na osnovu kojeg roba koja je u slobodnom prometu na carinskom području potpisnice CEFTA sporazuma, može biti privremeno izvezena za potrebe proizvodnje, prerade, ili popravke u inostranstvu, a zatim ponovno uvezena

Član 12

Sloboda tranzita

- 12.1. Svi propisi ili formalnosti u vezi sa tranzitom, koje usvaja potpisnica CEFTA sporazuma, nisu:

- (a) i dalje na snazi ako okolnosti ili ciljevi koji su doveli do njihovog usvajanja više ne postoje ili ako se promijenjene okolnosti ili ciljevi mogu riješiti na razumno dostupni način kojim se manje ograničava trgovina;
 - (b) primjenjivani na način koji bi predstavljao prikriveno ograničenje tranzita.
- 12.2. Tranzit se ne uslovljava naplatom nikakvih taksa ili naknada nametnutih u odnosu na tranzit, osim naknada za prevoz ili naknada koje odgovaraju administrativnim troškovima koji nastaju zbog tranzita ili troškova pruženih usluga.
- 12.3. Potpisnice CEFTA sporazuma ne traže, ne preduzimaju, niti ostavljaju na snazi bilo kakva dobrovoljna ograničenja ili bilo koje druge slične mjere u pogledu tranzita. Time se ne dovode u pitanje postojeći i budući domaći propisi, bilateralni ili multilateralni aranžmani kojima se reguliše prevoz, u skladu sa pravilima STO.
- 12.4. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma tretira proizvode koji će biti u tranzitu kroz teritoriju bilo koje druge potpisnice CEFTA sporazuma, na način koji nije manje povoljan od onog koji bi se primjenjivao na takve proizvode da se isti prevoze iz mjesta svojeg porijekla do mjesta svojeg odredišta, bez prelaska preko teritorije te druge potpisnice CEFTA sporazuma.
- 12.5. Formalnosti, potrebna dokumentacija i carinski nadzor u vezi sa tranzitom nisu više opterećujući nego što je nužno da bi se:
- a) identifikovala roba; i
 - b) osiguralo da su zahtjevi u pogledu tranzita ispunjeni.
- 12.6. Kada se roba nalazi u tranzitnom postupku i dobila je odobrenje da nastavi kretanje iz mjesta porijekla na teritoriji potpisnice CEFTA sporazuma, nije potrebno platiti bilo kakvu carinu, niti uvesti nepotrebna kašnjenja ili ograničenja, do završetka tranzita na mjestu odredišta na teritoriji potpisnice CEFTA sporazuma.
- 12.7. Potpisnice CEFTA sporazuma ne primjenjuju tehničke propise i postupke ocjenjivanja ispunjavanja zahtjeva u smislu Sporazuma STO o tehničkim preprekama trgovini robom u tranzitu.
- 12.8. Potpisnice CEFTA sporazuma dopuštaju i osiguravaju podnošenje i obradu tranzitne dokumentacije i podataka prije prispjeća robe.
- 12.9. Kada roba u tranzitu stigne do carinarnice gdje se iznosi sa teritorije potpisnice CEFTA sporazuma, ta carinarnica odmah prekida aktivnost tranzita ako su ispunjeni zahtjevi u pogledu tranzita.

- 12.10. Kada potpisnica CEFTA sporazuma zahtijeva obezbjeđenje u obliku jemstva, depozita ili drugog odgovarajućeg novčanog ili nenovčanog instrumenta za tranzit, to obezbjeđenje je ograničeno na osiguravanje da su ispunjeni zahtjevi koji proizilaze iz tog tranzita.
- 12.11. Kada potpisnica CEFTA sporazuma utvrdi da su njeni zahtjevi u pogledu tranzita ispunjeni, obezbjeđenje se oslobađa bez odlaganja.
- 12.12. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma dopušta, u skladu sa svojim zakonima i propisima, sveobuhvatna obezbjeđenja, koja uključuju višestruke transakcije za iste subjekte ili obnovu obezbjeđenja bez puštanja za naknadne pošiljke.
- 12.13. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma javno objavljuje relevantne informacije koje koristi za određivanje obezbjeđenja, uključujući obezbjeđenje za jednu transakciju i, kada je primjenjivo, obezbjeđenja za više transakcija. Sve informacije predviđene u ovom stavu, postavljaju se na web stranice relevantnih nadležnih organa potpisnica CEFTA sporazuma. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma objavljuje te informacije na svom nacionalnom i na engleskom jeziku. Iste informacije se objavljuju u CEFTA Paketu transparentnosti.
- 12.14. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma može tražiti upotrebu carinskih konvoja ili carinske pratnje za tranzit, samo pod okolnostima koje predstavljaju veliki rizik ili kada se upotrebom obezbjeđenja ne može osigurati poštovanje carinskih zakona i propisa. Opšta pravila koja se primjenjuju na carinske konvoje ili carinsku pratnju objavljuju se u skladu sa članom 1 Sporazuma STO o trgovinskim olakšicama. Sva objavljivanja, kao što je predviđeno ovim stavom, vrše se elektronski na web stranicama carinskih organa potpisnica CEFTA sporazuma. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma postavlja relevantne objave na svom nacionalnom jeziku, i na engleskom jeziku.
- 12.15. Potpisnice CEFTA sporazuma nastoje da ostvare međusobnu saradnju i koordinaciju u cilju jačanja slobode tranzita. Ta saradnja i koordinacija mogu uključivati, ali nijesu ograničene na, dogovor o sljedećem:
- (a) naknadama;
 - (b) formalnostima i zakonskim zahtjevima; i
 - (c) funkcionisanju tranzitnih režima u praksi.
- 12.16. Svako pitanje vezano za saradnju i koordinaciju, kao što je navedeno u stavu 12.15, upućuje se CEFTA Podkomitetu za carine i pravila porijekla kao prioritetno pitanje, u slučaju da prethodno nije pronađeno drugo bilateralno rješenje.

12.17. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma nastoji da imenuje nacionalnog koordinatora za tranzit kojem se mogu upućivati svi upiti i predlozi drugih potpisnica CEFTA sporazuma, koji se odnose na dobro funkcionisanje tranzitnih aktivnosti. Potpisnice CEFTA sporazuma međusobno stavljaju na raspolaganje sve kontakt podatke svog nacionalnog koordinatora za tranzit putem Sistematske elektronske razmjene podataka (SEED) ili bilo kojeg drugog sredstva elektronske komunikacije koje je dostupno svim potpisnicama CEFTA sporazuma.

Član 13

Posebne odredbe koje se odnose na razmjenu podataka

- 13.1. Carinski organi i nadležni organi uključeni u carinjenje robe razmjenjuju podatke, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou, pomoću uspostavljene infrastrukture za razmjenu podataka između carinskih službi, u skladu sa Aneksom I uz ovaj dokument, koji čini sastavni dio ovog Protokola. Potpisnice CEFTA sporazuma ne razmjenjuju manje podataka nego što je navedeno u spisku minimalnih podataka, ne dovodeći u pitanje obim podataka za razmjenu koji su potpisnice CEFTA sporazuma bilateralno dogovorile.
- 13.2. Relevantne potpisnice CEFTA sporazuma obavještavaju Zajednički CEFTA komitet o svim bilateralnim spiskovima podataka koje će potpisnice CEFTA sporazuma elektronski razmjenjivati, pored spiska minimalnih podataka u skladu sa stavom 1, najkasnije u roku od tri mjeseca nakon stupanja Protokola na snagu. U slučaju bilo kakvih izmjena i dopuna tih bilateralnih spiskova, potpisnice CEFTA sporazuma iste usaglašavaju bilateralno nakon tog datuma. Relevantne potpisnice CEFTA sporazuma o izmjenama i dopunama obavještavaju predsjedavajućeg CEFTA-e, koji obavještava sve ostale potpisnice CEFTA sporazuma o bilateralnim spiskovima podataka usaglašenim između potpisnica CEFTA sporazuma ili izmjenama i dopunama istih, odmah nakon prijema takvog obavještenja. Nijedan od članova ovog Protokola se ne primjenjuje na bilo kakvu bilateralnu razmjenu podataka koju su potpisnice CEFTA sporazuma usaglasile, a o kojoj predsjedavajući nije obaviješten.
- 13.3. Opseg podataka za prekograničnu razmjenu može biti drugačiji od podataka koji se razmjenjuju na nacionalnom nivou.
- 13.4. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma uvodi ili nastavlja da sprovodi procedure koje omogućavaju podnošenje uvozne dokumentacije i drugih potrebnih informacija, uključujući i manifeste, kako bi se počela obrada prije prispjeća robe, sa ciljem da se ubrza puštanje robe po prispjeću.
- 13.5. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma osigurava, u svrhu podnošenja unaprijed, dokumenta u elektronskom obliku, za potrebe obrade tih dokumenata prije prispjeća.

- 13.6. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma obrađuje informacije razmijenjene prije prispjeća pošiljke, koje se dostavljaju elektronski u upravljanju rizikom od strane svih nadležnih organa uključenih u carinjenje robe, sa ciljem fokusiranja pregleda na pošiljke visokog rizika, u skladu sa članom 5.4. Potpisnice CEFTA sporazuma preispituju obim podataka razmijenjene na osnovu ovog Protokola ne kasnije od dvije godine nakon stupanja ovog Protokola na snagu, kako bi procijenile da li je postojeći obim razmjene podataka dovoljan za efikasnost sistema upravljanja rizikom potpisnica CEFTA sporazuma, kako za potrebe olakšavanja trgovine, tako i za potrebe odvracanja i bezbjednosnih i sigurnosnih kontrola.
- 13.7. Republika Moldavija počinje elektronsku razmjenu podataka kao što je navedeno u Aneksu I u vezi sa spiskom minimalnih podataka, tek nakon što pristupi Sistematskoj elektronskoj razmjeni podataka (SEED).

Član 14 **Bezbjednost veze**

Potpisnice CEFTA sporazuma, koristeći nacionalne informacione resurse, prilagođavaju svoje nacionalne informacione resurse za razmjenu podataka pomoću bezbjedne internet veze, primjenom Sistematske elektronske razmjene podataka (SEED)/virtuelne privatne mreže (VPN).

Član 15 **Softversko-hardverski kompleks za razmjenu informacija**

U svrhe unaprjeđenja interoperabilnosti, svaka potpisnica CEFTA sporazuma, prilikom sprovođenja odredbi ovog Protokola o uspostavljanju softversko-hardverskog kompleksa:

- a) formira sopstveni hardverski kompleks, uključujući softver i komunikacioni sistem, koji omogućava međusobnu razmjenu informacija;
- b) utvrđuje normative koji određuju nivoe pristupa i procedure za dokumentovanje, pristup, skladištenje, distribuciju i zaštitu podataka;
- c) osigurava usklađenost svojeg softversko-hardverskog kompleksa za elektronsku razmjenu podataka sa bezbjednošću informacija, u skladu sa standardima predmetne potpisnice CEFTA sporazuma;
- d) utvrđuje i sprovodi procedure nabavke za dalje održavanje, nakon sprovođenja, sa nacionalnom ili drugom budžetskom podrškom; i
- e) osigurava potpuno, pouzdano i pravovremeno pružanje podataka.

Član 16
Hronologija elektronske razmjene informacija

- 16.1. Elektronska razmjena informacija vrši se u realnom vremenu i u skladu sa dogovorenom strukturom, sastavom, formatom i standardima za prenos podataka, prema Aneksu I.
- 16.2. Struktura, format i standardi za prenos podataka su ujednačeni u svim potpisnicama CEFTA sporazuma.

Član 17
Tajnost podataka

- 17.1. Podaci dobijeni od potpisnica CEFTA sporazuma su tajni i koriste se isključivo u svrhe ovog Protokola.
- 17.2. Bez saglasnosti potpisnice CEFTA sporazuma koja je dostavila podatke, primljene u skladu sa ovim Protokolom, isti se ne dostavljaju drugim potpisnicama CEFTA sporazuma.

Član 18
Transparentnost kod razmjene podataka na nacionalnom nivou

- 18.1. "Potpisnice CEFTA sporazuma preduzimaju sve potrebne korake u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom, kako bi se osigurala razmjena podataka između njihovih carinskih organa i drugih nadležnih organa koji su uključeni u carinjenje robe. U svrhe transparentnosti, aranžmani na nacionalnom nivou za međuagencijsku razmjenu podataka, navedeni su u matrici datoj u prilogu ovog Protokola (Aneks II).
- 18.2. Potpisnice CEFTA sporazuma ažuriraju spisak memoranduma o razumijevanju/saradnji na nacionalnom nivou, kada god se izvrši promjena u tim memorandumima, putem matrice date u prilogu ovog Protokola. Obavještenja o ažuriranjima se dostavljaju u pisanom obliku CEFTA komitetu za trgovinske olakšice.

Član 19
Elektronsko plaćanje

- 19.1. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma usvaja i sprovodi procedure koje omogućavaju opciju elektronskog plaćanja carine, poreza, taksu i naknada naplaćenih od strane carinskih organa prilikom uvoza i/ili izvoza.

19.2. Potpisnice CEFTA sporazuma obavještavaju Zajednički CEFTA komitet, najkasnije u roku od jedne godine nakon stupanja ovog Protokola na snagu, u pisanom obliku i na engleskom jeziku, o spisku postupaka koji omogućavaju elektronsko plaćanje carina, poreza, taksi i naknada, kao što je predviđeno u stavu 19.1.

Član 20

Razdvajanje puštanja robe od konačnog određivanja carina, poreza, taksi i naknada

- 20.1. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma uvodi ili nastavlja da sprovodi procedure koje dozvoljavaju puštanje robe prije konačnog utvrđivanja carina, poreza, taksi i naknada, ako ta odluka nije donesena prije, ili po prispijeću robe, ili što je moguće brže nakon prispijeća, i pod uslovom da su ispunjeni svi ostali uvoznog/izvoznog zahtjevi.
- 20.2. Kao uslov za to puštanje, potpisnica CEFTA sporazuma može zahtijevati:
- (a) plaćanje carina, poreza, taksi i naknada određenih prije, ili nakon prispijeća robe, i obezbjeđenja za iznos koji još nije određen u obliku jemstva, depozita, ili drugog odgovarajućeg instrumenta predviđenog u njenom zakonodavstvu; ili
 - (b) obezbjeđenje u obliku jemstva, depozita, ili drugog odgovarajućeg instrumenta predviđenog u njihovom zakonodavstvu.
- 20.3. To obezbjeđenje ne smije biti veće od iznosa koji potpisnice CEFTA sporazuma zahtijevaju da se osigura plaćanje carine, poreza, taksi i naknada koje su u krajnjoj liniji plative za robu pokrivenu obezbjeđenjem.
- 20.4. U slučajevima kada je otkriven prekršaj koji zahtijeva izricanje novčanih kazni, može biti potrebno obezbjeđenje za kazne i novčane kazne koje se mogu izreći.
- 20.5. Kada više nije potrebno, obezbjeđenje, kao što je navedeno u stavovima 20.2 (a) i 20.2 (b) se oslobađa.
- 20.6. Ništa u ovim odredbama ne utiče na pravo potpisnica CEFTA sporazuma da pregledaju, zadrže, privremeno ili trajno oduzmu, ili postupe sa robom na bilo koji način koji inače nije protivan pravilima iz relevantnih sporazuma STO.

Član 21

Naknadna kontrola

- 21.1. U cilju ubrzanja puštanja robe, svaka potpisnica CEFTA sporazuma uvodi ili nastavlja da sprovodi naknadne kontrole kako bi se osiguralo poštovanje carinskih i drugih povezanih zakona i propisa.

- 21.2. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma na osnovu rizika bira bilo koji privredni subjekt ili pošiljku za naknadnu kontrolu, što može uključivati odgovarajuće kriterijume odabira. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma vrši naknadne kontrole na transparentan način. Kada privredni subjekt učestvuje u postupku kontrole i došlo se do konačnih rezultata, potpisnica CEFTA sporazuma bez odlaganja obavještava privredni subjekt čija evidencija je predmet kontrole, o rezultatima, pravima i obavezama privrednog subjekta, i o razlozima iz kojih su rezultati takvi.
- 21.3. Informacije dobijene tokom naknadnih kontrola mogu se koristiti u daljim upravnim ili sudskim postupcima.
- 21.4. Potpisnice CEFTA sporazuma koriste rezultat naknadnih kontrola u primjeni upravljanja rizikom.

Član 22

Određivanje i objavljivanje prosječnog vremenskog perioda potrebnog za puštanje robe

- 22.1. Potpisnice CEFTA sporazuma imaju za cilj pravovremeno i dosljedno mjerenje i objavljivanje svojeg prosječnog vremena potrebnog za puštanje robe, koristeći alatke kao što su, *između ostalog*, Studija o vremenu potrebnom za puštanje u slobodan promet Svjetske carinske organizacije (dalje u tekstu ovog Protokola "SCO"). Svaka potpisnica CEFTA sporazuma može utvrditi opseg i metodologiju tih mjerenja prosječnog vremena za puštanje robe, u skladu sa svojim potrebama i mogućnostima. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma potvrđuje u pisanom obliku CEFTA Komitetu za trgovinske olakšice obim i metodologiju svog mjerenja prosječnog vremena potrebnog za puštanje robe, odmah nakon stupanja ovog Protokola na snagu. U ovom obavještenju, potpisnice CEFTA sporazuma mogu odlučiti da uvedu prelazni period za sprovođenje ovog člana. Taj prelazni period ne smije biti duži od jedne godine nakon stupanja ovog Protokola na snagu.
- 22.2. Potpisnice CEFTA sporazuma se obavezuju da će sa CEFTA komitetom za trgovinske olakšice podijeliti svoja iskustva u mjerenju prosječnog vremena potrebnog za puštanje robe, uključujući i korišćene metodologije, identifikovana uska grla, i sve posljedične učinke na efikasnost.

Član 23

Kvarljiva roba⁴

⁴ U svrhe ove odredbe, kvarljiva roba je roba koja brzo propada zbog svojih prirodnih svojstava, a posebno kada se ne čuva u odgovarajućim skladišnim uslovima.

- 23.1. U cilju sprečavanja gubitka koji se može izbjeći ili propadanja kvarljive robe, i pod uslovom da su ispunjeni svi regulatorni zahtjevi, svaka potpisnica CEFTA sporazuma osigurava puštanje kvarljive robe:
- (a) pod normalnim okolnostima, u najkraćem mogućem roku; i
 - (b) u izuzetnim okolnostima, kada je potrebno, van radnog vremena carinskih i drugih nadležnih organa.
- 23.2. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma daje prioritet kvarljivoj robi priikom zakazivanja ispitivanja koja bi mogla biti potrebna.
- 23.3. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma ili organizuje, ili dozvoljava privrednom subjektu da organizuje pravilno skladištenje kvarljive robe u iščekivanju puštanja u slobodan promet. Potpisnice CEFTA sporazuma mogu zahtijevati da skladišta koja je organizovao privredni subjekt moraju odobriti ili odrediti njihova relevantna tijela. Kretanje robe do tih skladišta, uključujući i odobrenja za subjekta koji robu transportuje, može zavisiti od odobrenja nadležnih tijela, ako je potrebno. Potpisnice CEFTA sporazuma, kada je to moguće i u skladu sa domaćim zakonodavstvom, na zahtjev privrednog subjekta, osiguravaju postupke koji su nužni kako bi se puštanje u promet moglo izvršiti u tim skladištima.
- 23.4. U slučajevima značajnog kašnjenja u puštanju kvarljive robe u slobodan promet, a na pisani zahtjev, potpisnica CEFTA sporazuma - uvoznica, u mjeri u kojoj je to moguće, dostavlja dopis o razlozima za kašnjenje.

Član 24

Saradnja između graničnih organa i drugih službi

- 24.1. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma osigurava da njeni nadležni organi, odgovorni za granične i druge kontrole i procedure koje se odnose na uvoz, izvoz i tranzit robe, saraduju jedan sa drugim i koordinišu svoje aktivnosti kako bi se olakšala trgovina.
- 24.2. Potpisnice CEFTA sporazuma se staraju da, izričitim delegiranjem od strane nadležnih organa i u njihovo ime, jedna od drugih zastupljenih službi, a poželjno je carinska služba, može vršiti preglede za koje su zaduženi ti organi i, u mjeri u kojoj se ti pregledi odnose na zahtjev za dostavljanje potrebnih dokumenata, provjeravati valjanost i autentičnost istih i identitet robe deklarisanе u tim dokumentima. U tom slučaju, odnosni organi osiguravaju dostupnost sredstava potrebnih za obavljanje tih provjera.
- 24.3. U slučaju robe koja se uvozi ili ulazi u tranzitu, potpisnice CEFTA sporazuma priznaju zakone i procedure koji se odnose na obavljene preglede i dokumenta sačinjena od strane nadležnih organa druge potpisnice CEFTA sporazuma, a koji potvrđuju da je roba

usklađena sa zakonskim zahtjevima zemlje uvoznice ili ekvivalentnim zahtjevima u zemlji izvoznici, pod uslovom da su ti zakoni i procedure, i njihovo sprovođenje, u potpunosti u skladu sa relevantnom pravnom tekovinom EU. Priznavanje važenja statusa harmonizacije sa EU vrši se u skladu sa relevantnim procedurama za priznavanje važenja usklađivanja sa EU. Procedure priznavanja važenja usvaja Zajednički CEFTA komitet. Nije moguće priznavanje pregleda i dokumenata prije tog priznavanja važenja, kao što je predviđeno ovim stavom, ne dovodeći u pitanje bilo koji bilateralni pravni instrument između potpisnica CEFTA sporazuma.

24.4. Kada gustina saobraćaja to nalaže, potpisnice CEFTA sporazuma se staraju da:

(a) granični prelazi budu otvoreni, osim u slučaju kada je saobraćaj zabranjen, tako da:

- granice mogu da se pređu 24 sata dnevno sa odgovarajućim pregledima i formalnostima u pogledu robe koja je stavljena u postupak tranzita, njenih prevoznih sredstava i vozila koja putuju bez tereta, osim kada je granični pregled neophodan kako bi se spriječilo širenje bolesti ili zaštitile životinje;
- pregledi i formalnosti koji se odnose na kretanje prevoznih sredstava i robe, koji se ne kreću u tranzitnom postupku, mogu da se vrše od ponedjeljka do petka, u neprekidnom trajanju od najmanje 10 sati i subotom u neprekidnom trajanju od najmanje 6 sati, osim ako ti dani nisu državni praznici;

(b) u pogledu vozila i robe koja se prevozi avionom, rokovi navedeni u drugoj alineji tačke (a) se prilagođavaju na takav način da zadovolje stvarne potrebe i, u tu svrhu, dijele se ili produžavaju ako je potrebno.

24.5. Kada se nekoliko graničnih prelaza nalazi u neposrednoj blizini date granične zone, potpisnice CEFTA sporazuma mogu zajednički dogovoriti, za neke od tih prelaza, odstupanje od stava 24.4, pod uslovom da drugi prelazi u toj zoni mogu cariniti robe i vozila u skladu sa tim stavom.

24.6. Vezano za granične prelaze i carinarnice i službe iz stava 24.4, a pod uslovima koje su predvidjele potpisnice CEFTA sporazuma, nadležni organi, ako se to od njih izričito zatraži u toku radnog vremena, i iz valjanih razloga, predviđaju preglede i formalnosti koji se kao izuzetak vrše van radnog vremena, pod uslovom da, kada je to relevantno, usluge pružene na taj način budu plaćene.

24.7. Potpisnice CEFTA sporazuma nastoje da uspostave na graničnim prelazima, kada je tehnički moguće i opravdano gustinom saobraćaja, ekspresne trake rezervisane za robu stavljenu u tranzitni postupak, njena prevozna sredstva, vozila koja putuju bez tereta, i svu robu koja podliježe tim pregledima i formalnostima, koje ne prevazilaze preglede i formalnosti potrebne u pogledu robe stavljene u tranzitni postupak.

24.8. Sprovođenje stavova 4, 5, 6, i 7 člana 24 počinje dvije godine nakon stupanja ovog Protokola na snagu, ne dovodeći u pitanje bilo koje bilateralne pravne akte između potpisnica CEFTA sporazuma u kojima se mogu usaglasiti o datumu ranijem od tog datuma. O svim relevantnim bilateralnim pravnim aktima, zaključenim prije tog datuma, blagovremeno se obavještava, u pisanom obliku i na engleskom jeziku, CEFTA Komitet za trgovinske olakšice, nakon stupanja relevantnog bilateralnog pravnog akta na snagu.

Član 25

Ovlašćeni privredni subjekat (OPS)

25.1. Status "ovlašćenog privrednog subjekta" (OPS) odobrava svaka potpisnica CEFTA sporazuma u skladu sa Aneksom III ovog Protokola. Suspenzija, odbijanje, opoziv i poništenje statusa ovlašćenog privrednog subjekta vrše se takođe u skladu sa Aneksom III. Status OPS priznaju druge potpisnice CEFTA sporazuma pod uslovom da je sprovođenje OPS programa u potpunosti u skladu sa Aneksom III. Status usklađivanja i sprovođenja svakog OPS programa potvrđuju druge potpisnice CEFTA sporazuma, ne dovodeći u pitanje carinske preglede, u skladu sa relevantnim postupcima, koje usvaja Zajednički CEFTA komitet.

25.2. U svakoj potpisnici CEFTA sporazuma, OPS uživaju olakšice u odnosu na cjelokupni carinski nadzor, kao što je navedeno u Aneksu III.

Član 26

Razmjena informacija između potpisnica CEFTA sporazuma o njihovom programu OPS

Potpisnice CEFTA sporazuma redovno obavještavaju jedna drugu o identitetima svojih OPS, u svrhe bezbjednosti, i uključujući sljedeće informacije:

- a) identifikaciju trgovca;
- b) naziv i adresu OPS;
- c) broj dokumenta o davanju statusa OPS;
- d) trenutni status (aktivan, suspendovan, opozvan);
- e) periode tokom kojih je status promijenjen;
- f) datum na koji sertifikat počinje da važi; i
- g) organ koji je izdao sertifikat.

Član 27

Zaštita profesionalne tajne i podataka o ličnosti

27.1. Podaci koje razmjenjuju potpisnice CEFTA sporazuma uživaju zaštitu kao profesionalne tajne i podaci o ličnosti, kao što je definisano u relevantnim zakonima i propisima mjerodavnim na teritoriji potpisnice CEFTA sporazuma – primaoca podataka.

27.2. Konkretno, ti podaci se ne šalju drugim licima mimo nadležnih organa u predmetnoj potpisnici CEFTA sporazuma, niti ih ti organi koriste u druge svrhe, osim onih koje su predviđene u ovom Protokolu.

Član 28

Obavještenja o novim pregledima i formalnostima

28.1. Kada potpisnica CEFTA sporazuma namjerava da uvede novi pregled ili formalnost u oblast koja ne potpada u oblasti obuhvaćene ovim Protokolom, ona obavještava druge potpisnice CEFTA sporazuma najmanje šezdeset dana prije njegovog uvođenja.

28.2. Dotična potpisnica CEFTA sporazuma osigurava da mjere preduzete kako bi se olakšao prelazak granica ne postanu nefunkcionalne zbog primjene tih novih pregleda ili formalnosti.

Član 29

Zabrane ili ograničenja uvoza, izvoza ili tranzita robe

29.1. Odredbe ovog Protokola ne sprečavaju zabrane ili ograničenja uvoza, izvoza ili tranzita robe koje su donijele potpisnice CEFTA sporazuma zbog javnog morala, javne politike ili javne bezbjednosti, zaštite zdravlja i života ljudi, životinja, biljaka ili životne sredine, zaštite nacionalnog blaga umjetničke, istorijske ili arheološke vrijednosti, ili zaštite industrijske ili komercijalne svojine.

29.2. Svaka potpisnica CEFTA sporazuma sprovodi ovaj član na način da se izbjegne proizvoljna ili neopravdana diskriminacija između potpisnica CEFTA sporazuma kada prevladavaju isti uslovi, ili prikriveno ograničavanje trgovine između potpisnica CEFTA sporazuma.

Član 30

Organ za sprovođenje

Zajednički CEFTA komitet nadzire i upravlja sprovođenjem ovog Protokola u skladu sa članovima 40 i 41 CEFTA 2006.

Član 31

Rješavanje sporova

U skladu sa članom 14.4 CEFTA 2006, potpisnice CEFTA sporazuma primjenjuju sve odredbe ovog Protokola za pojednostavljenje i olakšavanje carinskih procedura i smanjuju formalnosti u trgovini. Svaki spor između potpisnica CEFTA sporazuma, koji se odnosi na tumačenje ili primjenu ovog Protokola, podliježe proceduri predviđenoj u članu 42 CEFTA 2006.

Član 32

Sprovođenje

Svaka potpisnica CEFTA sporazuma preuzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da se odredbe ovog Protokola efikasno i harmonično primjenjuju, uzimajući u obzir potrebu da se olakša prelaz roba preko granice i potrebu da se postignu obostrano zadovoljavajuća rješenja za sve teškoće koje proizlaze iz primjene navedenih odredbi.

Član 33

Revizija

Ovaj Protokol i njegovi aneksi čine sastavni dio CEFTA 2006. Sve izmjene i dopune ovog Protokola vrše se u skladu sa članom 47 CEFTA 2006.

Član 34

Nepodudarnosti

U slučaju značajnih nepodudarnosti podataka u međusobnoj razmjeni informacija, potpisnice CEFTA sporazuma sprovode bilateralne konsultacije u cilju identifikacije razloga, u roku od mjesec dana od slanja obavještenja o nepodudarnosti, i uklanjanju greške što je prije izvodljivo.

Član 35

Ratifikacija

- 35.1. Ovaj Protokol podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, u skladu sa zahtjevima predviđenim domaćim zakonodavstvom svake potpisnice CEFTA sporazuma. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja deponuju se kod depozitara.
- 35.2. Ovaj Protokol stupa na snagu tridesetog dana nakon deponovanja trećeg instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.
- 35.3. Za svaku potpisnicu CEFTA sporazuma koja deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja nakon datuma deponovanja trećeg instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, ovaj Dodatni protokol 5 stupa na snagu tridesetog dana nakon

dana na koji predmetna potpisnica CEFTA sporazuma deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja.

35.4. Ako ustavni zahtjevi dozvoljavaju, svaka potpisnica CEFTA sporazuma može privremeno primjenjivati ovaj Protokol. Depozitar se obavještava o privremenoj primjeni ovog Protokola, u skladu sa ovim stavom.

KAO POTVRDU NAVEDENOG, punomoćnici svih Potpisnica CEFTA sporazuma, za to propisno ovlašćeni, usvojili su ovaj Protokol.

Sačinjeno u Beogradu, 26. maja 2017. u jednom autentičnom primjerku na engleskom jeziku, koji se deponuje kod depozitara CEFTA 2006, koji će dostaviti ovjerene prepise svim potpisnicama CEFTA sporazuma.

ANEKS I

Elektronska razmjena podataka

1. Pojednostavljenje kontrola koje se odnose na postupke carinjenja i smanjenje formalnosti u najvećoj mogućoj mjeri

1.1. Razmjena podataka između nadležnih organa uključenih u carinjenje robe

Ovo poglavlje definiše:

- a. Institucije koje će razmjenjivati podatke;
- b. Vrste dokumenata koji će se razmjenjivati između Strana CEFTA ;
- c. Relevantni međunarodni standard / model koji se koristi;

Detaljna specifikacija namjene, očekivane prednosti za državne institucije / poslovne zajednice, subjekti, klasteri podataka, aktivator, interfejs, integracioni i komunikacioni nivoi razmjene podataka između nadležnih organa uključenih u carinjenje robe prikazani su u Dodatku I ovog Aneksa.

Tabela 1.1. (1) : Dokumenti za razmjenu

	Vrsta dokumenta	CEFTA strana izdavalac	CEFTA strana primalac	Korišćeni standard * / Model
1.	Veterinarsko-zdravstveni sertifikat za proizvode	Strana izvoznica - Veterinarska uprava vlasti / Nacionalna uprava	Strana uvoznica -- Veterinarska uprava /Nacionalna	Evropska unija - Veterinarski sertifikat za EU

	životinjskog porijekla	za bezbjednost hrane / Ministarstvo poljoprivrede	uprava za bezbjednost hrane / Ministarstvo poljoprivrede	
2.	Veterinarsko-zdravstveni sertifikat za žive životinje	Strana izvoznica – Veterinarska uprava / Nacionalna uprava za bezbjednosti hrane / Ministarstvo poljoprivrede	Strana uvoznica – Veterinarska uprava / Nacionalna uprava za bezbjednosti hrane / Ministarstvo poljoprivrede	Evropska unija - Veterinarski sertifikat za EU
3.	Fitosanitarni sertifikat za izvoz	Strana izvoznica – Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove / Ministarstvo poljoprivrede	Strana uvoznica - Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove / Ministarstvo poljoprivrede	Međunarodna konvencija o zaštiti biljaka - ISPM 12 ((Međunarodni standardi za fitosanitarne mjere -12) - Prilog 1 Model fitosanitarnog sertifikata za izvoz
4.	Fitosanitarni sertifikat za reeksport	Strana izvoznica – Uprava za poljoprivredne i fitosanitarne poslove / Ministarstvo poljoprivrede	Strana izvoznica - Uprava za poljoprivredne i fitosanitarne poslove / Ministarstvo poljoprivrede	Međunarodna konvencija za zaštitu biljaka - ISPM 12 (Međunarodni standardi za fitosanitarne mjere -12) - Prilog 2 Model fitosanitarnog sertifikata za reeksport
5.	Sertifikat za farmaceutski proizvod	Strana izvoznica - Agencija za lijekove / Ministarstvo zdravlja	Strana uvoznica - Agencija za lijekove / Ministarstvo zdravlja	Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) - Model sertifikata za farmaceutski proizvod
6.	Izvozna dozvolu za grupe lijekova koji sadrže kontrolisane supstance	Strana izvoznica - Agencija za lijekove / Ministarstvo zdravlja	Strana uvoznica - Agencija za lijekove / Ministarstvo zdravlja	Nema posebnog standarda / model koji se koristi

**Dodatni protokol 5, član 8.6.: CEFTA Strane se podstiču da koriste relevantne međunarodne standarde ili njihove djelove kao osnovu za njihov uvoz, izvoz, ili formalnosti i procedure tranzita, osim ako nije drugačije predviđeno ovim Protokolom.*

1.2. Detaljne specifikacije nivoa Subjekti i nivoa Skup podataka

Ovo poglavlje definiše uobičajene skupove podataka iz dokumenata predstavljenih u tabeli 1.1. (1), koji će biti razmijenjeni između CEFTA Strana:

- Prva kolona navodi reference za odgovarajuće polje datog dokumenta (ako ih ima);;
- Druga kolona prikazuje naziv evidentiranih podataka koji će biti razmijenjeni;
- Treća kolona određuje da li su evidentirani podaci:
 - O –Obavezni;
 - N –Neobavezni (po izboru);
 - U –Uslovni;

Tabela 1.2.(1) : Veterinarsko-zdravstveni sertifikat za proizvode životinjskog porijekla

1.	Veterinarsko-zdravstveni sertifikat za proizvode životinjskog porijekla	O/N/U
I	Dio I- Informacija o pošiljaocu / primaocu	
I.1.	Pošiljalac	
	Ime	O
	Adresa	O
	Tel.	O
I.2.	Referentni broj sertifikata	O
I.3.	Centralni nadležni organ	O
I.4.	Lokalni nadležni organ	O
I.5.	Primalac robe	
	Ime	O
	Adresa	O
	Poštanski broj	N
	Tel.	N
I.6.	Osoba odgovorna za pošiljku na odredištu	
	Ime	O
	Adresa	O
	Poštanski broj	N
	Tel.	O
I.7.	Zemlja porijekla (Zemlja porijekla / ISO Kod)	O
I.8.	Regija porijekla (Regija porijekla / Kod)	O
I.9.	Zemlja odredišta (Zemlja odredišta / ISO kod)	O
I.10.	Regija odredišta (Regija odredišta /Kod)	N
I.11.	Mjesto porijekla	
	Ime	O

1.	Veterinarsko- zdravstveni sertifikat za proizvode životinjskog porijekla	O/N/U
	Broj odobrenja	O
	Adresa	O
I.12.	Mjesto odredišta	
	Mjesto odredišta	O
	Adresa	O
I.13.	Mjesto utovara	
	Mjesto utovara	O
	Adresa	O
	Broj odobrenja	O
I.14.	Datum odlaska	O
I.15.	Prevozno sredstvo (označite odgovarajuća polja)	
	Avion-Željeznički vagon- Drumsko vozilo-Ostalo / Identifikacija / Dokumentarne reference	O
I.16.	Ulazno granično inspeksijsko mjesto (BIP) CEFTA Strane uvoznice	O
I.17.	Br.(i) CITES-a	N
I.18.	Opis robe	O
I.19.	Oznaka robe (HS kod)	O
I.20.	Količina	O
I.21.	Temperatura proizvoda (označite odgovarajuća polja)	
	Sredina-Rashlađena-Zamrznuta	O
I.22.	Broj paketa	O
I.23.	Identifikacija kontejnera / Broj pečata	O
I.24.	Vrsta pakovanja	O
I.25.	Roba sertifikovana za: (označite odgovarajuća polja)	
	Ljudska upotreba - Stočna hrana - Tehnička upotreba	O
I.26.	Za tranzit do treće zemlje (Zemlja / ISO kod)	N
I.27.	Za uvoz ili ulazak u CEFTA-Stranu uvoznicu	O
I.28.	Identifikacija roba	
	Vrste [Naučni naziv]	O
	Odobreni broj objekta	O
	Priroda robe	O
	Vrsta obrade	O
	Klaonica	O
	Broj paketa	O
	Broj odobrenja	O
	Neto težina	O
	Postrojenje za rezanje	N
	Broj serije	O
	Hladnjača	O

1.	Veterinarsko- zdravstveni sertifikat za proizvode životinjskog porijekla	O/N/U
	Službeni inspektor	
	Ime	O
	Kvalifikacija i zvanje	O
	Datum	O
	Nadležni organ	O
II ²	Dio II - Sertifikat (Informacije o zdravlju)	O
II.1.	Zdravstvena potvrda	O
II.2.	Potvrda o javnom zdravlju	O
II.2.	Potvrda o zdravlju životinja	O
	Bilješke	N

Tabela 1.2.(2): Veterinarski sertifikat za žive životinje

2.	Veterinarsko-zdravstveni sertifikat za žive životinje	O/N/U
I	Dio I- Informacije o pošiljaocu / primaocu	
I.1.	Pošiljalac	
	Ime	O
	Adresa	O
	Tel	O
I.2.	Referentni broj sertifikata	O
I.3.	Centralni nadležni organ	O
I.4.	Lokalni nadležni organ	O
I.5.	Primalac robe	
	Ime	O
	Adresa	O
	Poštanski broj	N
	Tel.	N
I.6.	Osoba zadužena za pošiljku na odredištu	
	Ime	O
	Adresa	O
	Poštanski broj	N
	Tel.	N
I.7.	Zemlja porijekla (Zemlja porijekla / ISO kod)	O
I.8.	Regija porijekla (Regija porijekla / Kod)	N
I.9.	Zemlja odredišta (Zemlja odredišta / ISO kod)	O

² Tačan tekst dijela sertifikacije koji će biti razmijenjen između Strana je usaglašen i definisan na bilateralnoj osnovi (između svake Strane CEFTA) i posebno za svaku vrstu robe koja zahtijeva Veterinarsko-zdravstveni sertifikat. Izmjene i dopune teksta u dijelu sertifikacije biće usaglašene na bilateralnoj osnovi između datih Strana CEFTA.

2.	Veterinarsko-zdravstveni sertifikat za žive životinje	O/N/U
I.10.	Regija odredišta (Regija odredišta / kod)	O
I.11.	Mjesto porijekla	
	Ime	O
	Broj odobrenja	O
	Adresa	O
I.12.	Odredište	
	Odredište	O
	Adresa	O
I.13.	Mjesto utovara	
	Mjesto utovara	O
	Adresa	O
	Broj odobrenja	O
I.14.	Datum odlaska	O
I.15.	Prevozno sredstvo (označite odgovarajuća polja)	
	Avion-Željeznički vagon-Drumsko vozilo-Ostalo / Identifikacija / Dokumentarne reference	O
I.16.	Ulazno granično inspekcijsko mjesto (BIP) CEFTA Strane uvoznice	O
I.17.	Br. (i) CITES-a	N
I.18.	Opis robe	O
I.19.	Oznaka robe (HS kod)	O
I.20.	Količina	O
I.22.	Broj paketa	O
I.23.	Identifikacija kontejnera / Broj pečata	O
I.24.	Vrsta pakovanja	O
I.25.	Roba sertifikovana za: (označite odgovarajuća polja)	
	Klanje- Uzgoj -- Klanje - Uzgoj	O
I.26.	Za tranzit do treće zemlje (Zemlja / ISO kod)	N
I.27.	Za uvoz ili ulazak u CEFTA-Stranu uvoznicu	O
I.28.	Identifikacija robe	
	Vrste [Naučni naziv]	O
	Vrsta	O
	Sistem identifikacije	O
	Identifikacioni broj	O
	Starost	O
	Pol	O
	Službeni inspektor	
	Ime	O
	Kvalifikacija i zvanje	O
	Datum	O
	Nadležni organ	O

2.	Veterinarsko-zdravstveni sertifikat za žive životinje	O/N/U
II ³	Dio II - Sertifikati (Informacije o zdravlju)	
II.1.	Zdravstvena potvrda	O
II.2.	Potvrda o javnom zdravlju Javno zdravlje	O
II.2.	Potvrda o zdravlju životinja Zdravlje životinja	O
II.3.	Potvrda o transportu životinja Transport životinja	O
	Bilješke	

Tabela 1.2.(3): Fitosanitarni sertifikat za izvoz

3.	Fitosanitarni sertifikat za izvoz	O/N
	Detalji sertifikata:	
1.	Ime i adresa izvoznika	O
2.	Broj sertifikata	O
	Opis pošiljke:	
3.	Označeno ime i adresa primaoca	O
4.	Organizacija zaštite biljaka (izdavanje ovlaštenja)	O
5.	Mjesto porijekla	O
6.	Označeno sredstvo prenosa	O
5.	Mjesto porijekla	O
6.	Označeno sredstvo prenosa	O
7.	Označena tačka ulaska	O
8.	Karakteristične oznake	
a.	Broj i opis paketa	O
b.	Naziv proizvoda	O
c.	Botanički naziv biljaka	O
9.	Označena količina	O
10	Vrsta sertifikata: izvoz	
	Ovim se potvrđuje da su biljke, proizvodi od biljaka ili drugi regulisani proizvodi opisani ovdje pregledani i / ili testirani u skladu sa odgovarajućim zvaničnim procedurama i smatra se da ne sadrže karantinske štetočine koje je naznačila ugovorne strana uvoznica i da su u skladu sa važećim fitosanitarnim zahtjevima ugovorne strane uvoznice, uključujući i one za regulisane nekarantinske štetočine.	O
	Dodatna deklaracija	
11.	Dodatna deklaracija	N
	Tretman dezinfekcije i / ili dezinfekcije	
12.	Tretman	O

³ Tačan tekst dijela sertifikacije koji će biti razmijenjen između Strana je usaglašen i definisan na bilateralnoj osnovi (između svake Strane CEFTA) i posebno za svaku vrstu robe koja zahtijeva Veterinarsko-zdravstveni sertifikat. Izmjene i dopune teksta u dijelu sertifikacije biće usaglašene na bilateralnoj osnovi između datih Strana CEFTA.

13.	Hemijski (aktivni sastojak)	N
14.	Trajanje i temperatura	N
15.	Koncentracija	N
16.	Datum	O
17.	Dodatne informacije	
a.	Mjesto izdavanja	O
b.	Ime i potpis ovlaštenog lica	O
c.	Datum	O

Tabela 1.2.(4): Fitosanitarni sertifikat za reeksport

4.	Fitosanitarni sertifikat za reeksport	O / N/U
	Detalji sertifikata:	
1.	Ime i adresa izvoznika	O
2.	Broj sertifikata	O
	Opis pošiljke:	
3.	Označeno ime i adresa primaoca	O
4.	Organizacija zaštite biljaka (izdavanje ovlaštenja)	O
5.	Mjesto porijekla	O
6.	Označeno sredstvo prenosa	O
5.	Mjesto porijekla	O
6.	Označeno sredstvo prenosa	O
7.	Označeno mjesto ulaska	O
8.	Karakteristične oznake	
a.	Broj i opis paketa	O
b.	Naziv proizvoda	O
c.	Botanički naziv biljaka	O
9.	Označena količina	O
10	Vrsta sertifikata: izvoz	
	Ovim se potvrđuje da su biljke, biljni proizvodi ili drugi regulisani proizvodi opisani ovdje uvezeni u	
	[CEFTA Strana reeksporta]	O
	Iz	
	[Zemlja porijekla]	O
	obuhvaćena Fitosanitarnim sertifikatom	
	[Broj sertifikata]	O
	[original]	N
	[ovjerena originalna kopija]	N
	koja je priložena ovom sertifikatu;	
	da su	
	[upakovani]	N

4. Fitosanitarni sertifikat za reeksport		O / N/U
	[prepakovani]	N
	u	
	[original]	N
	[novo]	N
	da su zasnovani na	
	[originalni fitosanitarni sertifikat] i	N
	[dodatni pregled],	N
	smatra se da su u skladu sa važećim fitosanitarnim zahtjevima Ugovorne strane uvoznice, i da tokom skladištenja u	
	[CEFTA Strana reeksporta],	O
	pošiljka nije bila izložena riziku od zaraze ili infekcije.	
	Dodatna deklaracija	
11.	Dodatna deklaracija	N
	Tretman dezinfekcije i / ili dezinfekcije	
12.	Tretman	O
13.	Hemijski (aktivni sastojak)	N
14.	Trajanje i temperatura	N
15.	Koncentracija	N
16.	Datum	O
17.	Dodatne informacije	N
a.	Mjesto izdavanja	O
b.	Ime i potpis ovlašćenog lica	O
c.	Datum	O

Tabela 1.2.(5): Sertifikat o farmaceutskom proizvodu

5. Sertifikat o farmaceutskom proizvodu		O / N / U
	Odgovorna agencija	O
	Broj	O
	Datum izdavanja	O
	Mjesto izdavanja	O
	Broj sertifikata	O
	Pošiljalac / izvoz: [Agencija za lijekove iz CEFTA Strane izvoznice]	O
	Primalac / Uvoz: [Agencija za lijekove iz CEFTA Strane uvoznice]	O
1.	Naziv i oblik doziranja proizvoda:	O
1.1.	Aktivni sastojak (ci) i količina (e) po jedinici doze	N
1.2.	Da li ovaj proizvod ima dozvolu da se plasira na tržište za upotrebu u zemlji izvoznici?	(da/ne)
1.3.	Da li ovaj proizvod stvarno postoji na tržištu u zemlji izvoznici?	(da/ne)
	<i>Ako je odgovor na 1.2. DA: (nastaviti sa dijelom 2A i izostaviti dio 2B)</i>	
2.A.1.	Broj licence proizvoda i datum izdavanja	U, O

2.A.2.	Nosilac licence proizvoda (ime i adresa)	U, O
2.A.3.	Status nosioca licence proizvoda:	U, O
2.A.3.1.	Za kategorije b i c naziv i adresa proizvođača koji proizvodi dozne oblike	U, N
2.A.4.	Da li je obrazloženje za usvajanje dato u prilogu?	(da/ne)
2.A.5.	Da li su priložene, zvanično odobrene informacije o proizvodu potpune i saglasne sa licencom?	(da/ne/nisu priložene)
2.A.6.	Podnosilac zahtjeva za sertifikatom, ako se razlikuje od nosioca licence (ime i adresa)	U
	<i>Ako je odgovor na 1.2 NE (izostaviti dio 2A i dati podatke iz dijela 2B)</i>	
2.B.1.	Podnosilac zahtjeva za sertifikatom (ime i adresa)	U, O
2.B.2.	Status podnosioca zahtjeva:	U, O
2.B.2.1.	Za kategorije b i c, naziv i adresa proizvođača koji proizvodi dozne oblike	U, N
2.B.3.	Zašto nedostaje odobrenje za stavljanje lijeka u promet? (Nije potrebno / ne traži se / u razmatranju / odbijeno)	U, O
2.B.4.	Primjedbe	U, N
3.	Da li tijelo za sertifikovanje organizuje periodičnu kontrolu proizvodnog pogona u kome se proizvodi dozni oblik? (Ako ne, ili nije primjenljivo, pređite na pitanje 4.)	(da / ne / nije primjenljivo)
3.1.	Periodičnost rutinskih kontrola (godine)	U, O
3.2.	Da li se vršila kontrola proizvodnje ovog tipa doznog oblika?	(da/ne)
3.3.	Da li su postrojenja i aktivnosti u skladu sa GMP kao što je preporučeno od strane Svjetske zdravstvene organizacije?	(da / ne / nije primjenljivo)
4.	Da li informacije dostavljene od strane podnosioca zahtjeva zadovoljavaju tijelo za sertifikovanje u svim aspektima proizvodnje proizvoda: (Ako ne, objasniti)	
	Objašnjenje	U, O
	Adresa nadležnog tijela za sertifikovanje:	O
	Telefon / Fax:	N
	Ime ovlašćene osobe:	O
	Datum:	O

Tabela 1.2.(6): Odobrenje izvoza za grupe lijekova koje sadrže kontrolisane supstance

6. : Odobrenje izvoza za grupe lijekova koji sadrže kontrolisane supstance		O / N/U
	Broj odobrenja	O
	INN	O
	Carinska tarifa	O
	Ime proizvođača, oblik, snaga, pakovanje	O
	Mjerna jedinica	O

	Količina robe koja se izvozi	O
	Količina materije odobrene za izvoz	O
	Izvoznik	
	Ime	O
	Adresa	O
	Poštanski broj	N
	Grad	N
	Država	N
	Uvoznik	
	Ime	O
	Adresa	O
	Poštanski broj	O
	Grad	O
	CEFTA Strana	O
	Broj odobrenja uvoza izdatog u zemlji uvoza	O
	Datum odobrenja uvoza izdatog u zemlji uvoza	O
	Krajnji - korisnik	
	Ime	O
	Adresa	O
	Poštanski broj	O
	Grad	O
	CEFTA Strana	O
	Svrha izvoza	O
	Način transporta odobrena materija / materije	O
	Naziv graničnog prelaza	O
	Naziv carinarnice	O
	Naziv špeditera	O
	Odobrenje izdato na dan	O
	Odobrenje važi do	O
	Posebne napomene	
	1) Odobrenje se odnosi na jedan uvoz / izvoz	O
	2) Ako uvoz / izvoz nije izvršen u roku navedenom u odobrenju za uvoz / izvoz, uvoznik / izvoznik je dužan da obavijesti Agenciju o tome i da vrati sve primjerke odobrenja u roku od 15 dana nakon isteka odobrenja za uvoz / izvoz	O

1.3. Zajedničke baze podataka i centralne usluge

Dodatni protokol 5 i Aneks I pružaju pravnu osnovu za stvaranje zajedničkih regionalnih baza podataka i centralnih usluga u okviru potpisnica CEFTA-e.

Pored mehanizama razmjene "od tačke do tačke" kao što je definisano u članovima 1.1, 1.2 i 2.1, u ovom Aneksu se navodi spisak zajedničkih baza podataka i centralnih usluga koje će se ustanoviti tokom implementacije Dodatnog protokola 5.

Institucije koje će postaviti na *hosting* ove regionalne baze podataka i centralne usluge su Sekretarijat CEFTA-e ili Sekretarijat Savjeta za regionalnu saradnju. U slučaju da Sekretarijat Savjeta za regionalnu saradnju postavi na *hosting* regionalne baze podataka i centralne usluge, biće potpisan Memorandum o razumijevanju između CEFTA Sekretarijata i Sekretarijata Savjeta za regionalnu saradnju kako bi se regulisala prava i obaveze u pogledu *hosting*-a.

Tabela 1.3.(1): Zajedničke baze podataka

	Zajednička baza podataka	Svrha	Prava pristupa
1.	Baza podataka međusobno priznatih CEFTA OPS-a (ovlašćeni privredni subjekt)	Širenje informacija o kompanijama koje imaju OPS status: - Detalji o kompanijama - CEFTA Strana koja je sertifikovala ovlašćenje	Carinska uprava Nadležni organi uključeni u carinjenje robe
2.	Baza podataka o nebezbednim/ neusklađenim proizvodima registrovanim na tržištu CEFTA-e.	Sprečavanje distribucije / plasiranja na tržište nebezbednih proizvoda u Trgovini u okviru CEFTE kao što su: 1) proizvodi koji nisu u skladu sa tehničkim propisima; 2) spisak proizvoda koji su u skladu sa tehničkim propisima, ali su opasni za javni interes, život ljudi, životinja i biljaka; 3) spisak proizvoda čiji uvoz nije dozvoljen;	Javni pristup

Tabela 1.3.(2): Centralne usluge

	Centralna usluga	Svrha usluge	Prava pristupa
1.	Regionalna baza podataka izdatih licenci	Čuvanje podataka o izdatim licencama od strane nadležnih organa i akreditovanih laboratorija (na osnovu funkcionalnih i drugih tehničkih specifikacija EU TRACES, slična regionalna baza podataka i prateće IT rješenje će biti kreirani)	SPS organi TBT organi

2. Određivanje sredstava i obaveza razmjene podataka između carinskih organa u mjeri u kojoj to dozvoljava nacionalno zakonodavstvo svake zemlje

2.1. Razmjena podataka putem SEED-a (Sistem za razmjenu podataka o akscizama) koja je trenutno podržana bilateralnim protokolima (Memorandumima o razumijevanju)

Ranije uspostavljen sistem za razmjenu podataka o akscizama (SEED) između Uprava carina potpisnica CEFTA-e u regiji zapadnog Balkana podržan je bilateralnim protokolima (Memorandum o razumijevanju). Ovi Memorandumi o razumijevanju će ostati na snazi i dalje će predstavljati pravni osnov za već uspostavljenu bilateralnu razmjenu elektronskih podataka između Uprava carina.

Svrha specifikacija u Aneksu I je objedinjavanje i generalizovanje specifikacija iz Memoranduma o razumijevanju, na osnovu Obrasca Informativnog bloka SEED (predstavljen u Aneksu II), koji je zvanično prihvaćen od strane Globalno umreženih carina (GNC), inicijative Svjetske carinske organizacije (WCO).

Sa ciljem slanja podataka prije dolaska robe iz Izvoznih carinskih deklaracija (iz CEFTA Strane izvoznice u CEFTA Stranu uvoznicu) tokom implementacije Dodatnog protokola 5, svaka CEFTA Strana (njena Uprava carina) će uspostaviti dodatne veze za sigurnu razmjenu podataka sa svim ostalim (nesusjednim) CEFTA Stranama. Ova komunikaciona infrastruktura će predstavljati okosnicu za cjelokupni sistem razmjene podataka između CEFTA Strana.

2.2. Detaljne specifikacije nivoa skupa podataka:

U sljedećoj tabeli je prikazana zajednička lista podataka iz izvoznih deklaracija koji će biti razmijenjeni između CEFTA Strana:

Tabela 2.2.(1): Zajednički skup podataka iz Izvozne deklaracije

Polje JAD	Polje podataka	Opis
Polje A	Referentni broj Jedinstvenog administrativnog dokumenta	Referentni broj jedinstvenog administrativnog dokumenta
Polje 5	Stavke	Ukupan broj stavki
Polje 22 P1	Valuta fakture	ISO 4217 kod valute
Polje 22 P2	Iznos fakture	Ukupan fakturisani iznos
Polje 29	Granična carinarnica	Izlazna carinarnica (njen referentni broj)
Polje 35	Bruto masa	Ukupna bruto masa
Polje 54	Mjesto deklaracije	Mjesto podnošenja carinske deklaracije
Polje 54	Datum deklaracije	Datum podnošenja deklaracije
Polje 2	Ime pošiljaoca	Pošiljalac / Naziv kompanije
Polje 2	Identitet pošiljaoca	Pošiljalac / PIB
Polje 19	Transportni kontejner	Da li se transport obavlja kontejnerom (DA / NE)
Polje 21 P1	Granični identitet transporta	Kamion (prevozno sredstvo) broj registarskih tablica

Polje JAD	Polje podataka	Opis
Polje 21 P2	Transportni granični identitet prikolice	Broj tablica prikolice
Polje 21 P2	Granična nacionalnost transporta	Zemlja registracije vozila
Polje 25	Granični način transporta	Način transporta
Polje 15	Zemlja polazišta	CEFTA Strana izvoznica (ISO ALPHA 2 kod)
Polje 17	Zemlja odredišta	CEFTA Strana odredišta (ISO ALPHA 2 kod)
Polje 31	Opis	Opis robe
Polje 32	Stavka	Broj serije stavke
Polje 33	Robni kod	Robni kod
Polje 31	Pakovanje paketa	Broj paketa
Polje 31	Pakovanje komada	Broj komada

Strane CEFTA se ne obavezuju da razmjenjuju samo gore navedeni zajednički skup podataka iz Izvozne deklaracije. CEFTA Strane se mogu dogovoriti da razmjenjuju širi skup podataka na bilateralnom nivou.

2.3. Geografsko proširenje:

Uprava carina Republike Moldavije može biti uključena u SEED razmjenu, u skladu sa specifikacijama prikazanim u Dodatku II. Kako Republika Moldavija nema zajedničke granice sa drugim potpisnicama CEFTA-e, primjenjivaće se specifikacije koje se odnose samo na razmjenu podataka prije dolaska SEED-a (Sistema za razmjenu podataka o akscizama).

2.4. Područja za proširenje razmjene podataka između Uprava carina

SEED razmjena podataka između Uprava carina može se proširiti da obuhvati sljedeće poslovne potrebe

- a. Razmjena podataka o rezultatima analize rizika i kontrola pošiljke (razlozi za vršenje kontrole, indikator rizika, rezultat kontrole);
- b. Razmjena podataka na povraćaju PDV-a na granicama;
- c. Razmjena podataka o skener (x-zraci) snimcima kontrolisanih kamiona / kontejnera
- d. Razmjena podataka o Zahtjevima za preduzimanjem mjera u vezi sa kršenjem prava intelektualne svojine

3. Međusobno priznavanje nacionalnih programa ovlašćenih privrednih subjekata (OPS)

Detaljne tehničke specifikacije za Međusobno priznavanje Programa OPS-a (ovlašćenih privrednih subjekata) su napisane na osnovu Informativnog bloka (*Utility Block*) Svjetske carinske

organizacije koji se odnosi na Sporazum o međusobnom priznavanju ovlaštenih privrednih subjekata i prikazane su u Dodatku III Aneksa I.

U ovom djelu se navode zajednički skupovi podataka (navedeni abecednim redom) koji se odnose na Međusobno priznavanje OPS koji će biti razmijenjeni između CEFTA Strana:

Tabela 3.1: Polja podataka za Međusobno priznavanje OPS

Podneseni podaci	Definicija	Vrijednosti domena; primjedbe
Prihvaćeni	Status OPS zapisa podataka u Poruci o rezultatima	Vrijednosti: 0 = Odbijeno, 1 = Prihvaćeno
Status OPS sertifikata	Kod za razlikovanje postojećih, obustavljenih i ukinutih sertifikata.	Vrijednosti: C = Postojeći, S = Obustavljeni, R = Ukinuti
Vrsta OPS sertifikata	Vrsta OPS sertifikata	Vrste sertifikata: Treba da definišu partneri
OPS IBT (IBT - identifikacioni broj trgovca)	Jedinstveni identifikator za ovlaštenog privrednog subjekta koji dodjeljuje partner "Dodjelitelj" i koji je povezan sa relevantnim OPS sertifikatom.	"Dodijeljeni" identifikacioni broj trgovca OPS koji dodjeljuje partner "Dodjelitelj"
"ALTERNATIVNI" IBT	"Alternativni" IBT koji dodjeljuje partner "Obrađivač podnesaka" svakom "Dodijeljenom" IBT-u OPS -a u slučaju da partner "Obrađivač podnesaka" ne može obraditi "Dodijeljeni" IBT OPS-a koji je dodijeljen od strane partnera "Dodjelitelja".	"Alternativni" IBT dodijeljen od strane partnera "Obrađivača podnesaka" "Dodijeljenom" IBT-u OPS-a
Grad	Ime grada OPS-a	Grad
Skraćenice o potrebnosti podataka		R = Potrebni, O = Opcioni
Skraćenice za vrstu podataka		a = Alpha, n = Numerički, d = Datum, dt = Datum Vrijeme
Vrsta Datuma isteka	To je datum isteka perioda punovažnosti IBT OPS-a. Zajedno sa stavkom podaci o Datumu početka, pruža potpunu sliku punovažnosti koju IBT OPS-a može imati tokom svog životnog ciklusa.	Definiše datum kada status OPS sertifikata prestaje da važi. Zajedno sa stavkom Datum početka, definiše period tokom koga važi status OPS sertifikata. Ako je datum isteka prazan period punovažnosti je 'otvorenog tipa'.
Vrsta ekstrakcije	Vrsta ekstrakcije koja se vrši	Vrijednosti: F = Puna, D = Diferencijalna

Puni naziv	Puni naziv OPS	
Jezička oznaka	Jezička oznaka koja identifikuje jezički /znakovni skup.	Jezička oznaka koja se koristi za definisanje jezika koji se koristi za sve tekstualne informacije (ISO Alpha 2 kodifikacija - ISO 639).
Identifikacija poruke	Jedinstveni identifikator poruke	Identifikator kreiran pomoću GUID algoritma
Operacija	Oznaka za razlikovanje između kreiranih, ažuriranih i izbrisanih podataka.	Vrijednosti: C = Kreiran, U = Ažuriran, D = Obrisan
Ostali IBT	Nacionalno definisan identifikacioni broj	Koristi se u slučajevima kada partner ima Identifikacioni broj koji nije u skladu sa Modelom podataka SCO (Svjetske carinske organizacije)
Poštanski broj	Poštanski broj OPS.	
Referentna vrsta ekstrakcije	Vrsta ekstrakcije koja se vrši u Poruci ekvivalencije	Vrijednosti: F = Puna, D = Diferencijalna
Referentna identifikacija poruke	Jedinstveni identifikator poruke o rezultatima	Jedinstveni identifikator poruke uz pomoć GUID algoritma
Referentni broj serije	Broj poruke o rezultatima	Identifikuje seriju Poruke o rezultatima
Detalji statusa	Opis detalja statusa	Slobodni tekst do 500 znakova sa detaljima statusa
Vrijeme i datum slanja	Datum kada je podatak poslat	Datum i vremenska oznaka kada je podatak poslat
Organizacija slanja	ISO - 3166 alfa 2 kod za partnera koji šalje podatak.	
Broj serije	Identifikuje razmjene podataka, kao rezultat ekstrakcije	Ako je ovo puna ekstrakcija podataka, broj serije odgovara broju serije obuhvaćene diferencijalne ekstrakcije
Skraćeni naziv	Skraćeni naziv OPS-a.	Skraćeni naziv OPS ograničen na maksimalno 35 znakova koji su predviđeni u modelu podataka SCO.
Datum početka	Koristi se za definisanje datuma početka perioda punovažnosti IBT OPS-a. Zajedno sa stavkom Datum isteka, pruža potpunu sliku o punovažnosti određene vrijednosti koju opisana	Definiše datum od koga važi status sertifikata OPS. Zajedno sa stavkom Datum isteka, definiše period tokom koga važi status OPS sertifikata.

	stavka može imati tokom svog životnog ciklusa.	
Oznaka statusa	Oznake za posebne scenarije	Vrijednosti: E00001 = Nije uspješno unošenje, podatak već postoji, E00002 = Nije uspješno ažuriranje, podatak ne postoji, W00003 = Nije uspješno brisanje, podatak ne postoji, I10001 = Podatak ažuriran, ali promjene nisu uključene
Vrsta statusa	Identifikuje tip informacije o statusu.	Vrijednosti: 'E' = Greška, 'W' = Upozorenje, 'I' = Informacije samo
Ulica i broj	Ulica i broj OPS.	
Nacionalni identifikator trgovca	Jedinstveni identifikator za ovlaštenog privrednog subjekta dodijeljen od strane nadležnog organa i povezan sa relevantnim OPS sertifikatom	
Identifikacija transakcija	Tehnički element koji omogućava da se grupiše nekoliko operacija u jednu automatsku transakciju	
Verzija	Tehnički element da ukaže na verziju strukture poruke	

4. Završne odredbe

4.1. Vlasništvo nad sistemom razmjene podataka

U ovom poglavlju se označava vlasnik podataka, kada se sistem implementira.

Kada je Dodatni protokol 5 implementiran i sistem elektronske razmjene podataka sa relevantnim bazama podataka u funkciji:

- Vlasništvo nad podacima pohranjenim u SEED + bazama podataka, kod svake CEFTA Strane će pripadati datoj CEFTA Strani, koja mora da poštuje pravila o zaštiti podataka kao što je navedeno u članu 11 Dodatnog protokola 5;
- Vlasnik podataka pohranjenih u zajedničke baze podataka i centralnih usluga će biti Carinska uprava CEFTA Strana.

4.2. Održavanje sistema za razmjenu podataka

U ovom poglavlju se navodi kako će održavanje biti organizovano, kada se sistem implementira. Kada je Dodatni protokol 5 implementiran i sistem razmjene elektronskih podataka u funkciji:

- Održavanje zajedničkih baza podataka i centralnih usluga će biti u nadležnosti CEFTA Sekretarijata ili Sekretarijat Savjeta za regionalnu saradnju. U tom slučaju, Sekretarijat Savjeta za regionalnu saradnju će obezbijediti održavanje regionalnih baza podataka i centralnih usluga i Memorandum o razumijevanju između CEFTA Sekretarijata i Sekretarijata Savjeta za regionalnu saradnju će biti potpisan kako bi se regulisala prava i obaveze u pogledu održavanja.
- Održavanje hardvera i komunikacione opreme za nacionalne i bilateralne (između Strana) komunikacione veze će biti u nadležnosti Carinske uprave CEFTA Strana ili drugog nadležnog državnog organa sa odgovarajućom infrastrukturom informaciono-komunikacione tehnologije (IKT). Svaka CEFTA Strana će utvrditi odgovorne stručnjake za informaciono-komunikacione tehnologije i dostaviti svoje kontakt podatke ovlašćenim tehničkim stručnjacima u svim drugim potpisnicama CEFTA-e, kao i drugim nacionalnim institucijama koje su uključene u razmjenu podataka;
- Odgovornost za održavanje usluga za automatsko i / ili polu-automatsko pohranjivanje podataka u zajedničku bazu podataka i centralne usluge, biće zajednički podijeljena između svake pojedine CEFTA Strane i Sekretarijata CEFTA-e ili Sekretarijata Savjeta za regionalnu saradnju. U tom slučaju, Sekretarijat Savjeta za regionalnu saradnju će obezbijediti održavanje regionalnih baza podataka i centralnih usluga i Memorandum o razumijevanju između CEFTA Sekretarijata i Sekretarijata Savjeta za regionalnu saradnju će biti potpisan kako bi se regulisala prava i obaveze u pogledu održavanja.
- Održavanje softverskih modula za razmjenu podataka između CEFTA Strana mora biti koordinisano za cijeli CEFTA region;

4.3. Izmjene i dopune specifikacija Aneksa I

U ovom poglavlju se definiše način na koji će tehničke specifikacije (prvenstveno ona koja se odnosi na popis dokumenata, njihovih skupova podataka, zajedničke baze podataka) izmijeniti / ažurirati nakon usvajanja Dodatnog protokola 5.

Nakon usvajanja Dodatnog protokola 5, specifikacije ovog Aneksa I će se možda izmijeniti kroz relevantne CEFTA strukture.

Dodatak I –Informativni blok Pojednostavljenje / olakšavanje kontrola

Predgovor: Specifikacije u Dodacima Aneksa I Dodatnog protokola 5 se zasnivaju na Obrascu Svjetske carinske organizacije (WCO) za Informativni blok (Utility block), tačnije Rezime inicijative Globalno umreženih carina (GUC) Informativnog bloka.

SVRHA	<p>Slanje podataka iz sertifikata (odluke / odobrenja / dozvole) izdatih od strane nadležnih organa (tehničke agencije) iz CEFTA Strane izvoznice nadležnim organima CEFTA Strane uvoznice robe.</p> <p>Nadležni organi CEFTA Strane uvoznice će koristiti dobijene podatke da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izvrše analizu rizika i druge analitičke mjere unaprijed (prije dolaska robe); • Ubrzaju u najvećoj mogućoj mjeri procedure i formalnosti za izdavanje ulaznih i / ili uvoznih sertifikata (odluke / odobrenja / dozvole);
PREDNOST ZA VLADU	<p>Očekuje se da će se ostvariti prednosti za sljedeće državne organe CEFTA Strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadležne organe za fitosanitarne poslove; • Nadležne organe koji se bave problematikom tehničkih trgovinskih barijera; • Carinske organe; • Nadležne organe u oblasti saobraćaja;
PREDNOSTI ZA PREDUZEĆA / STEJKHOLDERE	<p>Prednosti i koristi za poslovnu zajednicu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ubrzanje i olakšavanje legalne trgovine u svim fazama carinjenja; • Predvidljivije i transparentnije procedure carinjenja robe;
<u>NIVO SUBJEKATA</u>	<p>Sljedeći organi CEFTA Strane izvoznice roba će poslati podatke nadležnim organima CEFTA Strane uvoznice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organi nadležni za fitosanitarne poslove; • Organi nadležni za veterinarske poslove; • Agencija za lijekove i medicinska sredstva;
<u>NIVO SKUPA PODATAKA</u>	<p>Podaci iz sljedećih vrsta dokumenata će biti razmijenjeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veterinarsko-zdravstveni sertifikat za žive životinje • Veterinarsko-zdravstveni sertifikat za proizvode životinjskog porijekla • Fitosanitarni sertifikat za izvoz • Fitosanitarni sertifikat za reeksport • Sertifikat o farmaceutskom proizvodu

	<ul style="list-style-type: none"> • Izvozna dozvola za grupe lijekova koji sadrže kontrolisane supstance (1) opojne droge, 2) psihotropne supstance, 3) prekursori, 4) lijekovi koji sadrže prekursore <p>Po potrebi, odgovarajući međunarodni obrasci za gore navedene vrste dokumenata će se koristiti kao modeli.</p> <p>S obzirom na strukturu podataka, najnovija verzija modela podataka SCO, konkretnije, Informacioni paket za razmjenu podataka između vlada će se koristiti kao model.</p>
NIVO AKTIVACIJE	<p>Događaj koji inicira protok podataka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trenutak izdavanja dokumenata navedenih u nivou sloja podataka od strane ovlaštene institucije CEFTA Strane izvoznice;
INTERFEJS / INTEGRACIJA / KOMUNIKACIJA	<p>Veza između uključenih organa Strana CEFTA će biti uspostavljena na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SEED+ mreža za sistematsku elektronsku razmjenu podataka između carina će se koristiti kao okosnica za bilateralnu razmjenu podataka; • Razmjena informacija će se odvijati putem interneta, i preko Virtuelnih privatnih mreža. • Nadležni organi za fitosanitarne, veterinarske poslove, Agencija za lijekove i organi za tržišni nadzor će uspostaviti vezu sa carinskom SEED +mrežom na nacionalnom nivou; • Interfejsi između IT sistema ovih institucija i carinske SEED mreže obezbjeđuju: tehničke poruke u XML sistemima (<i>Extensible Markup Language</i>) i definisanje Web Servisa u WSDL jeziku (jeziku za definisanje <i>web servisa</i>). • Sigurnost svih razmijenjenih poruka će biti dodatno osigurana asimetričnim šifrovanjem ključem (koristeći digitalne sigurnosne sertifikate, koje izdaju kvalifikovana sertifikaciona tijela);

Dodatak II – Informativni blok za SEED (Sistem za razmjenu podataka o akscizama)

SVRHA	<p>Sistematska i automatska elektronska razmjena podataka iz carinskih dokumenata (izvoz, uvoz i tranzitne carinske deklaracije, TIR i ATA karneti, pojednostavljeni prateći dokumenat - faktura, uključujući i podatke o prelazima praznih kamiona) između Uprava carina CEFTA Strana, sa sljedećim ciljevima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Da se omogući slanje podataka prije dolaska robe u trenutku pokretanja carinske procedure u partnerskoj CEFTA Strani (iz Odlazne carinarnice), sa sljedećim ciljevima: <ul style="list-style-type: none"> - Ubrzanje carinske procedure i inspeksijskih formalnosti (povezanih sa datom carinskom oznakom (a)) na tački ulaska na carinsku teritoriju CEFTA Strane uvoza (ili tranzita); - Ubrzanje carinskih i inspeksijskih procedura na Carinarnici CEFTA Strane uvoznice; - Analiza podataka prije dolaska robe pomoću unaprijed definisanih kriterijuma rizika i slanje upozorenja ovlaštenim službenicima. • Da se izvrši provjera konzistentnosti deklaracija podnesenih u dvije susjedne Uprave carina. Drugim riječima, da se omogući automatsko upoređivanje (uparivanje i poređenje) podataka iz carinske dokumentacije podnesene kod dvije susjedne Strane CEFTA-e (Carinarnica izlaza i Carinarnica ulaza)
PREDNOST ZA VLADU	<p>Prednosti i koristi za Uprave carina CEFTA Strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprječavanje krijumčarenja i jačanje borbe protiv organizovanog kriminala; • Sprječavanje potcjenjivanja - povećanje naplate carinskih dažbina; • Sprječavanje korupcije; • Poboljšanje 'Analize rizika' podataka prije dolaska robe; • Poboljšanje ukupnih tehničkih kapaciteta carinskih uprava CEFTA Strana; • Promocija i unapređenje komunikacije i saradnje između državnih institucija CEFTA Strana; • Efikasniji rad carinskih službenika;
PREDNOSTI ZA PREDUZEĆA / STEJKHOLDERE	<p>Prednosti i koristi za poslovne subjekte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ubrzanje carinskih procedura i olakšavanje zakonite trgovine;
PRAVNI OKVIR I USKLAĐENOST	<ul style="list-style-type: none"> • CEFTA Dodatni protokol 5; • Carinski sporazumi o međusobnoj administrativnoj pomoći; • Bilateralni protokoli o elektronskoj razmjeni podataka (definisane, između ostalog, bilateralnog obima podataka za razmjenu);

	<ul style="list-style-type: none"> • Razmjena informacija je u skladu sa zakonskim propisima o zaštiti podataka i podaci će ostati bezbjedni u odgovarajućim sistemima
NIVO SUBJEKATA	<p>Carinske uprave CEFTA Strana: Carinske uprave za izvoz, tranzit i uvoz, koje imaju sljedeće uloge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uprava za odlazak: <ul style="list-style-type: none"> - Pružanje PRED-DOLAZNIH i IZLAZNIH podataka - Dobijanje rezultata o automatskom upoređivanju podataka iz druge (ulazne) strane prelaza; • Uprava za dolazak: <ul style="list-style-type: none"> - Pružanje ULAZNIH podataka; - Dobijanje rezultata o automatskom upoređivanju podataka; - Dobijanje upozoravajućih obavještenja o primljenim PRED-DOLAZNIM podacima, a na osnovu dinamički definisanih kriterijuma rizika;
NIVO POSLOVNIH PRAVILA	<p>1. Ubrzanje ulaznih i uvoznih procedura</p> <ul style="list-style-type: none"> • U trenutku IZVOZNOG carinjenja u Upravi carina za odlazak, podaci iz prihvaćene izvozne deklaracije će biti poslani putem SEED ++ sistema u Upravu za dolazak i koristiti se za: <ul style="list-style-type: none"> • ubrzanje carinskih formalnosti na mjestu ulaska; • ubrzanje izdavanja potrebnih dozvola za ulazak (kako je definisano u carinskim propisima) od strane nadležnih organa; • ubrzanje uvoznog carinjenja na krajnjem odredištu robe; <p>2. Analiza rizika i upozoravanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na početku carinskog postupka u Upravi za odlazak, podaci iz prihvaćenog carinskog dokumenta će biti poslani putem SEED + sistema u Upravu za dolazak i upotrijebljeni za analizu rizika i generisanje alarma. • Ako je CEFTA Strana Uprava za dolazak tranzitna CEFTA Strana, CDPS će poslati informacije iz nacionalne Tranzitne deklaracije u SEED + sistem i podaci će biti poslani putem SEED + sistema susjednoj CEFTA Strani kao PRED-DOLAZNI podaci koji će se koristiti za analizu rizika i generisanje alarma. <p>3. Automatsko upoređivanje podataka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kada roba odlazi iz CEFTA Strane A, i ulazi u CEFTA Stranu B, poruke se obrađuju u skladu sa sljedećim pravilima poslovanja: <ul style="list-style-type: none"> - CEFTA Strana A djeluje kao Uprava za odlazak i Sistem obrade carinske deklaracije šalje informacije iz nacionalne izvozne deklaracije putem SEED + sistema susjednoj CEFTA Strani B koja djeluje kao Uprava za dolazak - CEFTA Strana B djeluje kao Uprava za dolazak i Sistem obrade carinske deklaracije šalje informacije iz nacionalne uvozne ili

	tranzitne deklaracije putem SEED + sistema, čime se procedura za automatsko upoređivanje podataka za kretanje završava.
NIVO SKUPA PODATAKA	<p>SEED + će podržati razmjenu podataka sadržanih u sljedećim carinskim dokumentima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SEED + poruke za Tranzitne Deklaracije, kao i poruke Novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema iz nacionalnog i zajedničkog domena: model podataka zasnovan na Modelu podataka Svjetske carinske organizacije i Novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema EU); 2. SEED + poruke za Izvozne deklaracije: model podataka koji se zasniva na Modelu podataka SCO i Sistemu kontrole izvoza EU; 3. SEED + poruka za Uvozne deklaracije: model podataka zasnovan na MP SCO i Sistemu kontrole uvoza EU - ova poruka će se koristiti za upoređivanje podataka, i neće se prenositi na susjedne CEFTA Strane; 4. SEED + poruke za TIR karnete: model podataka zasnovan na UNECE (Ekonomska Komisija Ujedinjenih naroda za Evropu) TIR modelu podataka; 5. SEED + poruke za ATA karnete; 6. SEED + poruka za prateći dokument Pojednostavljena procedura (faktura); 7. SEED + poruka za prelaske Praznih kamiona;
NIVO AKTIVACIJE	<p>Događaji koji iniciraju protok podataka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pred-dolazak: početak carinske procedure u Upravi za odlazak. U trenutku prihvatanja carinskog dokumenta – Izvozni jedinstveni administrativni dokument (SAD), Tranzitni SAD, TIR karnet, Pojednostavljeni prateći dokument. Ovi podaci će se koristiti za ubrzanje carinskih i inspeksijskih procedura i analizu rizika / generisanje alarma. 2. Izlaz: završetak carinske procedure u Upravi za odlazak. U trenutku potvrđivanja dolaska kamiona na izlaznu carinarnicu u susjednoj Upravi i provjera kamiona koji izlazi iz susjedne CEFTA Strane. Ovi podaci će se koristiti kao reference za automatsko upoređivanje podataka. 3. Ulazak: početak carinske procedure u Upravi za dolazak. U trenutku prihvatanja carinske dokumentacije na Ulaznoj carinarnici podaci će se koristiti za automatsko upoređivanje sa referentnim podacima dobijenim iz susjedne Uprave za odlazak.
INTERFEJS	<p>Tehničke poruke povezane sa nivoima skupa podataka i aktivacije se zasnivaju na sljedećim carinskim dokumentima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - SAD (jedinstveni administrativni dokument) tranzitne poruke;

	<ul style="list-style-type: none"> - SAD izvozne poruke; - SAD uvozne poruke; - TIR karneti; - ATA karneti; - Pojednostavljeni prateći dokumenti; - Podaci o Praznom kamionu; <p>Tehničke poruke su opisane XML sistemima (<i>Extensible Markup Language</i>) i definisanjem Web Servisa u WSDL jeziku (jeziku za definisanje web servisa).</p>
INTEGRACIJA	<p>Carinski SEED + ima "point-to-multipoint" topologiju, što znači da će svaka uključena Uprava carina imati svoj SEED + čvor, povezan sa odgovarajućim SEED + čvorovi u svim ostalim CEFTA Stranama. SEED + čvor treba da bude u potpunosti integrisan u nacionalnu carinsku IT infrastrukturu, i povezan sa ostalim nacionalnim aplikacijama preko <i>Enterprise Service Bus</i> (ESB) i standardnih WSDL interfejsa.</p>
KOMUNIKACIJA	<p>Razmjena informacija će se vršiti putem Interneta i preko Virtuelnih privatnih mreža. Sigurnost poruka će dodatno biti osigurana asimetričnim šifriranjem ključem (koristeći digitalne sigurnosne sertifikate koje izdaju nadležna kvalifikovana tijela za sertifikovanje. SEED + čvor treba da bude izgrađen kao Servisno orijentisana arhitektura (SOA), implementirana pomoću tehnologije i standarda Web usluga. Interfejs (i) treba da se zasniva na "<i>Enterprise Service Bus</i>" (ESB) softverskoj arhitekturi, omogućavajući fleksibilnu konfiguraciju za međusobnu povezanost.</p>

Dodatak III – Informativni blok – Međusobno priznavanje ovlaštenih privrednih subjekata

SVRHA	<ul style="list-style-type: none"> • Da se odredi proces koji reguliše informativnu interakciju između Carinskih uprava CEFTA Strana ("partnera") i uključenih trgovaca koji se obavezuju na Sporazum/Ugovor o međusobnom priznavanju OPS; • Da se omogući svakom od partnera da odobri povlastice OPS svih drugih CEFTA Strana u kojima su i zakonodavstvo i implementacija nacionalnih programa u potpunosti u skladu sa relevantnim <i>EU acquis</i>;
PREDNOST ZA VLADU	<ul style="list-style-type: none"> • Unaprijeđen proces za razmjenu podataka koji omogućava ponovno korišćenje ovog istog pristupa za sve bilateralne Ugovore o međusobnom priznavanju OPS na koje se CEFTA Strana obavezuje; • Sigurnost u konzistentnu i koherentnu automatsku implementaciju bilateralnih Ugovora o međusobnom priznavanju OPS kod svih CEFTA Strana, promovišući sve predviđene koristi kroz geografski otisak bilateralnih Ugovora o međusobnom priznavanju OPS (bolja kontrola, targetiranje, kao direktan rezultat efikasnije automatske analize rizika); • Niski troškovi za uspostavljanje bilateralnog Ugovora o međusobnom priznavanju OPS sa visokom sigurnošću za ponovnu upotrebu, a time i smanjenje troškova za implementaciju informacione tehnologije.
PREDNOSTI ZA PREDUZEĆA/STEJKHOLDERE	<ul style="list-style-type: none"> • Transparentnost i predvidljivost koristi za OPS koje odobravaju CEFTA Strane; • Sigurnost da se CEFTA Strane obavezuju da uspješno implementiraju bilateralne Ugovore o međusobnom priznavanju OPS i odobre beneficije za priznate OPS (olakšice, niži rezultat rizika, smanjenje kontrole pri uvozu i izvozu, manji utrošak vremena do oslobađanja robe sa carine) na sistematičan i predvidljiv način; • Omogućava potpunu transparentnost Identifikacionog broja (eva) trgovca (IBT) koji treba da koristi svaka CEFTA Strana kako bi se osiguralo priznavanje njihovog statusa OPS.
PRAVNI OKVIR I USKLAĐENOST	<ul style="list-style-type: none"> • Pravni okvir - Dodatni protokol 5, Tehnički Aneks i bilateralni Ugovori o međusobnom priznavanju OPS između partnera; • Usklađenost - CEFTA Strane moraju osigurati da razmjena informacija OPS i svih pratećih podataka bude

	<p>u skladu sa zakonom o zaštiti podataka svake Strane; da podaci ostanu sigurni u svojim sistemima i sinhronizovani u okviru IT sistema svih uključenih CEFTA Strana. Dostupnost informacija OPS-a se navodi i definišu se mjere u slučaju kada informacije OPS-a nisu dostupne za obradu carinskog obavještenja ili carinske deklaracije.</p>
<p>NIVO SUBJEKATA</p>	<p><i>Partner</i> se odnosi na ugovornu CEFTA Stranu (njenu Upravu carina) bilateralnog Ugovora o međusobnom razumijevanju OPS. Važno je napomenuti da će svaki partner djelovati u okviru dvije različite uloge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uloga "Dodjelitelja": Kao partner "Dodjelitelj" koji dodjeljuje status OPS trgovcu, vrši ponovnu procjenu i evaluaciju ovog OPS. • Uloga "Obrađivača podnesaka": Kao partner "Obrađivač podnesaka" koji obrađuje obavještenje / izjavu koju podnosi trgovac u njegov carinski transakcioni sistem. <p><i>Trgovac</i> se odnosi na privredne subjekte koji imaju aktivnu ulogu podrške u razmjeni informacija, podupirući bilateralne Ugovore o međusobnom priznavanju OPS. Ove dvije uloge trgovca učestvuju u procesu bilateralnog Ugovora o međusobnom priznavanju OPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "OPS": Kao trgovac sertifikovan kao OPS od strane partnera "Dodjelitelja"; • Trgovac "Obrađivač podnesaka": Kao trgovac koji podnosi obavještenje / izjavu partneru "Obrađivaču podnesaka" pozivajući se na njegov status OPS i status OPS njegovih partnera. <p>Proces bilateralnog Ugovora o međusobnom priznavanju OPS uređuje razmjenu informacija između partnera. Dvije uloge trgovca su uključene kako bi se ilustrovao proces u cjelosti (<i>end-to-end</i>). Međutim, treba napomenuti da prvi stub pokriva samo interakcije između carina.</p>
<p>NIVO POSLOVNIH PRAVILA</p>	<p>Sadrži niz detaljnih pravila koja se odnose na sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontakt tačke između partnera (CEFTA Strana); • Zahtjeve koji se odnose na: <ul style="list-style-type: none"> ○ informacije OPS; ○ trgovca kao jednog od učesnika koji pruža podršku u poslovnom procesu od početka do kraja; ○ sisteme carinskih transakcija kod partnera "Obrađivača podnesaka";

	<ul style="list-style-type: none"> ○ sisteme analize rizika kod partnera "Obrađivača podnesaka"; ○ Upravljanje identitetom OPS i, posebno, procesom određivanja alternativnog naziva od strane partnera "Obrađivača podnesaka"; ○ prirodu i učestalost razmjene podataka, praćenje i statističke zahtjeve. <p>Usklađenost svih partnera bilateralnog Ugovora o međusobnom priznavanju OPS u skladu sa standardom SCO u pogledu strukture IBT je VELIKA prilika za pojednostavljenje.</p>
NIVO SKUPA PODATAKA	<p>Ugovor o međusobnom priznavanju OPS oslanja se na razmjenu dvije funkcionalne poruke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Dodijeljene" informacije OPS; • "Alternativni" Identifikacioni broj trgovca između partnera "Dodjelitelja" i partnera "Obrađivača podnesaka".
NIVO AKTIVACIJE	<p>Ugovor o međusobnom priznavanju OPS ima tri varijante za uređivanje interakcija između partnera u skladu sa sljedećim kriterijumima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Da li postoji ili ne postoji potreba da partner "Obrađivač podnesaka" dodijeli "Alternativni" Identifikacioni broj trgovca (TIN) (iniciran neusklađenim strukturama IBT brojeva između partnera); • I u slučaju usklađivanja strukture identifikacionog broja trgovca između partnera, mogućnost da partner "Obrađivač podnesaka" izabere "Pull" režim (umjesto "Push" režima) za pristup informacijama OPS-a od partnera "Dodjelitelja" . <p>Tri opcije su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Push" "Dodijeljenog" Identifikacionog broja trgovca OPS i "Push" back "Alternativnog" Identifikacionog broja trgovca između partnera "Dodjelitelja" i partnera "Obrađivača podnesaka", za one slučajeve kada partneri nisu uskladili Identfikacioni broj trgovca; • "Push" "Dodijeljenog" Identifikacionog broja OPS od partnera "Dodjelitelja" do partnera "Obrađivača podnesaka" kada su partneri uskladili identifikacioni broj trgovca; • "Pull" "Dodijeljenog" Identifikacionog broja trgovca OPS od partnera "Dodjelitelja" od strane partnera "Obrađivača podnesaka", kada se zahtijeva usklađivanje Identifikacionog broja trgovca.

INTERFEJS	<p>Ugovor o međusobnom priznavanju OPS definiše skup četiri tehničke poruke povezane sa sljedeće tri opcije u nivou aktivacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Dodijeljena” informacija OPS se šalje od partnera “Dodjelitelja” i “Alternativni” Identifikacioni broj OPS se vraća od partnera “Obrađivača podnesaka”, za one slučajeve kada partneri nisu usaglasili Identifikacione brojeve trgovaca; • Kada su partneri uskladili Identifikacione brojeve trgovaca, “Dodijeljeni” Identifikacioni broj trgovca OPS se šalje od partnera “Dodjelitelja” partneru “Obrađivaču podnesaka”; • “Dodijeljenu” informaciju OPS direktno preuzima partner “Obrađivač podnesaka” od partnera “Dodjelitelja”. <p>On takođe predviđa tehničke poruke u XML sistemima (<i>Extensible Markup Language</i>) i definisanje Web Servisa u WSDL jeziku (jeziku za definisanje web servisa).</p>
INTEGRACIJA	<p>Nivo integracije treba da bude profilisan od strane svakog partnera bilateralnog Ugovora o međusobnom priznavanju OPS. To uključuje poslovni slučaj za nacionalno profilisanje, korišćenje informacija OPS za procjenu rizika obavještenja / izjave, i nacionalne odredbe za identifikaciju OPS. Takođe postavlja zahtjev za dostupnošću razmijenjenih podataka, daje naznaku mogućeg obima podataka, i zahtjeve u pogledu usklađenosti i infrastrukture.</p>
KOMUNIKACIJA	<p>Razmjena informacija se odvija preko interneta. Sigurnost razmjene se obezbjeđuje uspostavljanjem veza i šifrovanja pomoću sigurnosnih sertifikata.</p>

ANEKS II

MATRICA MEMORANDUMA O RAZUMIJEVANJU POTPISANOG IZMEĐU CARINSKIH ORGANA I NADLEŽNIH ORGANA U VEZI SA ELEKTRONSKOM RAZMJENOM PODATAKA

	Veterinarska uprava	Nacionalna Uprava za bezbjednost hrane	Nacionalna Uprava za fitosanitarne poslove	Nacionalna Uprava za farmaceutske proizvode	Nacionalna Direkcija za saobraćaj	Nacionalna Uprava za tehničku kontrolu	Nacionalna policija
Uprava carina	DP DA						

DP: Datum potpisivanja

DA: Datum aplikacije

ANEKS III

Ovlašćeni privredni subjekat

GLAVA I

DODJELJIVANJE STATUSA OVLAŠĆENOG PRIVREDNOG SUBJEKTA NA NACIONALNOM NIVOU OD STRANE SVAKE CEFTA POTPISNICE

Član 1

Prijava i ovlašćenje

1. Privredni subjekat koji je uspostavljen u zemljama potpisnicama CEFTA-e i koji ispunjava kriterijume iz člana 2 ovog Aneksa može podnijeti zahtjev za status ovlašćenog privrednog subjekta.

Carinski organi će, nakon konsultacija sa drugim nadležnim organima, ako je potrebno, odobriti taj status, koji će biti predmet monitoringa.

2. Status ovlašćenog privrednog subjekta se sastoji od sljedećih vrsta ovlašćenja:

- (a) ovlašćenje ovlašćenog privrednog subjekta za carinska pojednostavljenja, koje će omogućiti nosiocu da ima koristi od određenih pojednostavljenja u skladu sa carinskim propisima (OPSP- Carinska pojednostavljenja); ili
- (b) ovlašćenje ovlašćenog privrednog subjekta u pogledu sigurnosti i bezbjednosti koje daje pravo nosiocu ovlašćenja na olakšice u pogledu sigurnosti i bezbjednosti (OPSS - Sigurnost i bezbjednost).
- (c) Obje vrste ovlašćenja iz stava 2 se mogu posjedovati u isto vrijeme (AEOF - Carinska pojednostavljenja / Sigurnost i bezbjednost).

Kada podnosilac ima pravo da mu se odobri i OPSP i OPSS ovlašćenje, carinski organ nadležan za donošenje odluke izdaje jedno kombinovano ovlašćenje.

Član 2 Dodjeljivanje statusa

1. Kriterijumi za dodjeljivanje statusa ovlašćenog privrednog subjekta su sljedeći:

(a) odsustvo bilo kakvog ozbiljnog kršenja ili ponovljenih kršenja carinskih propisa i pravila oporezivanja, uključujući odsustvo dosijea za teška krivična djela koja se odnose na poslovnu aktivnost podnosioca zahtjeva;

(b) demonstracija od strane podnosioca zahtjeva visokog nivoa kontrole poslovanja i protoka robe, putem sistema vođenja poslovne evidencije, i po potrebi, evidencije o prevozu, koji omogućava odgovarajuće carinske kontrole;

(c) finansijska solventnost, koja se smatra dokazanom kada podnosilac zahtjeva ima dobro finansijsko stanje, što mu omogućava da ispunjava svoje obaveze, uzimajući u obzir karakteristike vrste date poslovne aktivnosti;

(d) u pogledu ovlašćenja iz tačke (a) člana 1 (2) ovog Aneksa, praktični standardi kompetencija ili stručnih kvalifikacija direktno povezanih sa djelatnošću koja se obavlja; i

(e) u pogledu ovlašćenja iz tačke (b) člana 1 (2) ovog Aneksa, odgovarajući standardi sigurnosti i bezbjednosti, koji se smatraju ispunjenim kada podnosilac zahtjeva pokazuje da on ili ona održava odgovarajuće mjere kako bi se osigurala sigurnost i bezbjednost međunarodnog lanca snabdijevanja uključujući oblasti fizičkog integriteta i kontrole pristupa, logističkih procesa i rukovanje posebnim vrstama robe, kadrove i identifikovanje poslovnih partnera.

2. Svaka Strana CEFTA-e određuje procedure za traženje i davanje statusa ovlašćenog privrednog subjekta, i pravne posljedice ovog statusa.

3. Carinski organi prate uslove i kriterijume koje mora da ispunjava nosilac ovlašćenja OPS. Oni takođe prate usklađenost sa obavezama koje proizilaze iz ovlašćenja OPS. U slučaju kada OPS postoji manje od tri godine, carinski organi ga pažljivije prate tokom prve godine nakon davanja statusa OPS.

Član 3 Usklađenost

1. Kada je podnositelj zahtjeva fizičko lice, kriterijum utvrđen u članu 2 (1a) ovog Aneksa se smatra ispunjenim ako, tokom protekle 3 godine, podnositelj zahtjeva i, po potrebi, zaposleni, zadužen za carinska pitanja podnosioca zahtjeva nisu počinili ozbiljnije kršenje ili ponovljena kršenja carinskih propisa i poreskih pravila i nemaju dosije za teška krivična djela koja se odnose na njihovu privrednu djelatnost.

Kada podnositelj zahtjeva nije fizičko lice, kriterijum utvrđen u članu 2 (1a) ovog Aneksa se smatra ispunjenim, u slučaju da, tokom protekle 3 godine, ni jedno od sljedećih lica nije počinilo ozbiljno kršenje ili ponovljena kršenja carinskih propisa i pravila oporezivanja ili nema dosije za teška krivična djela u vezi sa njihovom privrednom djelatnošću:

- (a) podnositelj zahtjeva;
- (b) osoba zadužena za podnosioca zahtjeva ili koja vrši kontrolu nad njegovim upravljanjem;
- (c) službenik koji je zadužen za carinska pitanja podnosioca zahtjeva.

2. Međutim, kriterijum iz člana 2 (1a) ovog Aneksa može se smatrati ispunjenim kada carinski organ nadležan za donošenje odluke smatra da je prekršaj manjeg značaja, u odnosu na broj ili veličinu predmetnih poslovnih aktivnosti, a carinski organ nema sumnje u dobru namjeru podnosioca zahtjeva.
3. Kada je lice iz stava 1 (b) ustanovljeno ili ima prebivalište u trećoj zemlji, carinski organ nadležan za donošenje odluke treba da procijeni ispunjenost kriterijuma iz člana 2 (1a) ovog Aneksa na osnovu evidencije i informacija koje su mu dostupne.
4. Kada podnositelj zahtjeva postoji manje od 3 godine, carinski organ nadležan za donošenje odluke treba da procijeni ispunjenost kriterijuma iz člana 2 (1a) ovog Aneksa na osnovu evidencije i informacija koje su mu dostupne.

Član 4 Zadovoljavajući sistem vođenja poslovne evidencije i evidencije o prevozu

1. Kriterijum utvrđen u članu 2 (1b) ovog Aneksa se smatra ispunjenim ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- (a) podnositelj zahtjeva koristi računovodstveni sistem koji je u skladu sa opšte prihvaćenim računovodstvenim principima koji se primjenjuju u CEFTA Strani, u kojoj se računi vode,

omogućava carinsku kontrolu na bazi revizije i vodi istorijsku evidenciju podataka koja obezbjeđuje revizijski trag od trenutka kada podaci uđu u evidenciju;

(b) evidencija koju vodi podnosilac zahtjeva za carinske svrhe je integrisana u računovodstveni sistem podnosioca zahtjeva ili su dozvoljene unakrsne provjere informacija sa računovodstvenim sistemom;

(c) podnosilac zahtjeva dozvoljava carinskim organima fizički pristup svom računovodstvenom sistemu i, po potrebi, svojoj poslovnoj evidenciji i evidenciji o prevozu;

(d) podnosilac zahtjeva omogućava carinskom organu elektronski pristup svojim računovodstvenim sistemima i, po potrebi, svojoj poslovnoj evidenciji i evidenciji o prevozu ako se ti sistemi ili evidencija vodi elektronskim putem;

(e) podnosilac zahtjeva ima logistički sistem koji identifikuje robu kao domaću ili stranu robu i označava, po potrebi, njenu lokaciju;

(f) podnosilac zahtjeva ima administrativnu organizaciju koja odgovara vrsti i veličini poslovanja i koja je podesna za upravljanje protokom roba, i ima interne kontrole za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje grešaka i sprečavanje i otkrivanje nelegalnih ili neregularnih transakcija;

(g) po potrebi, podnosilac zahtjeva ima zadovoljavajuće procedure na snazi za postupanje u pogledu dozvola i ovlašćenja odobrenih u skladu sa mjerama poslovne politike ili u pogledu trgovine poljoprivrednim proizvodima;

(h) podnosilac zahtjeva ima zadovoljavajuće procedure za arhiviranje svojih evidencija i informacija i za zaštitu od gubitka informacija;

(i) podnosilac zahtjeva osigurava da se relevantni zaposleni upućuju da obavijeste carinske organe kad god se otkriju poteškoće u pogledu usklađenosti i uspostavlja procedure za obavještavanje carinskih organa o takvim poteškoćama;

(j) podnosilac zahtjeva ima odgovarajuće sigurnosne mjere da zaštiti kompjuterski sistem podnosioca zahtjeva od neovlašćenog upada i osigura dokumentaciju podnosioca zahtjeva;

(k) po potrebi, podnosilac zahtjeva ima na raspolaganju zadovoljavajuće procedure za korišćenje dozvola za uvoz i izvoz u vezi sa zabranama i ograničenjima, uključujući i mjere za razlikovanje roba koje podliježu zabranama ili ograničenjima od drugih roba i mjere kako bi se osigurala usklađenost sa tim zabranama i ograničenjima.

2. Kada podnosilac zahtjeva konkuriše samo za ovlašćenje kao privredni subjekat ovlašćen za sigurnost i bezbjednost, kao što je navedeno u članu 1 (2b) ovog Aneksa, zahtjev iz stava 1 (e) se ne primjenjuje.

Član 5 **Finansijska solventnost**

1. Kriterijum utvrđen u članu 2 (1c) ovog Aneksa smatra se ispunjenim kada podnosilac zahtjeva postupa u skladu sa navedenim:

- (a) podnosilac zahtjeva nije predmet stečajnog postupka;
- (b) tokom posljednje 3 godine koje su prethodile podnošenju zahtjeva, podnosilac zahtjeva je ispunio svoje finansijske obaveze u vezi sa plaćanjem carina i svih drugih dažbina, poreza ili naknada koje se naplaćuju ili su u vezi sa uvozom ili izvozom robe;
- (c) Podnosilac zahtjeva pokazuje na osnovu evidencije i dostupnih informacija za protekle 3 godine prije podnošenja zahtjeva da ima zadovoljavajuće finansijsko stanje da ispuni svoje obaveze s obzirom na vrstu i obim poslovne aktivnosti, uključujući nepostojanje negativne neto imovine, ili sposobnost da se ona pokrije.

2. Ako podnosilac zahtjeva postoji manje od 3 godine, njegova finansijska solventnost, kao što je navedeno u članu 2 (1c) ovog Aneksa, se provjerava na osnovu dostupne evidencije i informacija.

Član 6 **Praktični standardi kompetencija ili stručnih kvalifikacija**

1. Kriterijum utvrđen u članu 2 (1d) ovog Aneksa se smatra ispunjenim ako je ispunjen bilo koji od sljedećih uslova:

- (a) podnosilac zahtjeva ili osoba zadužena za carinska pitanja podnosioca zahtjeva poštuju jedan od sljedećih praktičnih standarda kompetencije:
 - (i) dokazano praktično iskustvo od najmanje 3 godine u carinskim poslovima;
 - (ii) standard kvaliteta u vezi sa carinskim pitanjima koji je usvojilo Evropsko tijelo za standardizaciju;

(b) podnosilac zahtjeva ili osoba zadužena za carinska pitanja podnosioca zahtjeva su uspješno završili obuku koja obuhvata carinske propise koji su u skladu sa i koji odgovaraju obimu njegove uključenosti u carinske aktivnosti, pruženu od strane nekog od navedenih:

- (i) carinskog organa CEFTA potpisnice;
- (ii) obrazovne ustanove priznate za potrebe pružanja takve kvalifikacije od strane carinskih organa ili tijela CEFTA potpisnice zadužene za stručno osposobljavanje;
- (iii) profesionalnog ili trgovinskog udruženja priznatog od strane carinskih organa zemlje potpisnice CEFTA-e ili akreditovano u potpisnici CEFTA-e, u svrhu pružanja takve kvalifikacije.

2. Kada je osoba zadužena za carinska pitanja podnosioca zahtjeva osoba pod ugovorom, kriterijum utvrđen u članu 2 (d) ovog Aneksa se smatra ispunjenim ako je osoba pod ugovorom privredni subjekat ovlašćen za carinska pojednostavljenja kao što je navedeno u Članu 1 (2a) ovog Aneksa.

Član 7

Standardi sigurnosti i bezbjednosti

1. Kriterijum utvrđen u članu 2 (e) ovog Aneksa se smatra ispunjenim ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

(a) zgrade koje će se koristiti u vezi sa operacijama koje se odnose na OPSS ovlašćenje pružaju zaštitu od nezakonitog upada i izgrađene su od materijala koji sprečavaju nezakonit ulazak;

(b) postoje odgovarajuće mjere za sprečavanje neovlašćenog pristupa kancelarijama, mjestima za dostavu, dokovima za utovar, površinama za skladištenje tereta i drugim relevantnim mjestima;

(c) preduzete su mjere za rukovanje robom koje uključuju zaštitu od neovlašćenog unošenja ili zamjene, nepravilnog rukovanja robom i neovlašćenog postupanja sa teretnim jedinicama;

(d) podnosilac zahtjeva je preduzeo mjere koje omogućavaju da se jasno identifikuju njegovi poslovni partneri i da se osigura, kroz implementaciju odgovarajućih ugovornih aranžmana ili drugih odgovarajućih mjera u skladu sa poslovnim modelom podnosioca zahtjeva, da ti poslovni partneri garantuju sigurnost svog dijela međunarodnog lanca snabdijevanja;

(e) podnosilac zahtjeva sprovodi u onoj mjeri u kojoj to nacionalni zakon dozvoljava, bezbjedonosni skrining na potencijalnim zaposlenim licima na bezbjedonosno osjetljivim

pozicijama i periodično vrši provjere relevantnih podataka postojećih zaposlenih na takvim pozicijama i gdje to okolnosti opravdavaju;

(f) podnosilac zahtjeva primjenjuje odgovarajuće bezbjedonosne procedure za sve spoljne ugovorene provajdere usluga;

(g) podnosilac zahtjeva osigurava da njegovo osoblje koje je zaduženo za pitanja bezbjednosti redovno učestvuje u programima za podizanje svijesti o tim bezbjedonosnim pitanjima;

(h) Podnosilac zahtjeva je imenovao kontakt osobu zaduženu za pitanja u vezi sa zaštitom i bezbjednošću.

2. Kada je podnosilac zahtjeva nosilac sertifikata za sigurnost i bezbjednost izdatog na osnovu međunarodne konvencije ili Međunarodnog standarda Međunarodne organizacije za standardizaciju, ili evropskog standarda evropskog tijela za standardizaciju, ovi sertifikati će se uzeti u obzir prilikom provjere usklađenosti sa kriterijumima utvrđenim u članu 2 (e) ovog Aneksa.

Smatra se da su kriterijumi ispunjeni u mjeri u kojoj se utvrdi da su kriteriji za izdavanje sertifikata identični ili ekvivalentni onima utvrđenim u članu 2 (e) ovog Aneksa.

3. Kada je podnosilac zahtjeva regulisani agent (avio-prevoznik, agent, špediter ili bilo koji drugi subjekat koji osigurava bezbjedonosne kontrole u pogledu tereta ili pošte) ili poznati pošiljalac (pošiljalac koji šalje robu ili poštu za svoj račun i čije procedure ispunjavaju opšta bezbjedonosna pravila i standarde dovoljne da omoguće prevoz tereta ili pošte na svakom avionu) i ispunjava zahtjeve opštih osnovnih standarda o bezbjednosti vazdušnog saobraćaja, smatra se da su kriterijumi iz stava 1 ovog člana ispunjeni u pogledu lokacija i poslovnih aktivnosti za koje je podnosilac zahtjeva dobio status regulisanog agenta ili poznatog pošiljaoca u mjeri u kojoj su kriterijumi za izdavanje statusa regulisanog agenta ili poznatog pošiljaoca identični ili ekvivalentni onima utvrđenim u članu 2 (e) ovog Aneksa.

Član 8

Uslovi za prihvatanje zahtjeva za dobijanje statusa OPS

1. Pored uslova za prihvatanje zahtjeva, kako bi se prijavio za status OPS, podnosilac zahtjeva podnosi upitnik za samoprocjenu, koji carinski organi obezbjeđuju, zajedno sa zahtjevom.

2. Privredni subjekat podnosi jedan zahtjev za status OPS koji obuhvata sve njegove stalne poslovne objekte na carinskom području zemlje potpisnice CEFTA-e.

GLAVA II

POVLASTICE KOJE PROISTIČU IZ STATUSA OPS KOJE SE DODJELJUJU OD STRANE NACIONALNIH PROGRAMA OPS U ZEMLJAMA POTPISNICAMA CEFTA-e

Član 9

Olakšice u vezi predotpremne deklaracije

1. Kada privredni subjekat ovlašćen za sigurnost i bezbjednost kao što je navedeno u članu 1 (2b) ovog Aneksa podnosi u svoje ime predotpremnu deklaraciju u obliku carinske deklaracije ili reeksportne deklaracije, nisu potrebne nikakve druge pojedinosti osim onih navedenih u tim deklaracijama.
2. Kada OPSS podnosi, u ime nekog drugog lica koje je takođe OPSS, predotpremnu deklaraciju u obliku carinske deklaracije ili reeksportne deklaracije, nisu potrebne nikakve druge pojedinosti osim onih navedenih u tim deklaracijama.

Član 10

Povoljniji tretman u pogledu procjene i kontrole rizika

1. Ovlašćeni privredni subjekat (OPS) podliježe manjem broju fizičkih ili dokumentarnih kontrola od drugih privrednih subjekata.
2. Kada je OPSS podnio ulaznu skraćenu deklaraciju ili carinsku deklaraciju ili deklaraciju za privremeno skladištenje ili kada je OPSS podnio obavještenje i omogućio uvid u pojedinosti koje se odnose na njegovu ulaznu skraćenu deklaraciju u njegovom kompjuterskom sistemu, carinarnica na prvom ulazu, kada je pošiljka izabrana za fizičku kontrolu, obavještava dati OPSS o toj činjenici. To obavještenje se dostavlja prije dolaska robe na carinsku teritoriju zemlje potpisnice CEFTA-e.

To obavještenje će takođe biti dostavljeno i prevozniku ako se razlikuje od OPSS iz prvog podstava, pod uslovom da je prevoznik OPSS i da je povezan sa elektronskim sistemima koji se odnose na deklaracije iz prvog podstava.

To obavještenje se ne dostavlja u slučaju da može da ugrozi kontrole koje treba izvršiti ili rezultate istih.

3. Kada OPS podnese deklaraciju za privremeno skladištenje ili carinsku deklaraciju prije podnošenja robe, carinarnica nadležna za prijem date deklaracije za privremeno skladištenje ili carinske deklaracije, kada je pošiljka izbrana za carinsku kontrolu, obavještava OPS o toj činjenici. To obavještenje se dostavlja prije podnošenja robe na carinu.

To obavještenje se ne dostavlja u slučaju da može da ugrozi kontrole koje treba izvršiti ili rezultate istih.

4. Kada su pošiljke objavljene od strane OPS izabrane za fizičku i dokumentarnu kontrolu, te kontrole se vrše kao prioritete.

Na zahtjev OPS kontrola se može izvršiti na nekom drugom mjestu osim mjesta gdje roba mora da se podnese na carinu.

5. Obaveštenja iz stavova 2 i 3 se ne odnose na carinske kontrole odlučene na osnovu deklaracije o privremenom skladištenju ili carinske deklaracije nakon podnošenja robe.

Član 11

Izuzete od povlašćenog tretmana

Povoljniji tretman iz člana 10 ovog Aneksa se ne primjenjuje na carinske kontrole koje se odnose na posebne povišene nivoe prijetnje ili obaveze kontrole predviđene drugim nacionalnim zakonodavstvom potpisnice CEFTA-e.

Međutim, carinski organi obavljaju potrebne obrade, formalnosti i kontrole za pošiljke proglašene od strane OPSS kao prioriteta stvar.

GLAVA III

OBUSTAVLJANJE, ODBACIVANJE, UKIDANJE I PONIŠTENJE STATUSA OVLAŠĆENOG PRIVREDNOG SUBJEKTA U NACIONALNIM PROGRAMIMA OPS POTPISNICA CEFTA-e

Član 12

Pravne posljedice obustave

1. Kada se ovlašćenje OPS obustavi zbog neusklađenosti sa nekim od kriterijuma iz člana 2 ovog Aneksa, svaku odluku donesenu u vezi sa tim OPS koja se zasniva na ovlašćenju OPS u cjelini ili na bilo koji posebni kriterijum koji je doveo do obustave ovlašćenja OPS, carinski organ koji je donio tu odluku obustavlja.

2. Obustava odluke koja se odnosi na primjenu carinskih propisa donesena u vezi sa OPS ne smije dovesti do automatske obustave ovlašćenja OPS.

3. Kada se odluka koja se odnosi na lice koje je i OPSS i privredni subjekat ovlašten za carinska pojednostavljenja, kao što je navedeno u članu 1 (2a) ovog Aneksa, (OPSP) obustavlja, a ne poništava, ukida ili mijenja, u slučaju kada:

- (a) carinski organ smatra da može postojati dovoljno osnova za poništavanje, ukidanje ili izmjenu i dopunu odluke, ali da još uvijek ne postoje svi potrebni elementi za donošenje odluke o poništenju, ukidanju ili izmjeni;
- (b) carinski organ smatra da nisu ispunjeni uslovi za donošenje odluke ili da OPS ne postupa u skladu sa obavezama koje proističu iz ovlašćenja OPS, i da je potrebno omogućiti OPS-u vrijeme da preduzme mjere kako bi se osiguralo ispunjavanje uslova ili usklađenost sa obavezama;
- (c) OPS zahtijeva takvu obustavu jer privremeno ne može da ispuni uslove propisane za datu odluku ili da postupa u skladu sa obavezama koje ta odluka nameće zbog neispunjavanja uslova iz člana 2 (d) ovog Aneksa, njegovo ovlašćenje OPSP se obustavlja, ali njegovo OPSS ovlašćenje ostaje na snazi.

Kada je odluka koja se odnosi na lice koje je i OPSS i OPSP obustavljena u skladu sa 3 (a), 3 (b) ili 3 (c) zbog neispunjenja uslova propisanih u članu 2 (e) ovog Aneksa, njegovo OPSS ovlašćenje se obustavlja, ali njegovo OPSP ovlašćenje ostaje na snazi.

Član 13

Odbijanje zahtjeva

Odbijanje zahtjeva OPS ne utiče na postojeće povoljne odluke donesene u pogledu podnosioca zahtjeva u skladu sa carinskim propisima, osim ako se donošenje tih povoljnih odluka ne zasniva na ispunjenju bilo kog od kriterijuma OPS za koje je dokazano da nisu ispunjeni tokom razmatranja zahtjeva OPS.

Član 14

Ukidanje ovlašćenja

1. Ukidanje ovlašćenja OPS neće uticati na bilo koju povoljnu odluku koja je donesena u pogledu istog lica, osim ako je status OPS bio uslov za tu povoljnu odluku, ili je ta odluka bila zasnovana na kriterijumu navedenom u članu 2 ovog Aneksa koji se više ne ispunjava.

2. Ukidanje ili izmjena povoljne odluke koja je donesena u vezi sa nosiocem ovlašćenja automatski ne utiču na ovlašćenje OPS tog lica.

3. Kada je isto lice i OPSP i OPSS, zbog neispunjenja uslova iz člana 2 (d) ovog Aneksa, ovlašćenje OPSC se ukida, a ovlašćenje OPSS ostaje na snazi.

Kada je isto lice i OPSS i OPSP, zbog neispunjenja uslova iz člana 2 (e) ovog Aneksa, ovlašćenje OPSS se ukida, a ovlašćenje OPSP ostaje na snazi.

Član 15 Poništenje

1. Carinski organi će poništiti ovlašćenje OPS ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

(a) odluka o ovlašćenju OPS je donijeta na osnovu netačnih ili nepotpunih informacija;

(b) OPS je znao ili je trebalo razumno da zna da su podaci bili netačni ili nepotpuni;

(c) Da su podaci bili tačni i potpuni, odluka o ovlašćenju OPS bi bila drugačija.

2. OPS se obavještava o poništenju.

3. Poništenje stupa na snagu od datuma na koji je prvobitna odluka stupila na snagu, osim ako nije drugačije navedeno u ovlašćenju OPS u skladu sa carinskim zakonodavstvom.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori“.

Broj: 30-1/17-1/4

EPA 300 XXVI

Podgorica, 26. decembar 2017. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 26. SAZIVA

